

**UCHWAŁA NR XX/129/2026
RADY MIASTA LUBARTÓW**

z dnia 29 stycznia 2026 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Lubartów na lata 2026-2034”

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153, 1436), art. 16b ust. 1 i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 1214, 1302), Rada Miasta Lubartów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Lubartów na lata 2026-2034”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Lubartów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Tomasz Krówczyński

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
GMINY MIASTO LUBARTÓW
NA LATA 2026-2034**

Lubartów 2025

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
1.1. Cel i zakres dokumentu	4
1.2. Podstawy prawne i strategiczne	5
1.3. Metodologia opracowania	7
2. Diagnoza sytuacji społecznej	9
2.1. Charakterystyka gminy	9
2.1.1. Ludność i demografia	11
2.1.2. Rynek pracy i bezrobocie	14
2.1.3. Mieszkalnictwo	16
2.1.4. Szkolnictwo i edukacja	19
2.1.5. Ochrona zdrowia	22
2.1.6. Kultura i rekreacja	24
2.1.7. Bezpieczeństwo Publiczne	30
2.1.8. Pomoc społeczna	31
2.1.9. Rodzina i dzieci	34
2.1.10. Wsparcie dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami	37
2.1.11. Przeciwdziałanie przemocy domowej	41
2.1.12. Uzależnienia i profilaktyka	43
2.1.13. Inicjatywy obywatelskie i społeczne	48
2.2. Problemy społeczne w opinii mieszkańców Miasta Lubartów	50
2.3. Wyniki opinii specjalistów na temat skali problemów społecznych	61
2.4. Problemy społeczne w opinii mieszkańców i ekspertów	68
2.5. Zasoby Gminy Miasto Lubartów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	71
2.6. Analiza możliwości i ograniczeń (SWOT)	74
Mocne strony (S)	74
Słabe strony (W)	75
Szanse (O)	76
Zagrożenia (T)	77

3. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią.....	79
4. Cele strategiczne i kierunki działań.....	81
Cel strategiczny 1: Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego.....	82
Cel strategiczny 2: Wzmocnienie wsparcia dla seniorów i osób niesamodzielnych	83
Cel strategiczny 3: Wspieranie rodzin i dzieci oraz przeciwdziałanie zaburzeniom ich funkcjonowania	85
Cel strategiczny 4: Rozwój lokalnej sieci współpracy międzyinstytucjonalnej w realizacji działań społecznych	87
5. System wdrażania, monitorowania i ramy finansowe	88
5.1. Źródła finansowania	90
5.2. Monitorowanie i ewaluacja	91
5.3. Aktualizacja Strategii.....	91
6. Spis rysunków, tabel i wykresów	92
Spis rysunków	92
Spis tabel	92
Spis wykresów	93
Załącznik nr 1: Harmonogram realizacji celów szczegółowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Lubartów na lata 2026-2034	94

1. Wprowadzenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Lubartów na lata 2026-2034 jest dokumentem o charakterze strategicznym, planistycznym i diagnostycznym, stanowiącym jeden z kluczowych instrumentów kształtowania lokalnej polityki społecznej w średnio i długoterminowej perspektywie. Jej głównym celem jest kompleksowa analiza sytuacji społecznej mieszkańców Lubartowa, identyfikacja problemów i wyzwań społecznych wpływających na jakość życia mieszkańców, a także zaproponowanie spójnych, realistycznych i mierzalnych kierunków działań, których realizacja przyczyni się do poprawy warunków funkcjonowania społeczności lokalnej w kolejnych latach 2026-2034.

Dokument ten został opracowany w oparciu o aktualne dane statystyczne, analizy środowiskowe, diagnozy lokalnych potrzeb oraz konsultacje społeczne z interesariuszami reprezentującymi różne sektory życia społecznego, w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne, a także mieszkańców Gminy Miasto Lubartów. Strategia pełni funkcję uzupełniającą wobec innych dokumentów strategicznych i planistycznych gminy, odnosząc się do tych obszarów problemowych, które nie zawsze znajdują wystarczające odzwierciedlenie w dokumentach rozwojowych o charakterze ogólnym.

1.1. Cel i zakres dokumentu

Potrzeba opracowania Strategii wynika z konieczności zintegrowanego i systemowego podejścia do rozwiązywania złożonych problemów społecznych, które wpływają na stabilność i rozwój lokalnej wspólnoty. Dokument ten stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie niesie ze sobą pogłębiające się zróżnicowanie społeczne, zmiany demograficzne, nierówności w dostępie do usług publicznych, wykluczenie społeczne, bezrobocie, ubóstwo, przemoc domowa oraz inne czynniki destabilizujące funkcjonowanie rodzin i jednostek.

Celem nadrzędnym opracowania i wdrażania Strategii jest zagwarantowanie mieszkańcom Gminy Miasto Lubartów szeroko pojętego bezpieczeństwa socjalnego, stworzenie jak najlepszych warunków do życia, rozwoju osobistego i zawodowego, a także skuteczne przeciwdziałanie procesom prowadzącym do wykluczenia społecznego. Dokument Strategii umożliwi logiczne i komunikatywne planowanie oraz wdrażanie działań dedykowanych społeczności lokalnej Miasta Lubartów. Dokument ten stanowi kompleksową odpowiedź na potrzeby lokalnej społeczności, obejmującą zarówno diagnozę sytuacji, jak i plan działań mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców.

W centrum założeń strategicznych znajdują się osoby i rodziny doświadczające trudnych sytuacji życiowych, które z uwagi na ograniczone zasoby własne, brak dostępu do odpowiednich instrumentów wsparcia lub niską efektywność mechanizmów samopomocy, nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć istniejących barier. Strategia koncentruje się zatem na identyfikacji tych grup, określeniu ich potrzeb oraz wskazaniu konkretnych działań interwencyjnych i wspierających, z uwzględnieniem zasady pomocniczości, partycypacji społecznej i zrównoważonego rozwoju.

Ponadto, dokument zawiera określenie priorytetów strategicznych, celów operacyjnych oraz systemu monitorowania i ewaluacji wdrażanych działań, co umożliwi bieżącą ocenę skuteczności podejmowanych interwencji oraz elastyczne dostosowywanie kierunków działań do zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych.

Niniejsza Strategia nie tylko opisuje aktualny stan rzeczy, ale stanowi również wyraz dążenia Gminy Miasto Lubartów do budowy spójnej, otwartej i solidarnej wspólnoty lokalnej, w której każdy mieszkaniec ma możliwość pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, niezależnie od swojej sytuacji życiowej czy statusu materialnego.

Strategia zakończona będzie szczegółowym harmonogramem realizacji poszczególnych działań, wraz z przypisaniem odpowiedzialności za ich wdrażanie, określeniem wskaźników monitorowania efektów oraz zestawieniem narzędzi i zasobów niezbędnych do skutecznej implementacji proponowanych rozwiązań.

1.2. Podstawy prawne i strategiczne

Podstawę prawną do opracowania oraz wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Lubartów stanowi przepis art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Zgodnie z jego brzmieniem, do zadań własnych gminy, mających charakter obowiązkowy, należy opracowanie i realizacja lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniającej przede wszystkim programy z zakresu pomocy społecznej oraz działania mające na celu poprawę sytuacji społecznej mieszkańców.

Ustawa ta nakłada na jednostki samorządu terytorialnego odpowiedzialność za aktywne i systemowe podejście do przeciwdziałania zjawiskom wykluczenia społecznego, ubóstwa, bezrobocia oraz innym problemom społecznym dotyczącym lokalne społeczności. W związku z tym, opracowanie Strategii nie jest czynnością fakultatywną, lecz ustawowym obowiązkiem, który gmina powinna realizować w sposób ciągły, w oparciu o analizę lokalnych potrzeb i dostępnych zasobów.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych podlega uchwaleniu w trybie przewidzianym dla aktów prawa miejscowego Gminy Miasto Lubartów. Proces ten odbywa się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, a także z wykorzystaniem regulacji zawartych w ustawie o pomocy społecznej.

W praktyce oznacza to konieczność przeprowadzenia konsultacji społecznych, które umożliwią mieszkańcom oraz interesariuszom lokalnej polityki społecznej udział w kształtowaniu dokumentu. Konsultacje te są elementem transparentności działań samorządu i stanowią ważne ogniwo w budowaniu społecznego konsensusu wokół planowanych działań.

Strategia opracowana dla Gminy Miasto Lubartów pozostaje w ścisłym powiązaniu z szeregiem dokumentów strategicznych o charakterze krajowym, regionalnym, powiatowym i lokalnym. Stanowi ona istotny komponent spójnej polityki społecznej, zorientowanej na zwiększenie efektywności działań publicznych

w zakresie przeciwdziałania problemom społecznym oraz wspierania integracji społecznej. Dokument ten harmonizuje z priorytetami określonymi m.in. w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, strategiach regionalnych województwa, a także dokumentach planistycznych opracowanych przez powiat i jednostki organizacyjne funkcjonujące na obszarze Gminy.

Powiązanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych z innymi dokumentami o charakterze planistycznym:

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Lubartów na lata 2026-2034, oprócz spełnienia obowiązków ustawowych, musi harmonizować z celami i kierunkami działań określonymi w nadrzędnych dokumentach planistycznych. Strategiczne powiązania zapewniają spójność polityki społecznej na wszystkich szczeblach administracji, i są niezbędne dla zapewnienia finansowania realizowanych przedsięwzięć.

1. Powiązania Krajowe

Strategia wpisuje się w główny nurt działań zdefiniowanych na poziomie krajowym. Jest to zbieżne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu (Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do 2030 roku). Koncentracja na Celach Strategicznych 1 i 3 (eliminacja ubóstwa, zabezpieczenie socjalne i wspieranie rodziny) jest spójna z krajowymi priorytetami, które definiują działania w zakresie włączenia społecznego i wsparcia osób oraz rodzin z grup szczególnego ryzyka. Ponadto, Strategia realizuje cele zawarte w Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR), wspierając rozwój kapitału ludzkiego oraz aktywizację zawodową klientów pomocy społecznej, co ma wpływ na podnoszenie potencjału społeczno-ekonomicznego Gminy.

2. Powiązania Regionalne

Strategia jest ściśle powiązana z założeniami i celami Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku. Dokument realizuje priorytety regionalne, zwłaszcza w ramach Celów 4.1 „Rozwijanie kapitału ludzkiego”. Realizacja tego celu odbywa się w Gminie poprzez: rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych i niesamodzielnych, profilaktykę uzależnień, wspieranie rodzin w pełnieniu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz działania na rzecz integracji społecznej i aktywizacji zawodowej.

3. Powiązania Powiatowe

Dla zapewnienia efektywności działań interwencyjnych i wspierających konieczne jest utrzymanie spójności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Lubartowskiego oraz Powiatowym Programem Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych. Powiązanie to jest kluczowe, ponieważ niektóre zadania socjalne (np. piecza zastępcza) oraz wsparcie specjalistyczne dla osób z niepełnosprawnościami są realizowane lub koordynowane na poziomie powiatu, co wymaga ścisłej współpracy między MOPS w Lubartowie i PCPR w Lubartowie.

4. Powiązania Lokalne (Gminne)

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest komplementarnym i uszczegółowionym dokumentem w stosunku do ogólnej Strategii Rozwoju Gminy Miasto Lubartów. Wypełnia ona lukę w zakresie polityki społecznej, dostarczając szczegółową diagnozę problemów (np. starzenie się, ubóstwo, przemoc) i określa konkretne działania interwencyjne i profilaktyczne. Realizacja celów strategicznych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, które koncentrują się na minimalizowaniu wykluczenia i przeciwdziałaniu zaburzeniom, wspiera i warunkuje osiągnięcie nadrzędnych celów rozwojowych Gminy, promując spójną, otwartą i solidarną wspólnotę lokalną.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest zatem dokumentem obligatoryjnym, który stanowi narzędzie kreowania lokalnej polityki socjalnej. Jej nadrzędnym celem jest zapewnienie spójności działań Gminy Miasto Lubartów z priorytetami strategicznymi na wszystkich poziomach administracji. Opracowanie Strategii ma charakter systemowy i jest niezbędne do kompleksowego przeciwdziałania problemom społecznym.

Ustalenie tych podstaw prawnych i strategicznych stanowi kontekst dla dalszych prac. Poniższe uwarunkowania strategiczne stanowią więc tło merytoryczne i finansowe dla Strategii, której szczegółowa budowa została oparta na precyzyjnej metodyce badawczej opisanej w kolejnym podrozdziale.

1.3. Metodologia opracowania

Zakres metodologiczny opracowania Strategii został określony w art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z tym przepisem, strategia zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Diagnoza sytuacji społeczno-ekonomicznej Gminy Miasto Lubartów została opracowana w oparciu o kompleksowe podejście badawcze, uwzględniające zarówno dane ilościowe, jak i jakościowe. Zastosowano różnorodne metody analityczne, które umożliwiły całościowe i obiektywne uchwycenie aktualnych problemów społecznych, ich dynamikę oraz lokalne uwarunkowania mające wpływ na sytuację mieszkańców. Całość analizy

została oparta na wiarygodnych źródłach danych, głównie z lat 2021-2024, co pozwoliło na identyfikację trendów długofalowych oraz czynników ryzyka mogących pogłębiać wykluczenie społeczne.

W procesie diagnostycznym wykorzystano trzy główne metody:

1. Analiza danych statystycznych

Podstawą ilościowej analizy problemów społecznych były dane pozyskane z instytucji lokalnych i dzięki temu możliwe było zaobserwowanie zmian zachodzących w czasie oraz identyfikacja obszarów wymagających pilnej interwencji.

- dane Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) – w zakresie demografii, zdrowia, szkolnictwa, ekonomiczne;
- dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubartowie (MOPS) – w szczególności sprawozdania MRiPS-03, które dostarczają informacji o liczbie rodzin i osób objętych wsparciem społecznym, strukturze korzystających (wiek, płeć, status rodzinny), a także przyczynach przyznania pomocy (np. ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba). Uwzględniono również rodzaje realizowanych świadczeń – zarówno pieniężnych, jak i niepieniężnych;
- dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Lubartowie (PUP) – dotyczące stopy bezrobocia, struktury osób bezrobotnych (w tym długotrwale bezrobotnych, osób młodych, powyżej 50. roku życia oraz kobiet), a także kierunków aktywizacji zawodowej podejmowanych na terenie miasta;
- dane z Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubartowie (ZI) i Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubartowie (MKRPA) – dotyczące liczby wszczynanych procedur „Niebieskie Karty”, skali przemocy domowej oraz działań podejmowanych w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom, głównie alkoholizmowi;
- dane z Urzędu Miasta Lubartów – dotyczące mieszkań socjalnych, danych z rejestru REGON;
- dane z lokalnych instytucji.

2. Analiza zasobów lokalnych i instytucjonalnych

Drugim istotnym elementem diagnozy była szczegółowa analiza potencjału Gminy Miasto Lubartów w zakresie reagowania na zidentyfikowane problemy społeczne. Uwzględniono tu m.in. dane zawarte w sprawozdaniach rocznych MOPS, które pozwoliły ocenić skuteczność funkcjonowania lokalnego systemu wsparcia społecznego oraz stopień wykorzystania dostępnych instrumentów pomocowych. W analizie wykorzystano również informacje zawarte w Raportach o stanie Gminy Miasto Lubartów (za lata 2021-2024), gdzie opisano strukturę organizacyjną, zasoby kadrowe, materialne oraz finansowe, a także formy współpracy z organizacjami pozarządowymi (NGO), placówkami oświatowymi, ochroną zdrowia i sektorem prywatnym. Analizowano również dostępność usług społecznych oraz stopień ich dostosowania do zmieniających się potrzeb mieszkańców, zwłaszcza osób starszych, z niepełnosprawnościami i rodzin z dysfunkcjami.

3. Konsultacje społeczne i opinie eksperckie

Trzecim filarem diagnozy była jakościowa analiza opinii i doświadczeń lokalnej społeczności, uzyskana poprzez bezpośrednie konsultacje społeczne oraz prace grup specjalistów podczas spotkania fokusowego. W proces ten zaangażowano przedstawicieli instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, ekspertów problemów społecznych oraz mieszkańców miasta. Wypowiedzi i sugestie uczestników zostały zebrane podczas spotkań, warsztatów i ankiet, a następnie uwzględnione w końcowej diagnozie. Takie podejście pozwoliło uzupełnić dane statystyczne o perspektywę codziennego doświadczenia społecznego, co ma duże znaczenie przy ocenie problemów, które nie zawsze są widoczne w oficjalnych rejestrach, a które dotyczą najbardziej narażone grupy – osoby samotne, seniorów, dzieci z rodzin z dysfunkcjami, czy osoby z niepełnosprawnościami. Konsultacje umożliwiły także identyfikację lokalnych barier w dostępie do wsparcia oraz zapotrzebowania na nowe formy pomocy, co czyni diagnozę bardziej trafną i osadzoną w rzeczywistości społecznej miasta.

Podsumowując, zastosowanie zróżnicowanych metod badawczych i wykorzystanie danych z wielu źródeł, pozwoliło na przygotowanie pogłębionej, rzetelnej i wiarygodnej diagnozy sytuacji społecznej. Tak opracowana diagnoza stanowi solidny fundament do formułowania celów strategicznych oraz planowania skutecznych działań w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Lubartów na lata 2026-2034.

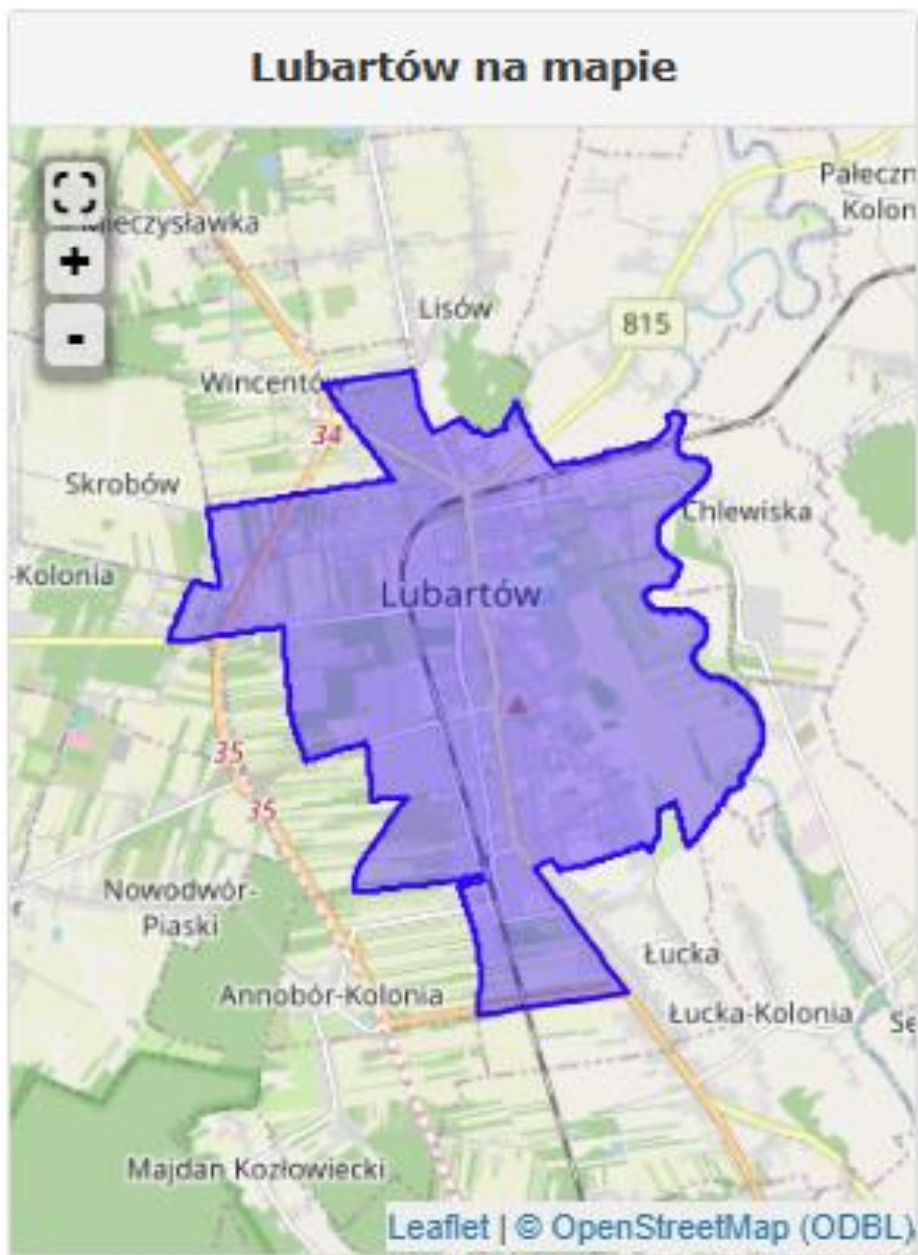
2. Diagnoza sytuacji społecznej

Diagnoza sytuacji społecznej została opracowana w oparciu o analizę danych z ostatnich lat, ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk obserwowanych w okresie 2021-2024. Zastosowanie podejścia wieloletniego umożliwia nie tylko identyfikację bieżących problemów społecznych, ale również ocenę ich dynamiki oraz trwałości w czasie. Takie ujęcie pozwala na bardziej obiektywną i pogłębioną ocenę skali zjawisk społecznych, ich natężenia oraz obszarów wymagających pilnej interwencji. Diagnoza stanowi fundament dla wyznaczenia celów, kierunków działań oraz priorytetów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy, uwzględniając zarówno potrzeby mieszkańców, jak i możliwości instytucjonalne.

2.1. Charakterystyka gminy

Lubartów to miasto w centralnej części Lubelszczyzny, położone nad rzeką Wieprz, o powierzchni 13,91 km². Jest siedzibą powiatu lubartowskiego i liczy obecnie około 20 tysięcy mieszkańców. Lokalizację Miasta Lubartów pokazuje poniższa mapa.

Rysunek 1 Mapa – Gmina Miasto Lubartów

Źródło: www.polskawliczbach.pl

Lubartów otrzymał prawa miejskie 29 maja 1543 roku, na mocy przywileju lokacyjnego nadanego przez króla Zygmunta I Starego, z inicjatywy ówczesnego wojewody lubelskiego – Piotra Firleja. Sama nazwa miasta nawiązuje do jego dawnych właścicieli: Firlejów (Lewartów – od herbu Lewart) oraz Sanguszków (Lubartów – od imienia legendarnego przodka Lubarta).

Wśród najważniejszych atrakcji Lubartowa wyróżnia się Zespół Pałacowo-Parkowy, którego park – odtworzony według projektu znanego planisty ogrodów, Gerarda Ciołka – jest jednym z nielicznych przykładów ogrodu francuskiego w Polsce. Niedaleko pałacu znajduje się Bazylika św. Anny, zbudowana w latach 1733-

1738 według projektu Pawła Antoniego Fontany. Ten barokowy kościół z dwiema wieżami został ufundowany przez księcia Pawła Karola Sanguszkę.

Lubartów otaczają malownicze tereny Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego. W jego pobliżu znajduje się Muzeum Zamoyskich w Kozłówce – jedna z pereł polskiego dziedzictwa kulturowego. Kultura zajmuje ważne miejsce w życiu miasta. Działa tu Społeczna Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Fryderyka Chopina, uznawana na ogólnopolskich przeglądach. Istotną rolę odgrywają także Kapela Ludowa „Lubartowiaczy” i Orkiestra Ochotniczej Straży Pożarnej. W Lubartowie odbywa się wiele wydarzeń o zasięgu krajowym i regionalnym, m.in.: Święto Roweru, Biegi Lewarta, Dni Lubartowa, Lubartowskie Annowanie – Złot Anek, a także Turnieje Szachowe.

Miasto aktywnie współpracuje z partnerami zagranicznymi. Od wielu lat utrzymuje relacje z węgierskim Hajdúdorogiem, litewskim Raseiniais, Emilczynem z Ukrainy, a także ukraińskim miastem Sławuta – ściśle powiązanych z rodem Sanguszków.

Lubartów inwestuje w nowoczesną infrastrukturę, wspiera lokalną przedsiębiorczość i dba o środowisko. To miasto, które z szacunkiem podchodzi do własnej historii i tradycji, jednocześnie z odwagą patrząc w przyszłość¹.

2.1.1. Ludność i demografia

Zgodnie z danymi GUS, populacja miasta Lubartów w 2024 roku wynosiła 19 566 mieszkańców. Powierzchnia administracyjna miasta to 13,91 km², co skutkuje gęstością zaludnienia rzędu około 1 407 osób na km², wskazującą na stosunkowo zwartą strukturę osadniczą.

Tabela 1. Liczba mieszkańców Miasta Lubartów w latach 2016-2024 wg. GUS

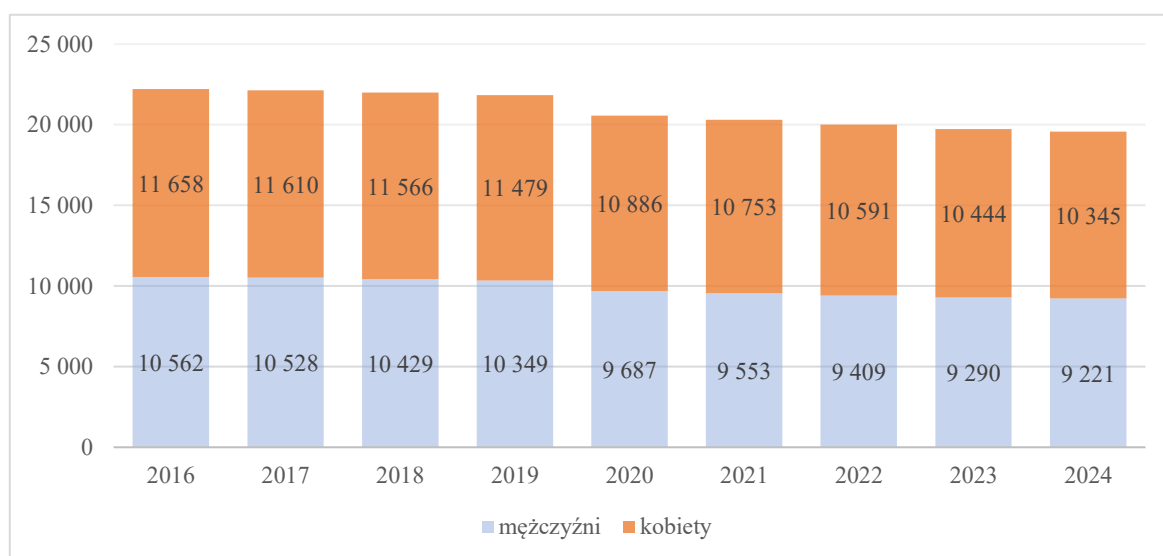
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ogółem	22 220	22 138	21 995	21 828	20 573	20 306	20 000	19 734	19 566

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

Struktura płci w Lubartowie wskazuje na utrzymującą się przewagę kobiet, według dostępnych danych stanowią one około 53% populacji, a mężczyźni 47%. W latach 2016-2024 liczba mieszkańców miasta zmniejszyła się o około 12%, co świadczy o wyraźnej deprecjacji demograficznej.

¹ Na podstawie informacji zawartych na stronie internetowej: <https://www.lubartow.pl/informacje-ogolne/>

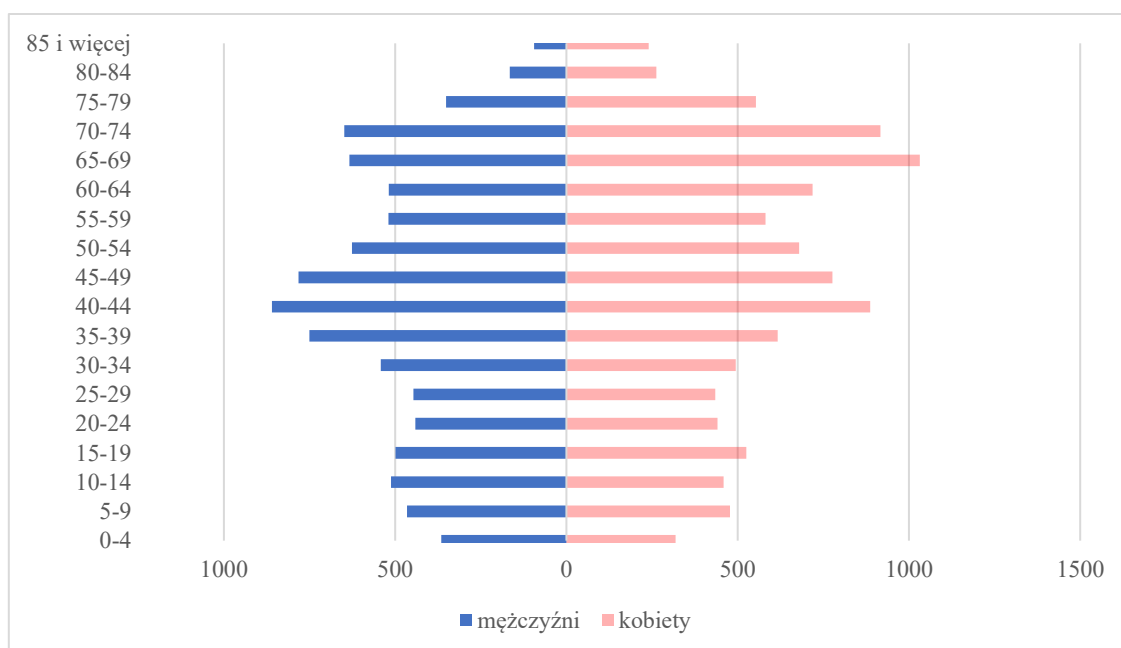
Wykres 1. Populacja mieszkańców Gminy Miasto Lubartów w latach 2016-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

Piramida wieku mieszkańców Lubartowa wykazuje charakterystyczną dla starzejącego się społeczeństwa strukturę demograficzną. W dolnych partiach wykresu (grupy 0-19 lat) widoczna jest stosunkowo niewielka liczba dzieci i młodzieży, co może świadczyć o niskim poziomie urodzeń w ostatnich latach. Najliczniejsze grupy wiekowe to osoby w przedziale 40-64 lata, co wskazuje na dominację pokolenia w wieku produkcyjnym, ale zbliżającego się do wieku emerytalnego.

Wykres 2. Piramida wieku mieszkańców Gminy Miasto Lubartów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

W górnych partiach piramidy (65+), zauważalna jest wyraźna przewaga kobiet, szczególnie w najstarszych grupach wiekowych (70 lat i więcej), co jest typowym zjawiskiem wynikającym z wyższej średniej długości życia kobiet. Ogólny kształt wykresu sugeruje postępujące starzenie się ludności, a w konsekwencjach potencjalne wyzwania demograficzne w zakresie opieki zdrowotnej i pomocy społecznej w nadchodzących latach.

Tabela 2. Demografia

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ogółem	22 220	22 138	21 995	21 828	20 573	20 306	20 000	19 734	19 566
mężczyźni	10 562	10 528	10 429	10 349	9 687	9 553	9 409	9 290	9 221
kobiety	11 658	11 610	11 566	11 479	10 886	10 753	10 591	10 444	10 345
urodzenia żywe	200	212	191	214	171	171	133	125	119
zgony	201	192	209	212	255	299	243	244	213
przyrost naturalny	-1	20	-18	2	-84	-128	-110	-119	-94
ludność w wieku przedprodukcyjnym	3 937	3 944	3 924	3 938	3 569	3 513	3 446	3 350	3 252
produkcyjnym	13 705	13 372	13 055	12 676	11 623	11 339	11 064	10 855	10 697
po-produkcyjnym	4 578	4 822	5 016	5 214	5 381	5 454	5 490	5 529	5 617

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

Analizując dane demograficzne z lat 2016-2024, zauważalny jest wyraźny trend spadkowy w liczbie ludności ogółem. W 2016 roku populacja wynosiła 22 220 osób, a do roku 2024 zmniejszyła się o ponad 2 600 osób, osiągając wartość 19 566.

Warto zwrócić uwagę na wskaźniki urodzeń i zgonów. Choć w 2016 roku odnotowano 200 urodzeń żywych, liczba ta spadła do zaledwie 119 w 2024 roku. W tym samym okresie liczba zgonów wzrosła z 201 do 213, co przyczyniło się do negatywnego przyrostu naturalnego. W latach 2016-2024 przyrost naturalny zmieniał się w dużej mierze, z niewielkimi wartościami dodatnimi w niektórych latach, jednak większość lat kończyła się ujemnym bilansem.

Struktura wiekowa ludności również zmienia się w analizowanym okresie. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) spadła z 3 937 do 3 252, co może sugerować obniżenie wskaźnika urodzeń oraz zmiany w polityce rodzinnej. Z kolei liczba osób w wieku produkcyjnym (18-64 lata) również maleje, z 13 705 do 10 697, co może stanowić wyzwanie dla rynku pracy i systemu emerytalnego. W przeciwieństwie do tego,

populacja osób w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej) wzrosła z 4 578 do 5 617, co może wskazywać na wydłużenie średniej długości życia.

Podsumowując, demografia w latach 2016-2024 ukazuje istotne zmiany w populacji, które mogą mieć daleko idące konsekwencje dla planowania społecznego, gospodarczego i zdrowotnego. W obliczu malejącej liczby ludności i starzejącego się społeczeństwa, kluczowe będzie dostosowanie polityki społecznej do tych wyzwań.

2.1.2. Rynek pracy i bezrobocie

Dane dotyczące podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w latach 2021-2024 pozwalają prześledzić zmiany zachodzące w lokalnej strukturze przedsiębiorczości oraz dynamikę rozwoju poszczególnych sektorów działalności. Zestawienie obejmuje zarówno ogólną liczbę funkcjonujących podmiotów, jak i ich rozmieszczenie w wybranych działach gospodarki, a także informacje o nowych rejestracjach, wyrejestrowaniach oraz liczbie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Taka perspektywa umożliwi ocenę kierunków i tempa zmian zachodzących w lokalnym środowisku gospodarczym w ujęciu porównawczym.

Tabela 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON	2 428	2 471	2 501	2 527
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	15	15	15	16
- przemysł o budownictwo	534	523	540	529
- pozostała działalność	1 879	1 933	1 946	1 982
Podmioty nowo zarejestrowane	147	184	168	148
Podmioty wyrejestrowane	88	118	119	111
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 843	1 869	1 874	1 886

Źródło: Urząd Miasta Lubartów

W 2024 r. liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON osiągnęła 2 527, co oznacza kontynuację corocznego wzrostu obserwowanego od 2021 r. Wzrost dotyczy przede wszystkim sektora pozostałej działalności, który na przestrzeni czterech lat zwiększył się o ponad 100 podmiotów, podczas gdy rolnictwo oraz przemysł i budownictwo pozostają relatywnie stabilne. Jednocześnie w 2024 r. odnotowano niższą liczbę nowo zarejestrowanych działalności niż w latach 2022-2023 oraz spadek liczby wyrejestrowań

względem dwóch poprzednich lat. Utrzymuje się również systematyczny wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Powyższe dane wskazują na względnie stabilny i umiarkowany rozwój lokalnej przedsiębiorczości, dominację sektora usługowego, a także na proces stopniowego zwiększania aktywności gospodarczej mieszkańców przy jednoczesnej stabilizacji liczby likwidowanych działalności.

Analiza danych dotyczących bezrobocia w Gminie Miasto Lubartów w latach 2021-2024 pozwala zaobserwować stopniowe zmniejszanie się liczby osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubartowie. Zestawienie obejmuje różne grupy wiekowe i sytuacje zawodowe, w tym osoby młode, osoby powyżej 50. roku życia oraz długotrwale bezrobotne, co umożliwia ocenę zmian w strukturze bezrobocia na przestrzeni czterech lat.

Tabela 4. Bezrobotni zarejestrowani w PUP w Lubartowie w latach 2021-2024

	2021			2022			2023			2024		
	O	K	M	O	K	M	O	K	M	O	K	M
Bezrobotni	827	374	453	811	277	434	760	331	429	737	330	407
Długotrwale bezrobotni	530	253	277	508	231	277	473	215	258	443	199	234
Osoby do 25 roku życia	84	41	43	101	54	47	96	49	47	85	37	48
Osoby powyżej 50 roku życia	220	63	157	198	64	134	196	62	134	173	63	110

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Lubartowie

W latach 2021-2024 liczba osób bezrobotnych z Lubartowa zarejestrowanych w PUP w Lubartowie wykazywała stopniowy, choć umiarkowany spadek. W 2021 roku zarejestrowanych było 827 osób, natomiast w roku 2024 liczba ta zmniejszyła się do 737. Na tle lat wcześniejszych warto zauważyć, że liczba bezrobotnych w 2024 roku jest najniższa w całym analizowanym okresie. Tendencja ta jest widoczna zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn, przy czym w całym badanym okresie mężczyźni stanowili nieco liczniejszą grupę bezrobotnych. W porównaniu z 2021 rokiem spadek wynosi aż 90 osób.

Podobną zależność można zauważyć wśród długotrwale bezrobotnych – w 2024 roku było ich 443, czyli wyraźnie mniej niż w latach poprzednich. W 2021 roku różnica wynosiła aż 87 osób, a w 2022 roku – 65. Również w porównaniu z rokiem 2023 odnotowano spadek o 30 osób. Poprawa jest więc systematyczna i równomierna. Warto też podkreślić, że zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn liczby te są w 2024 roku najniższe, co czyni ten rok najbardziej korzystnym pod względem zmniejszenia bezrobocia długotrwałego. Długotrwale bezrobocie stanowi poważny problem społeczny, ponieważ często prowadzi do utraty kwalifikacji zawodowych, pogorszenia kondycji psychicznej oraz wykluczenia ekonomicznego i społecznego.

W przypadku osób młodych do 25. roku życia rok 2024 również przedstawia się korzystniej na tle poprzednich lat, choć różnice są mniejsze niż w grupie ogółu bezrobotnych. W 2024 roku zarejestrowano 85 młodych bezrobotnych, podczas gdy w latach 2021-2023 wartości te wahały się od 84 do 101 osób. Największa różnica widoczna jest w porównaniu z rokiem 2022, kiedy liczba młodych bezrobotnych była wyższa o 16 osób.

Wyraźniej zaznaczają się różnice w grupie bezrobotnych powyżej 50. roku życia. W 2024 roku odnotowano 173 takie osoby, co stanowi istotny spadek w porównaniu z latami poprzednimi. W 2021 roku liczba ta była wyższa o 47 osób, a w 2022 i 2023 o odpowiednio 25 i 23 osoby. Grupa ta pozostaje jednak jedną z najliczniejszych w strukturze bezrobocia, mimo widocznej poprawy. Wskazuje to, że osoby starsze wciąż napotykają trudności w utrzymaniu zatrudnienia oraz mniej elastycznie reagują na zmiany na rynku pracy.

Istotną rolę w ograniczaniu skali bezrobocia odgrywają m.in. programy aktywnej integracji oraz kontrakty socjalne typu B stanowiące jedno z narzędzi pracy pracownika socjalnego. Dzięki nim możliwe jest indywidualne podejście do każdej osoby, diagnoza jej potrzeb.

W kontekście lokalnym należy również zauważyć rosnące znaczenie sektora usług oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które stanowią główne źródło zatrudnienia dla mieszkańców Lubartowa. Mimo to, obserwuje się nadal ograniczoną ofertę pracy o charakterze stałym i stabilnym, co wpływa na niską jakość zatrudnienia oraz okresowe wahania liczby osób rejestrujących się w PUP.

Z punktu widzenia polityki społecznej i planowania strategicznego, ważne jest kontynuowanie działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych, poprzez:

- rozwój współpracy pomiędzy MOPS, PUP i organizacjami pozarządowymi,
- organizację szkoleń zawodowych odpowiadających aktualnym potrzebom rynku pracy,
- tworzenie miejsc pracy w sektorze usług społecznych i opiekuńczych,
- promowanie zatrudnienia wspieranego i subsydiowanego dla osób w trudnej sytuacji życiowej.

W kontekście lokalnym istotny pozostaje również potencjał współpracy międzysektorowej. Wzmocnienie partnerstw pomiędzy MOPS, PUP i organizacjami pozarządowymi może przyczynić się do efektywniejszej realizacji programów integracyjnych i reintegracyjnych, odpowiadających na zróżnicowane potrzeby mieszkańców. W perspektywie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2034 szczególnego znaczenia nabiera rozwój usług aktywizujących, doradztwa zawodowego, szkoleń miękkich i kompetencyjnych, a także wspieranie zatrudnienia w sektorach deficytowych dla lokalnego rynku pracy. Takie działania pozwolą nie tylko utrzymać pozytywny trend spadku bezrobocia i zwiększyć trwałość efektów aktywizacji społeczno-zawodowej.

2.1.3. Mieszkalnictwo

Sytuacja mieszkaniowa jest jednym z wskaźników jakości życia mieszkańców oraz poziomu rozwoju lokalnego. Analiza zasobów mieszkaniowych oraz przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań pozwala ocenić dostępność lokali, standard warunków bytowych oraz kierunki rozwoju rynku nieruchomości w Gminie Miasto

Lubartów. W poniższej tabeli przedstawiono zmiany w zakresie liczby mieszkań oraz średniej powierzchni użytkowej przypadającej na jedną osobę w latach 2021-2024.

Tabela 5. Liczba mieszkań w Gminie Miasto Lubartów oraz średnia powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Zasoby mieszkaniowe	8 216	8 289	8 364	8 456
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	30,1	30,9	31,6	32,2

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

W latach 2021-2024 w mieście obserwuje się systematyczną poprawę sytuacji mieszkaniowej. Liczba zasobów mieszkaniowych wzrosła z 8 216 do 8 456, co oznacza przyrost o blisko 3% w ciągu czterech lat. Tendencja ta świadczy o stabilnym rozwoju lokalnego rynku nieruchomości oraz o zwiększającej się dostępności mieszkań dla mieszkańców miasta. Równolegle wzrosła przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę – z 30,1 m² w 2021 roku do 32,2 m² w roku 2024. Oznacza to stopniową poprawę standardu życia oraz warunków bytowych mieszkańców.

Zwiększająca się liczba lokali i rosnąca średnia powierzchnia użytkowa odzwierciedlają pozytywne zmiany w jakości życia oraz postępującą modernizację i rozbudowę zasobów mieszkaniowych w mieście. Pomimo korzystnych tendencji, nadal istotne pozostaje zapewnienie odpowiedniej dostępności mieszkań dla osób o niskich dochodach oraz rodzin znajdujących się w trudniejszej sytuacji materialnej.

Tabela 6. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych i dodatki mieszkaniowe w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Liczba lokali mieszkalnych wchodzących w skład zasobu Gminy Miasto Lubartów	180 w tym 28 lokali socjalnych	176 w tym 25 lokali socjalnych	175 w tym 28 lokali socjalnych	173 w tym 24 lokale socjalne
Zadłużenie z tytułu czynszów i innych opłat związanych z użytkowaniem lokali mieszkalnych	1 166 917,12	1 137 051,56	1 118 413,92	1 138 365,70
Liczba wniosków osób oczekujących na przydział lokalu mieszkalnego	30 (29 socjalnych, 1 komunalny)	27 (25 socjalnych)	27 (25 socjalnych)	36 (32 socjalnych)
Dodatki mieszkaniowe (liczba gospodarstw domowych i kwota)	130 252 309,29	123 226 130,62	116 303 118,35	114 276 590,87

	2021	2022	2023	2024
Dodatek energetyczny (liczba gospodarstw i kwota wydatkowanych środków)	35 4 938,92	21 999,91	-	-
Dodatek osłonowy (liczba wypłaconych i kwota)	-	2 070 1 218 910,86	-	748 258 241,19
Dodatek węglowy (liczba wypłaconych i kwota)	-	1 215 3 645 000,00	3 9 000,00	-
Źródła ciepła (liczba wypłaconych i kwota)	-	204 412 000,00	4 6 000,00	-
Zakup preferencyjny paliwa stałego – wnioski zweryfikowane pozytywnie	-	386	-	-
Dodatek elektryczny (liczba wypłaconych i kwota)	-	-	5 9 690,00	-
Wydawanie zaświadczeń wynikających z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska	34	42	107	127
Refundacja podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych (liczba wypłaconych i kwota)	-	-	40 10 727,81	81 32 316,62
Bon energetyczny (liczba wypłaconych i kwota)	-	-	-	1016 378 588,03

Źródło: Raport o stanie gminy za lata 2021-2024, Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubartowie za lata 2021-2024

W latach 2021-2024 liczba lokali mieszkalnych wchodzących w skład zasobu Gminy Miasto Lubartów zmniejszała się z 180 lokali w 2021 r. do 173 lokali w 2024 r. Liczba lokali socjalnych w tym czasie wahała się między 28 a 24. Zadłużenie z tytułu czynszu i innych opłat związanych z użytkowaniem lokali utrzymywało się na zbliżonym poziomie, oscylując od 1 166 917,12 zł w 2021 r., do 1 138 365,70 zł w 2024 r. Liczba osób oczekujących na przydział lokalu mieszkalnego zmieniała się od 30 wniosków w 2021 r. do 36 w 2024.

W zakresie dodatków mieszkaniowych liczba gospodarstw domowych korzystających z tego typu wsparcia zmniejszała się z 130 w 2021 r. do 114 w 2024 r. Kwoty wypłaconych dodatków w poszczególnych latach mieściły się w przedziale od 252 309,29 zł w 2021 r. do 276 590,87 zł w 2024 r.

Dodatek energetyczny wypłacany był w latach 2021-2022: 35 gospodarstw w 2021 r. (4 938,92 zł) oraz 21 gospodarstw w 2022 r. (999,91 zł). Dodatek osłonowy wypłacano w 2022 r. i 2024 r. W 2022 r. zrealizowano 2 070 wypłat na łączną kwotę 1 218 910,86 zł, natomiast w 2024 r. – 748 wypłat na kwotę 258 241,19 zł. Dodatek węglowy wypłacany był w 2022 i 2023 r. W 2022 r. wypłacono 1 215 świadczeń na kwotę 3 645 000,00 zł,

natomiast w 2023 r. – 3 świadczenia na 9 000,00 zł. W ramach wsparcia dotyczącego źródeł ciepła w 2022 r. wypłacono 204 świadczenia na 412 000,00 zł, a w 2023 r. – 4 świadczenia na 6 000,00 zł. W 2022 r. pozytywnie zweryfikowano 386 wniosków dotyczących zakupu preferencyjnego paliwa stałego. Dodatek elektryczny wypłacono w 2023 r., obejmował 5 gospodarstw domowych na kwotę 9 690,00 zł. Liczba wydanych zaświadczeń wynikających z ustawy Prawo ochrony środowiska wyniosła 34 w 2021 r., 42 w 2022 r., 107 w 2023 r. natomiast 127 w 2024 r. Refundacja podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych realizowana była w latach 2023-2024. W 2023 r. wypłacono 40 refundacji na kwotę 10 727,81 zł, a w 2024 r. 81 refundacji na kwotę 32 316,62 zł. Bon energetyczny wypłacono w 2024 r., obejmując 1 016 świadczeń na łączną kwotę 378 588,03 zł.

Zgromadzone dane za lata 2021-2024 prezentują zmiany w zasobie mieszkaniowym miasta oraz w zakresie udzielanej pomocy mieszkaniowej. W analizowanym okresie odnotowywano zróżnicowane wartości dotyczące liczby lokali, poziomu zadłużeń czynszowych, liczby osób oczekujących na przydział, a także wysokości i liczby wypłacanych świadczeń. Dane te wskazują, że mieszkańcy miasta są obejmowani dużym i szerokim wsparciem, realizowanym poprzez różnorodne formy pomocy, dostosowane do bieżących potrzeb gospodarstw domowych. Istnieje konieczność dalszego monitorowania zarówno zasobów mieszkaniowych, jak i wsparcia finansowego, aby zapewnić dostępność mieszkań oraz skutecznie reagować na rosnące potrzeby mieszkańców.

2.1.4. Szkolnictwo i edukacja

Szkolnictwo podstawowe odgrywa dużą rolę w zapewnieniu dzieciom odpowiednich warunków do nauki i wszechstronnego rozwoju. Analiza danych dotyczących liczby szkół, oddziałów, uczniów oraz absolwentów pozwala ocenić zarówno dostępność edukacji, jak i zmiany w strukturze organizacyjnej placówek oświatowych w Gminie Miasto Lubartów w latach 2016-2024.

Tabela 7. Szkolnictwo podstawowe w Gminie Miasto Lubartów w latach 2016-2024 wg. GUS

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ogółem	3	3	3	3	3	3	3	3	3
oddziały w szkołach	67	78	92	95	95	95	91	88	94
uczniowie	1 544	1 806	2 104	2 110	2 076	2 036	1 947	1 892	2 016
absolwenci	228	-	-	256	252	250	394	297	110

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

W latach 2016-2024 liczba szkół podstawowych w Gminie Miasto Lubartów pozostawała stabilna i wynosiła 3, co wskazuje na zachowanie stałej struktury placówek edukacyjnych. Zdecydowanie większe zmiany zachodziły w liczbie oddziałów oraz uczniów. Liczba oddziałów zwiększyła się z 67 w 2016 roku do 95 w 2019 roku, po czym w kolejnych latach nieznacznie spadła, i w 2024 roku wyniosła 94.

Dane dotyczące absolwentów wskazują na pewne wahania w liczbie kończących szkołę podstawową – od 228 w 2016 roku, do najwyższego poziomu 394 w 2022 roku, a następnie spadek do 110 w 2024 roku. Wahania te mogą wynikać z czynników demograficznych, migracji mieszkańców oraz zmieniającej się struktury roczników szkolnych.

Tabela 8. Uczniowie w szkołach podstawowych na terenie miasta Lubartów w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Ks. Jana Twardowskiego w Lubartowie	716	740	765	789
Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Piotra Firleja w Lubartowie	1 012	1 030	802	855
Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Jana Pawła II w Lubartowie	351	352	370	388
Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (publiczne i niepubliczne)	964	990	911	923

Źródło: Raport o stanie gminy za lata 2021-2024

W poszczególnych szkołach można zauważyć zróżnicowane zmiany, przy czym Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Ks. Jana Twardowskiego w Lubartowie i Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Jana Pawła II w Lubartowie odnotowały systematyczny wzrost liczby uczniów, natomiast Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Piotra Firleja w Lubartowie wykazuje większe wahania.

Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym waha się od 964 w 2021 roku do 923 w 2024 roku, co wskazuje na stałą potrzebę zapewnienia miejsc przedszkolnych w mieście, zarówno w placówkach publicznych, jak i niepublicznych.

Dane wskazują na konieczność dalszego monitorowania liczby dzieci i uczniów w szkołach i przedszkolach w celu dostosowania infrastruktury edukacyjnej oraz zasobów kadrowych do zmieniających się potrzeb lokalnej społeczności.

W nawiązaniu do przedstawionych danych dotyczących sieci placówek oświatowych, liczby uczniów oraz liczby absolwentów, poniżej zaprezentowano zestawienie działań realizowanych w szkołach i przedszkolach w obszarze wsparcia dydaktycznego, rozwojowego i profilaktycznego. Tabela obejmuje informacje dotyczące liczby zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, dydaktyczno-wyrównawczych oraz zajęć ukierunkowanych

na rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych, a także liczby podjętych działań profilaktycznych. Ujęto również dane dotyczące liczby dzieci objętych wsparciem specjalistycznym, w tym psychologicznym, pedagogicznym, logopedycznym oraz innymi formami pomocy oferowanymi przez placówki w latach 2021-2024.

Tabela 9. Działania na rzecz uczniów/dzieci w miejskich placówkach oświatowych w latach 2021-2024

Działania	2021	2022	2023	2024
Liczba zajęć korekcyjno-kompensacyjnych	165	195,5	210	197
Liczba zajęć dydaktyczno-wyrównawczych	50	44	38	40
Liczba zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne	158	166	160	269
Liczba działań profilaktycznych	35	35	39	40
Liczba dzieci objętych wsparciem specjalistycznym (psychologicznym, pedagogicznym, logopedycznym i innym)	750	790	748	809
Inne	35	23	33	48,5

Źródło: Miejskie placówki oświatowe (Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Ks. Jana Twardowskiego w Lubartowie, Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Piotra Firleja w Lubartowie, Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Jana Pawła II w Lubartowie, Przedszkole Miejskie Nr 1 w Lubartowie, Przedszkole Miejskie Nr 2 w Lubartowie, Przedszkole Miejskie Nr 4 w Lubartowie, Przedszkole Miejskie Nr 5 w Lubartowie)

Dane przedstawione w tabeli obejmują cztery lata i pozwalają zaobserwować zakres oraz zróżnicowanie działań podejmowanych w miejskich placówkach oświatowych. W przypadku zajęć korekcyjno-kompensacyjnych widoczny jest umiarkowany wzrost ich liczby, w 2021 było 165 zajęć, natomiast w roku 2024 było 197. Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze charakteryzują się większą zmiennością. W 2021 roku zrealizowano ich 50, natomiast w roku 2024 liczba ta spadła do 40. W zakresie zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne w latach 2021-2023 liczby utrzymywały się na zbliżonym poziomie, natomiast rok 2024 przyniósł wyraźne zwiększenie aktywności w tym obszarze. Różnice między 158 a 269 zajęciami wskazują na intensyfikację działań o charakterze wspierającym rozwój umiejętności społecznych. Działania profilaktyczne realizowane w placówkach zachowują względną stabilność. W latach 2021-2024 zanotowano niewielki ich wzrost. Wskazuje to na utrzymujące się znaczenie profilaktyki w pracy szkół i przedszkoli.

Liczba dzieci objętych wsparciem specjalistycznym pozostaje wysoka w całym badanym okresie. Dane wskazują na wahania w liczbie dzieci i młodzieży, jednak wartości utrzymują się na podobnym poziomie – od

750 osób rocznie w 2021 roku do 809 w 2024. Obejmuje to różne formy wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, logopedycznego oraz działania specjalistów realizujących inne formy pomocy.

Analiza danych wskazuje na stabilność i odpowiednią dostępność edukacji podstawowej w Gminie Miasto Lubartów. W latach 2021-2024 w szkołach i przedszkolach na terenie miasta realizowano liczne działania wspierające uczniów. Placówki prowadziły szeroki wachlarz zajęć: korekcyjno-kompensacyjnych, dydaktyczno-wyrównawczych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, profilaktycznych oraz terapeutycznych. Znaczna liczba dzieci była objęta wsparciem specjalistycznym, a także realizowano zajęcia rewalidacyjne i rozwijające uzdolnienia. Działania te obejmowały zarówno szkoły, jak i przedszkola, zapewniając kompleksową opiekę i wsparcie dla dzieci z uwzględnieniem cyklicznych różnic w zapotrzebowaniu oraz w możliwościach organizacyjnych placówek.

Łącznie zestawione dane podkreślają znaczenie planowania edukacyjnego oraz inwestycji w rozwój dzieci i młodzieży, aby zapewnić dostęp do wysokiej jakości kształcenia i wychowania na każdym poziomie edukacyjnym.

2.1.5. Ochrona zdrowia

Stan zdrowia mieszkańców oraz dynamika demograficzna są wskaźnikami jakości życia i wyzwań społecznych. Analiza liczby urodzeń, zgonów oraz przyrostu naturalnego pozwala ocenić trendy zdrowotne, sytuację demograficzną i kierunki działań profilaktycznych w Gminie Miasto Lubartów w latach 2021-2024.

Tabela 10. Urodzenia i zgony w Gminie Miasto Lubartów w latach 2021-2024

		2021	2022	2023	2024
Urodzenia żywe	ogółem	171	133	125	119
Urodzenia żywe	mężczyźni	79	73	78	62
Urodzenia żywe	kobiety	92	60	47	57
Zgony ogółem	ogółem	299	243	244	213
Zgony ogółem	mężczyźni	149	124	113	111
Zgony ogółem	kobiety	150	119	131	102
Zgony niemowląt	ogółem	1	0	1	0
Zgony niemowląt	mężczyźni	0	0	1	0
Zgony niemowląt	kobiety	1	0	0	0

		2021	2022	2023	2024
Przyrost naturalny	ogółem	-128	-110	-119	-94
Przyrost naturalny	mężczyźni	-70	-51	-35	-49
Przyrost naturalny	kobiety	-58	-59	-84	-45

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

W latach 2021-2024 obserwuje się spadek liczby urodzeń żywych, z 171 w 2021 roku do 119 w 2024 roku. Liczba urodzeń męskich i żeńskich wahała się w tym okresie, przy czym największy spadek odnotowano wśród dziewczynek w 2023 roku (47 urodzeń).

Równocześnie liczba zgonów wykazuje tendencję spadkową, z 299 w 2021 roku do 213 w 2024 roku, przy czym spadek dotyczył zarówno mężczyzn, jak i kobiet. Liczba zgonów niemowląt była minimalna, co świadczy o dobrej opiece zdrowotnej wśród najmłodszych.

W konsekwencji przyrost naturalny pozostawał ujemny przez cały analizowany okres, choć stopniowo zmniejszała się jego wartość, od -128 w 2021 roku do -94 w 2024 roku. Oznacza to, że liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń, co wskazuje na starzenie się społeczeństwa i konieczność prowadzenia działań prozdrowotnych oraz polityki prorodzinnej.

W uzupełnieniu analizy stanu zdrowia mieszkańców oraz sytuacji demograficznej przedstawiono poniżej zestawienie poradni, gabinetów opieki medycznej oraz przychodni specjalistycznych funkcjonujących na terenie Miasta Lubartów w zakresie zdrowia psychicznego i leczenia uzależnień. Tabela obejmuje podmioty udzielające świadczeń w obszarze opieki psychiatrycznej, psychologicznej, terapii uzależnień oraz wsparcia środowiskowego dostępnego dla mieszkańców na terenie Lubartowa.

Tabela 11. Poradnie i gabinety opieki medycznej oraz przychodnie specjalistyczne w zakresie zdrowia psychicznego i uzależnień na terenie Miasta Lubartów

	Poradnie / gabinety
Poradnie / gabinety podstawowej opieki zdrowotnej (POZ)	– "Centrum Medyczne Anamed" - Anna Bednarska Spółka Jawna – Jolanta Majewska Zakład Opieki Zdrowotnej "Zdrowie" im. dr. Stefana Kwaska – Logispharm Spółka z o.o. – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ulmed S.C. – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Viva-Centrum" – Twoja Przychodnia Hanna Nowakowska – NZOZ Nr 1 w Lubartowie Sp. z o.o. – Przychodnia Rodzinna Knefel – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubartowie – M-Tmed

	Poradnie / gabinety
Przychodnie specjalistyczne w zakresie zdrowia psychicznego i uzależnień	– Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Parczewie Poradnia Zdrowia Psychicznego Cicha 14 – NZOZ Viamed Spółka z o.o. Poradnia psychologiczna dla dzieci i młodzieży – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubartowie. Poradnia terapii uzależnień od alkoholu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyszukiwarek NFZ: <https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/GSL/POZ> oraz <https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/GSL/PrzychodnieSpecjalistyczne>

Zestawienie podmiotów pokazuje, że mieszkańcy mają możliwość skorzystania z wielu form wsparcia, odpowiadających na zróżnicowane potrzeby zdrowotne, w tym potrzeby wymagające specjalistycznej interwencji. Na terenie Miasta Lubartów funkcjonuje rozbudowana sieć podmiotów medycznych, zapewniających zarówno podstawową, jak i specjalistyczną opiekę zdrowotną. W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej mieszkańcy korzystają z usług wielu przychodni, co zapewnia szeroki i zróżnicowany dostęp do świadczeń lekarskich. Zróżnicowanie organizacyjne i lokalizacyjne placówek sprzyja równomiernemu pokryciu potrzeb zdrowotnych mieszkańców.

Obecność poradni zdrowia psychicznego, poradni psychologicznej oraz specjalistycznej jednostki terapii uzależnień umożliwia mieszkańcom korzystanie z wielowymiarowego wsparcia, obejmującego diagnostykę, konsultacje, terapię oraz działania profilaktyczne. Dostępność dedykowanych usług dla młodszych mieszkańców stanowi ważny element przeciwdziałania narastającym problemom emocjonalnym i rozwojowym w tej grupie.

Strukturę tę można uznać za istotny element lokalnego systemu ochrony zdrowia, ponieważ zapewnia mieszkańcom dostęp do zróżnicowanych form pomocy medycznej i specjalistycznej. Jej funkcjonowanie sprzyja szybkiemu reagowaniu na potrzeby zdrowotne mieszkańców, w tym na problemy wymagające natychmiastowej lub długoterminowej interwencji. Tym samym wpływa ona bezpośrednio na jakość życia oraz poziom bezpieczeństwa zdrowotnego całej społeczności.

2.1.6. Kultura i rekreacja

Kultura i rekreacja odgrywają istotną rolę w kształtowaniu jakości życia mieszkańców oraz w integracji społeczności lokalnej. Analiza działalności bibliotek, domu kultury, muzeum, kina oraz organizowanych wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych pozwala ocenić dostępność usług kulturalnych, zaangażowanie mieszkańców oraz skuteczność działań instytucji w Gminie Miasto Lubartów w latach 2021-2024.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Mickiewicza w Lubartowie²

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Mickiewicza w Lubartowie od lat konsekwentnie realizuje swoją misję upowszechniania czytelnictwa, edukacji i kultury, działając w trzech placówkach dostępnych dla mieszkańców miasta. Dzięki elektronicznemu systemowi „Mateusz” oraz indywidualnym kartom bibliotecznym czytelnicy mogą wygodnie korzystać ze zbiorów, rezerwować i zamawiać interesujące ich tytuły poprzez katalog on-line, a także otrzymywać powiadomienia SMS o możliwości odbioru książek. Komfort użytkowników podnoszą całodobowe wrzutnie, umożliwiające zwrot wypożyczonych pozycji o dowolnej porze. Od momentu powstania w 1909 roku jako Biblioteka Polskiej Macierzy Szkolnej, instytucja ta przeszła wiele zmian organizacyjnych, by w 1992 roku stać się samorządową biblioteką z własnym statutem, który do dziś określa jej zadania, strukturę i cele – przede wszystkim rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych lokalnej społeczności.

Tabela 12. Działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Mickiewicza w Lubartowie w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Liczba wypożyczonych książek	55 074	55 911	58 613	62 378
Liczba książek udostępnionych na miejscu	1 753	818	273	764
Liczba wypożyczonych czasopism	2 062	2 606	3 480	3 702
Liczba czasopism udostępnionych na miejscu	2 791	1 553	219	588
Liczba czytelników	2 281	2 337	2 551	2 553
Liczba osób korzystających z internetu	870	1047	1087	1172
Ogólna liczba odwiedzających	21 505	20 217	21 747	31 676
Liczba zarejestrowanych imprez, wydarzeń kulturalnych i zajęć	68	54	155	213
Liczba uczestników	649	1 474	3 835	4 191

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Mickiewicza w Lubartowie

Analiza danych dotyczących działalności Biblioteki Miejskiej w latach 2021-2024 wskazuje na wyraźny wzrost aktywności zarówno w zakresie wypożyczania zbiorów, jak i uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych. W roku 2024 liczba wypożyczonych książek osiągnęła 62 378, co stanowi największy wzrost w porównaniu

² Na podstawie informacji zawartych w Raporcie o stanie Gminy Miasto Lubartów za lata 2021-2024

z poprzednimi latami – w porównaniu do 2023 roku jest to wzrost o 4 765 książek, a w stosunku do 2021 roku aż o 7 304 egzemplarze. W przypadku czasopism także zauważalny jest trend wzrostowy, zarówno przy wypożyczeniach (3 702 w 2024 r.), jak i korzystaniu na miejscu (588), co świadczy o rosnącym zainteresowaniu różnorodnymi formami literatury i wiedzy.

Rok 2024 charakteryzuje się również znacznym wzrostem frekwencji czytelników i odwiedzających. Liczba osób korzystających z internetu w bibliotece wyniosła 1 172, co pokazuje stopniowy, lecz systematyczny wzrost w porównaniu z latami wcześniejszymi. Najbardziej spektakularny wzrost odnotowano w ogólnej liczbie odwiedzających, aż do 31 676 osób, podczas gdy w 2023 roku było to 21 747, co oznacza wzrost o prawie 10 tys. osób. Trend ten wskazuje, że biblioteka staje się coraz ważniejszym centrum kulturalnym i edukacyjnym dla społeczności lokalnej.

Lubartowski Ośrodek Kultury w Lubartowie³

Lubartowski Ośrodek Kultury w Lubartowie to instytucja mieszcząca się przy lubartowskim rynku, dysponująca salą widowiskowo-kinową oraz licznymi pomieszczeniami przeznaczonymi na zajęcia artystyczne i zaplecze administracyjne. Ośrodek prowadzi szeroką działalność kulturalną, obejmującą edukację artystyczną, rozwijanie amatorskiego ruchu twórczego, dokumentowanie i upowszechnianie kultury, organizowanie wydarzeń, współpracę z mediami oraz licznymi instytucjami, stowarzyszeniami i twórcami z miasta, regionu i całego kraju. Oferta zajęć jest stale poszerzana i kierowana do wszystkich grup wiekowych, od dzieci i młodzieży, po dorosłych i seniorów, odpowiadając na zmieniające się potrzeby mieszkańców. W ośrodku odbywają się różnorodne warsztaty taneczne, plastyczne, muzyczne i fotograficzne, a efekty pracy uczestników prezentowane są podczas licznych wydarzeń. Działalność LOK opiera się na szerokiej współpracy z jednostkami samorządowymi, organizacjami społecznymi, placówkami edukacyjnymi, służbami miejskimi i lokalnymi mediami. Ośrodek aktywnie promuje kulturę oraz życie społeczne miasta.

Tabela 13. Wydarzenia kulturalne organizowane przez Lubartowski Ośrodek Kultury w Lubartowie w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Wydarzenia kulturalne	5	114	116	141
Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych	3 000 osób	22 564 osób	21 627 osób	23 887 osób
Liczba uczestników konkursów	1 600 osób	1 553 osób	775 osób	673 osób
Wystawy artystyczne – liczba odwiedzających	4 000 osób	1 500 osób	4 700 osób	1 860 osób
Zajęcia stałe	444 osób	350 osób	509 osób	612 osób

³ Na podstawie informacji zawartych w Raporcie o stanie Gminy Miasto Lubartów za lata 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Ferie zimowe i letnie	1 277 (on-line)	1 230 osób	460 osób	740 osób
Kino Lewart - seanse	605	783	779	830
Widzowie	10 231 osób	17 837 osób	19 233 osób	21 797 osób
Lubartowiak	23 numery	24 numery	23 numery	23 numery

Źródło: Raport o stanie Gminy Miasto Lubartów za lata 2021-2024

Rok 2024 wyróżnia się jako okres intensywnego rozwoju działalności Lubartowskiego Ośrodka Kultury w Lubartowie, co wyraźnie widać w zestawieniu z latami poprzednimi. Liczba wydarzeń kulturalnych osiągnęła imponujący poziom i znacząco przewyższyła wyniki z wcześniejszych lat, podobnie jak frekwencja uczestników, która wzrosła w stosunku do tego, co notowano wcześniej. Również kino Lewart kontynuowało swoją dobrą passę – zarówno liczba seansów, jak i widzów była wyższa niż w poprzednich latach, potwierdzając stałe zainteresowanie ofertą filmową. Wzrost dotyczył także zajęć stałych, które w 2024 roku zgromadziły największą liczbę uczestników spośród wszystkich ujętych lat, co świadczy o rosnącej potrzebie regularnej aktywności kulturalnej wśród mieszkańców. Zauważalna jest również pozytywna zmiana w liczbie osób biorących udział w feriach zimowych i letnich, która po wcześniejszych wahaniach powróciła na wyższy poziom. Nieco mniejsza, w porównaniu z poprzednimi latami, okazała się natomiast frekwencja odwiedzających wystawy oraz liczba uczestników konkursów, co może wskazywać na zmieniające się preferencje odbiorców lub większą atrakcyjność innych form aktywności oferowanych przez LOK. Stała pozostaje liczba wydań „Lubartowiaka”, która utrzymuje się na wyrównanym poziomie. Lubartowski Ośrodek Kultury skutecznie dba o rozwój kultury w mieście, systematycznie poszerzając ofertę i angażując coraz szersze grono mieszkańców.

Punkt Informacji Turystycznej w Lubartowie⁴

Punkt Informacji Turystycznej przy ul. Farnej 4 w Lubartowie jest miejscem, które od swojego powstania stało się centrum promocji miasta i powiatu. Odwiedzający mogą tu liczyć na profesjonalną obsługę, bogaty wybór wydawnictw poświęconych Lubartowowi i regionowi oraz różnorodne gadżety i upominki przygotowane przez lokalnych artystów i rzemieślników. W punkcie można również zorganizować zwiedzanie miasta z przewodnikiem lub zakupić grę miejską. PIT aktywnie współpracuje z samorządami lokalnymi, muzeami i innymi instytucjami kultury Lubelszczyzny, co pozwala na stałe udostępnianie turystom materiałów promocyjnych regionu. To pierwsza w Lubartowie instytucjonalna inicjatywa wspierająca rozwój turystyki w mieście i powiecie.

⁴ Na podstawie informacji zawartych w Raporcie o stanie Gminy Miasto Lubartów za lata 2021-2024

W ciągu ostatnich lat Punkt Informacji Turystycznej przyciągnął setki odwiedzających z różnych części Polski, w tym m.in. z Lublina, Warszawy, Łodzi, Krakowa czy Gdańska. W 2024 roku liczba turystów wzrosła do około 800 osób, co potwierdza rosnące zainteresowanie Lubartowem jako celem wycieczek. Punkt współpracuje również z lokalnymi firmami i stowarzyszeniami w zakresie promocji produktów regionalnych, a jego działalność edukacyjna obejmuje wycieczki dla przedszkoli i szkół, warsztaty plastyczne dla dzieci oraz różnorodne wydarzenia plenerowe skierowane do mieszkańców i turystów.

PIT aktywnie promuje walory turystyczne miasta podczas festiwali, dożynek, półmaratonów, pikników rodzinnych i innych wydarzeń rekreacyjno-kulturalnych.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lubartowie⁵

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lubartowie (MOSiR) od lat pełni kluczową rolę w animowaniu życia sportowego i rekreacyjnego w mieście i powiecie. Jako jednostka organizacyjna Urzędu Miasta zarządza obiektami sportowymi – basenem, boiskami, kompleksem „Orlik” oraz boiskiem treningowym ze sztuczną nawierzchnią. MOSiR prowadzi szkolenia dla dzieci i młodzieży w dyscyplinach takich jak piłka nożna i tenis, wspiera seniorską drużynę kobiet w III lidze, a swoje obiekty udostępnia również lokalnym klubom sportowym. Wszystkie działania mają na celu rozwijanie aktywności fizycznej, integrację społeczności oraz promocję zdrowego stylu życia.

Tabela 14. Liczba wydarzeń organizowanych przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lubartowie w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Liczba wydarzeń	11	22	22	25

Źródło: Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lubartowie

Na przestrzeni ostatnich lat MOSiR konsekwentnie rozwijał ofertę wydarzeń sportowych i rekreacyjnych. Liczba organizowanych imprez systematycznie rosła – z 11 wydarzeń w 2021 roku, przez 22 w kolejnych latach, do 25 w 2024 roku. Wydarzenia te obejmowały zarówno lokalne inicjatywy, jak i imprezy powiatowe, wojewódzkie czy ogólnopolskie, przyciągając uczestników w każdym wieku. Ośrodek wprowadził innowacyjne formy rywalizacji, takie jak triathlony, zawody na pumptracku czy współzawodnictwo w aplikacjach mobilnych, a także rozszerzył programy całorocznej aktywizacji, imprezy rodzinne i wydarzenia masowe, co znacząco zwiększyło jego oddziaływanie w regionie.

Obiekty MOSiR cieszą się dużym zainteresowaniem mieszkańców. Kompleks przy ul. Parkowej gościł setki treningów, meczów i sparingów, z udziałem nawet ok 7 tysięcy osób. Boisko treningowe ze sztuczną

⁵ Na podstawie informacji otrzymanych z MOSiR oraz zawartych w Raporcie o stanie Gminy Miasto Lubartów za lata 2021-2024

nawierzchnią odwiedza rocznie ponad 35 tysięcy użytkowników, basen – 30 tysięcy osób, a kompleks „Orlik” – ponad 4 tysiące osób.

Dynamiczny rozwój imprez MOSiR, wzrost liczby uczestników oraz różnorodność oferty pokazują, że ośrodek skutecznie realizuje swoją misję, integrując społeczność i promując aktywny styl życia.

Muzeum Ziemi Lubartowskiej w Lubartowie⁶

Muzeum Ziemi Lubartowskiej mieści się w zabytkowym XIX-wiecznym dworku i posiada w swoich zbiorach ponad 4700 eksponatów związanych z historią Lubartowa i powiatu. Placówka prowadzi działalność wystawienniczą – organizując wystawy stałe, czasowe i plenerowe – a także działalność edukacyjną, naukowo-badawczą i wydawniczą.

Dzięki współpracy z instytucjami kultury i oświaty muzeum angażuje mieszkańców w życie kulturalne miasta, organizując warsztaty, spotkania autorskie oraz wydarzenia takie jak Muzealna Majówka czy ferie zimowe, umożliwiające bezpłatne zwiedzanie wystaw dla dzieci i młodzieży.

Tabela 15. Frekwencja zwiedzających Muzeum Ziemi Lubartowskiej w Lubartowie w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Liczba zwiedzających	1 196	2 162	2 311	2 951

Źródło: Raport o stanie Gminy Miasto Lubartów za lata 2021-2024

Aktywność placówki w zakresie wystawiennictwa, badań, edukacji i wydawnictw, w połączeniu z organizacją spacerów historycznych i licznych wydarzeń, podkreśla jej rolę jako centrum kultury i historii Lubartowa. Instytucja pozostaje miejscem otwartym dla mieszkańców i turystów, promującym wiedzę o przeszłości regionu oraz inspirującym społeczność do poznawania własnego dziedzictwa.

Dane wskazują na stabilną i rozwijającą się ofertę kulturalno-rekreacyjną w mieście, przy jednoczesnym wzroście uczestnictwa mieszkańców w tych wydarzeniach. Rosnąca liczba imprez, warsztatów, pokazów oraz frekwencja w bibliotece i kinie, świadczą o wysokim poziomie zaangażowania społeczności lokalnej. Wyniki te podkreślają znaczenie kontynuowania działań wspierających rozwój instytucji kultury, dywersyfikację oferty oraz promocję aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i rekreacyjnym, co pozytywnie wpływa na integrację społeczną i jakość życia mieszkańców.

⁶ Na podstawie informacji zawartych w Raporcie o stanie Gminy Miasto Lubartów za lata 2021-2024

2.1.7. Bezpieczeństwo Publiczne

Bezpieczeństwo publiczne stanowi jeden z elementów jakości życia mieszkańców oraz warunków funkcjonowania społeczności lokalnej. W niniejszej analizie przedstawiono dane dotyczące przestępczości i bezpieczeństwa w Lubartowie w latach 2021-2024. Pozwalają one ocenić tendencje w zakresie przestępczości, zagrożeń dla życia i zdrowia mieszkańców oraz potrzeb w zakresie działań prewencyjnych i interwencyjnych.

Tabela 16. Przestępstwa w mieście Lubartów w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych				
- o charakterze kryminalnym	215	94	75	94
- o charakterze gospodarczym	228	187	88	56
- przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji razem	56	42	31	38
- przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – przestępstwa drogowe	52	39	28	34
- przeciwko życiu i zdrowiu	6	15	9	6
- przeciwko mieniu	159	307	137	113
- przeciwko wolności, wolności sumienia, wolności seksualnej i obyczajności razem	1	15	14	7
- przeciwko wolności i wolności sumienia razem	9	14	12	7
- przeciwko rodzinie i opiece	44	33	36	32
- przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego	5	11	3	7
- przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	6	4	7	5
- przeciwko wiarygodności dokumentów	135	4	4	4
- przeciwko obrotowi gospodarczemu	1	1	3	3
- przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi	4	4	0	0
- z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	66	34	23	20
Osoby w zamachach samobójczych	15	11	9	11
Osoby w zamachach samobójczych - zakończone zgonem	10	6	6	5

Źródło: KPP w Lubartowie

W 2024 roku poziom przestępczości w Gminie Miasto Lubartów utrzymał się na relatywnie niskim poziomie, w porównaniu z latami wcześniejszymi. Przestępstwa o charakterze kryminalnym osiągnęły wartość zbliżoną do tej z 2022 roku, odnotowano ich jednak mniej w porównaniu do roku 2021 roku, kiedy było ich ponad dwukrotnie więcej. Podobną tendencję widać w przypadku przestępstw gospodarczych – w 2024 roku zarejestrowano ich 56, co stanowi obniżenie w stosunku do lat poprzednich. Także przestępstwa związane z narkotykami utrzymały się na najniższym poziomie w ostatnich latach.

Rok 2024 przyniósł także umiarkowany wzrost w obszarze przestępstw przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji w stosunku do 2023 roku, choć wartości te pozostają wyraźnie niższe niż w latach 2021–2022. Stabilizacji uległy również przestępstwa przeciwko mieniu po znacznym skoku w 2022 roku ich liczba w kolejnych latach malała, w 2024 roku osiągnęła poziom niższy niż na początku okresu. Warto zauważyć, że w wielu kategoriach – zwłaszcza związanych z dokumentami – dane z 2024 roku potwierdzają utrzymywanie się minimalnych wartości.

W obszarach związanych z rodziną i opieką czy wymiarem sprawiedliwości 2024 rok przyniósł wartości zbliżone do tych z wcześniejszych lat, nie wskazując na istotne zmiany struktury przestępczości. Pewne wahania pojawiły się w zakresie przestępstw przeciwko instytucjom publicznym, jednak ich liczba nadal mieści się w przedziale obserwowanym w poprzednich latach, i nie wskazuje na trwały wzrost zagrożenia.

Sytuacje dotyczące zamachów samobójczych, w 2024 liczba prób nieznacznie wzrosła w stosunku do 2023 roku, natomiast liczba zamachów zakończonych zgonem była w 2024 roku najniższa w całym analizowanym okresie.

Analiza danych wskazuje na ogólną tendencję spadkową w wielu kategoriach przestępczości, co może świadczyć o pozytywnym wpływie działań profilaktycznych i prewencyjnych. Jednocześnie utrzymująca się liczba osób w zamachach samobójczych oraz wahania w niektórych kategoriach przestępstw podkreślają potrzebę kontynuowania działań w zakresie bezpieczeństwa publicznego, profilaktyki kryminalnej, wsparcia psychologicznego i edukacji mieszkańców w celu minimalizacji ryzyka zagrożeń oraz poprawy poczucia bezpieczeństwa w społeczności lokalnej.

2.1.8. Pomoc społeczna

W latach 2021-2024 liczba mieszkańców systematycznie malała, od 20 306 w 2021 r. do 19 566 w 2024 r., co oznacza spadek o ok. 3,64 %. Mimo tego ogólnego trendu demograficznego liczba osób objętych pomocą społeczną nie wykazywała wyraźnej tendencji spadkowej. Po obniżeniu się w 2023 r. do 789 osób, w kolejnym roku ponownie wzrosła, do 832 osób. W rezultacie odsetek mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zwiększył się z 4,00% w 2023 r. do 4,25% w 2024 r.

Tabela 17. Liczba mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkańców (wg GUS)	20 306	20 000	19 734	19 566
Liczba osób objętych pomocą społeczną	881	873	789	832
% mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	4,34 %	4,37 %	4,00 %	4,25 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i MOPS w Lubartowie

Wnioski płynące z powyższych danych potwierdzają, że część mieszkańców doświadcza utrzymujących się trudności ekonomicznych, które wymagają stałego monitorowania oraz odpowiednio ukierunkowanego wsparcia instytucjonalnego.

W 2024 r. najczęstszymi powodami ubiegania się o wsparcie ośrodka pomocy społecznej były: długotrwała lub ciężka choroba – 213 rodzin; niepełnosprawność – 163 rodzin; ubóstwo – 145 rodzin; bezrobocie – 122 rodziny; bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 66 rodzin.

Tabela 18. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Długotrwała lub ciężka choroba	207	216	205	213
Niepełnosprawność	190	175	168	163
Ubóstwo	207	186	169	145
Bezrobocie	184	156	153	122
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – w tym:	82	72	72	66
• rodziny niepełne	46	44	43	40
• rodziny wielodzietne	13	11	13	11
Alkoholizm	82	37	31	27
Przemoc domowa	29	78	15	17

	2021	2022	2023	2024
Bezdomność	11	14	12	10
Potrzeba ochrony macierzyństwa	24	21	8	9
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	8	7	5	4
Narkomania	4	3	3	2

Źródło: Sprawozdania MRiPS-03 za lata 2021-2024

Pomoc społeczna odgrywa ważną rolę w zapewnieniu podstawowego poziomu bezpieczeństwa materialnego mieszkańców, stabilizacji sytuacji rodzin oraz przeciwdziałaniu ubóstwu. Zarówno rodziny z dziećmi, jak i osoby starsze pozostają grupami wymagającymi stałego monitorowania oraz elastycznych form wsparcia finansowego i usługowego.

Tabela 19. Liczba osób objętych wsparciem w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Usługi opiekuńcze	65	71	61	60
- w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	3	2	3	1
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	12	12	11	9
Odplatności za pobyt mieszkańców Lubartowa w domach pomocy społecznej	18	18	17	17
Składki na ubezpieczenie zdrowotne (od zasiłków stałych)	71	69	72	68
Program „Posilek w szkole i w domu”	351	458	437	354
w tym:				
- świadczenia pieniężne (zasiłki celowe)	234	210	404	326
- posilek dla dzieci i młodzieży	99	96	90	72
- posiłki dla osób dorosłych	18	19	21	18
Zasiłki stałe	83	84	84	76

	2021	2022	2023	2024
Zasiłki okresowe	153	139	118	93
Zasiłki celowe	120	232	88	50
Oplata za pobyt w schronisku	4	6	5	5

Źródło: Sprawozdania z działalności MOPS w Lubartowie za lata 2021–2024

Tabela 19 przedstawia liczbę osób objętych wsparciem MOPS w Lubartowie w latach 2021–2024, ukazując zmiany w liczbie osób w poszczególnych formach pomocy. W przypadku usług opiekuńczych liczba beneficjentów wzrosła z 65 w 2021 roku do 71 w 2022 roku, po czym w kolejnych latach nastąpił spadek do 61 w 2023 roku i 60 w 2024 roku. Podobną tendencję spadkową odnotowano w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Liczba osób, za które ponoszono odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, utrzymywała się na zbliżonym poziomie, zmniejszając się z 18 w latach 2021–2022 do 17 w latach 2023–2024.

Liczba osób objętych składkami na ubezpieczenie zdrowotne wykazywała niewielkie wahania, mieszcząc się w przedziale od 68 do 72 osób. Programem „Posiłek w szkole i w domu” objęto 351 osób w 2021 roku, 458 w 2022 roku, 437 w 2023 roku oraz 354 w 2024 roku. W ramach programu zmieniała się liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych, posiłków dla dzieci i młodzieży oraz posiłków dla osób dorosłych, przy czym najwyższe wartości świadczeń pieniężnych odnotowano w 2023 roku.

W zakresie świadczeń pieniężnych obserwowane są wyraźne zmiany liczby beneficjentów. Liczba osób uprawniona do otrzymywania zasiłków stałych utrzymywała się na zbliżonym poziomie w latach 2021–2023, a następnie zmniejszyła się w 2024 roku. Liczba osób uprawnionych do zasiłku okresowego systematycznie malała z 153 w 2021 roku do 93 w 2024 roku. Zasiłki celowe charakteryzowały się znacznym wzrostem w 2022 roku, po czym w kolejnych latach następował spadek. Liczba osób, za które opłacano pobyt w schronisku, wahała się od 4 do 5 w 2024 roku.

W ostatnich latach liczba mieszkańców miasta systematycznie malała, natomiast liczba osób korzystających z pomocy społecznej pozostawała względnie stała. Przedstawione dane wskazują na utrzymujące się trudności ekonomiczne części mieszkańców, które wymagają stałego monitorowania i adekwatnego wsparcia instytucjonalnego.

2.1.9. Rodzina i dzieci

Rodziny wychowujące dzieci, znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, stanowiły jedną z grup objętych wsparciem tutejszego ośrodka. Pomoc jest kierowana do gospodarstw domowych wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz w zapewnieniu dzieciom odpowiednich warunków rozwoju.

Działania podejmowane w ramach systemu pomocy społecznej obejmowały różne formy wsparcia, dostosowane do potrzeb rodzin.

Tabela 20. Rodziny wychowujące dzieci i objęte wsparciem pomocy społecznej z powodu trudnej sytuacji w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	478	503	434	458
liczba rodzin wychowujących dzieci objętych pomocą społeczną	94	86	102	99

Źródło: Sprawozdania MRiPS-03 za lata 2021-2024

Analiza danych dotyczących rodzin wychowujących dzieci objętych pomocą społeczną w latach 2021–2024 wskazuje, że liczba tych rodzin pozostaje stosunkowo stabilna, przy niewielkich wahaniami w poszczególnych latach. W 2021 roku wsparciem objęto 94 rodziny z dziećmi, natomiast w 2024 roku liczba ta wyniosła 99 rodzin.

Bezradność opiekuńczo-wychowawcza rodziców wobec dzieci jest istotnym problemem społecznym, wpływającym na funkcjonowanie rodzin oraz rozwój dzieci. Sytuacje, w których rodzice mają trudności w zapewnieniu prawidłowej opieki, wychowania i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwiększają ryzyko negatywnych konsekwencji dla dzieci i wymagają wsparcia instytucjonalnego.

W sytuacji konieczności zapewnienia środowiska zastępczego dla dzieci, sąd opiekuńczy podejmuje decyzję o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela 21. Dzieci pochodzące z Lubartowa i przebywające w pieczy zastępczej w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej	35	45	41	32
Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	7	8	13	12

Źródło: Sprawozdania z działalności MOPS w Lubartowie za lata 2021-2024

MOPS w Lubartowie realizuje specjalistyczną pracę socjalną w zakresie asysty rodzinnej. Celem świadczenia usługi jest poprawa sytuacji życiowej i funkcjonowania rodzin, w tym w szczególności tworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie ich kompetencji rodzicielskich i wychowawczych.

Praca asystenta z rodziną ma również na celu przeciwdziałania umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, a w przypadku kiedy jest podejmowana z rodziną, wobec której sąd opiekuńczy podjął taką decyzję, ma na celu nabycie przez rodziców umiejętności prawidłowej realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przygotowanie ich do powrotu dzieci do środowiska rodzinnego.

Tabela 22. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	17	20	21	27
Liczba dzieci	40	41	48	66

Źródło: Sprawozdania z działalności MOPS w Lubartowie za lata 2021-2024

Lubartowska Karta Dużej Rodziny 3+ i Rodziny Zastępczej wydawana jest w ramach Programu „Lubartowska Karta Dużej Rodziny 3+ i Rodziny Zastępczej” realizowanego na podstawie Uchwały Nr XXXIV/186/13 Rady Miasta Lubartów w sprawie przyjęcia Programu „Lubartowska Karta Dużej Rodziny 3+ i Rodziny Zastępczej” na terenie Miasta Lubartów zmienionej Uchwałą Nr XL/245/2018 z dnia 4 października 2018 r. Uprawnionymi do korzystania z programu są zamieszkujący na terenie miasta Lubartów:

- członkowie rodzin wielodzietnych i rodzin zastępczych, wychowujących co najmniej 3 dzieci w wieku do 18 roku życia lub 25 roku życia, gdy dziecko uczy się lub studiuje,
- osoby z orzeczoną umiarkowaną lub znaczną stopniem niepełnosprawności pozostające pod opieką rodziców lub opiekunów prawnych.

Tabela 23. Realizacja Programu Lubartowskiej Karty Dużej Rodziny 3+ i Rodziny Zastępczej w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024	Cały Program
Liczba rodzin	19	7	11	12	198
Liczba wydanych kart	88 kart: 34 dla rodziców, 54 dla dzieci	36 kart: 14 dla rodziców, 22 dla dzieci	47 kart: 17 dla rodziców, 30 dla dzieci	69 kart: 27 dla rodziców 42 dla dzieci	901 kart: 366 dla rodziców, 535 dla dzieci,

Źródło: Sprawozdania z działalności MOPS w Lubartowie za lata 2021-2024

Świadczenia finansowe, pomoc w naturze oraz wsparcie specjalistyczne mają na celu poprawę kompetencji rodziców w zakresie wychowania dzieci oraz zapewnienie stabilnych warunków życia w rodzinach. Stałe monitorowanie sytuacji tych rodzin oraz rozwijanie programów wsparcia jest niezbędne dla poprawy funkcjonowania rodzin, ochrony praw dzieci oraz przeciwdziałania negatywnym skutkom bezradności wychowawczej.

2.1.10. Wsparcie dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami

Długotrwała lub ciężka choroba stanowi jeden z powodów wpływających na sytuację ekonomiczną i funkcjonowanie rodzin. Choroba członka rodziny często wiąże się z koniecznością ograniczenia aktywności zawodowej, wzrostem wydatków na leczenie i opiekę, a w konsekwencji może prowadzić do pogłębienia trudności ekonomicznych i społecznych. W związku z tym osoby i rodziny dotknięte długotrwałą chorobą są jedną z grup objętych wsparciem przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie.

Tabela 24. Rodziny z problemem długotrwałej choroby objęte wsparciem pomocy społecznej w Gminie Miasto Lubartów w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin	207	216	205	213
Liczba osób w tych rodzinach	302	324	319	314

Źródło: Sprawozdania MRiPS-03 za lata 2021-2024

Analiza danych przedstawionych w tabeli wskazuje, że liczba rodzin którym przyznana została pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2021-2024 utrzymuje się na stosunkowo stabilnym poziomie, wahała się od 207 rodzin w 2021 roku do 213 rodzin w 2024 roku. Liczba osób w tych rodzinach oscylowała w tym czasie między 302 a 324 osobom. Dane te wskazują na stałą potrzebę wsparcia dla rodzin dotkniętych problemami zdrowotnymi, pomimo niewielkich wahań w poszczególnych latach. Świadczenia finansowe, pomoc w naturze oraz usługi wspierające funkcjonowanie rodzin umożliwiają zapewnienie podstawowych potrzeb, poprawę jakości życia oraz wsparcie w radzeniu sobie z codziennymi obowiązkami w warunkach choroby.

Następnie niepełnosprawność może być istotnym czynnikiem wpływającym na funkcjonowanie rodzin i sytuację ekonomiczną mieszkańców. Osoby z niepełnosprawnością często wymagają dodatkowej opieki oraz wsparcia finansowego, co wpływa na zwiększone obciążenia rodzin. W związku z tym niepełnosprawność, pozostaje jednym powodów objęcia pomocą przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie.

Tabela 25. Rodziny z problemem niepełnosprawności objęte pomocą społeczną w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin	190	175	168	163
Liczba osób w tych rodzinach	277	260	237	224

Źródło: Sprawozdania MRiPS-03 za lata 2021-2024

Analiza danych wskazuje, że liczba rodzin z problemem niepełnosprawności objętych pomocą społeczną w latach 2021-2024 wykazuje tendencję spadkową. Liczba rodzin zmniejszyła się z 190 w 2021 roku do 163 w 2024 roku, a liczba osób w tych rodzinach spadła z 277 do 224 osób w tym samym okresie.

Jedną z grup korzystających ze wsparcia MOPS w Lubartowie, którą można wyodrębnić, są rodziny emerytów i rencistów. Wiek senioralny często wiąże się z ograniczeniem aktywności zawodowej, niskimi dochodami z emerytur i rent, a także zwiększonymi potrzebami zdrowotnymi i społecznymi. W efekcie osoby starsze pozostają grupą szczególnie narażoną na trudności ekonomiczne, ryzyko izolacji społecznej oraz obniżoną jakość życia.

Tabela 26. Rodziny emerytów i rencistów objętych wsparciem przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin emerytów i rencistów	172	109	138	141
Liczba osób w tych rodzinach	282	142	192	200

Źródło: Sprawozdania MRiPS-03 za lata 2021-2024

Analiza danych dotyczących rodzin emerytów i rencistów objętych wsparciem w latach 2021-2024 wskazuje, że liczba tych rodzin wahała się od 172 w 2021 roku do 141 w 2024 roku.

Dane te wskazują, że osoby starsze oraz z niepełnosprawnościami pozostają grupą wymagającą stałego monitorowania oraz elastycznego wsparcia dostosowanego do różnej struktury rodzinnej. Świadczenia finansowe i pomoc w naturze odgrywają kluczową rolę w zapewnieniu podstawowych potrzeb bytowych, a dodatkowe usługi wspierające funkcjonowanie w codziennym życiu umożliwiają poprawę jakości życia, przeciwdziałanie izolacji oraz umożliwiają utrzymanie samodzielności.

Tabela 27. Liczba osób otrzymujących świadczenia opiekuńcze w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Zasilek pielęgnacyjny	373	379	378	393
Świadczenie pielęgnacyjne	89	106	107	114

Źródło: Sprawozdania z działalności MOPS w Lubartowie za lata 2021-2024

W latach 2021–2024 liczba osób pobierających świadczenia opiekuńcze ulegała niewielkim zmianom. Liczba beneficjentów zasiłku pielęgnacyjnego wynosiła 373 osoby w 2021 roku, 379 w 2022 roku, 378 w 2023 roku oraz 393 w 2024 roku. W przypadku świadczenia pielęgnacyjnego odnotowano wzrost liczby osób uprawnionych z 89 w 2021 roku do 114 w 2024 roku. Przedstawione dane obrazują poziom korzystania z poszczególnych form świadczeń opiekuńczych w analizowanym okresie.

Lubartów aktywnie wspiera osoby z niepełnosprawnościami oraz seniorów poprzez różnorodne działania. Rok 2024 stanowi punkt odniesienia do obserwacji zmian zachodzących w poprzednich latach, pozwalając na przedstawienie skali i struktury udzielanej pomocy mieszkańcom wymagającym dodatkowego wsparcia.

Tabela 28. Wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami / seniorów w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Usługi opiekuńcze	73 osoby	71 osób	61 osób	60 osób
Program Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	6 OzN (MOPS) 10 OzN (SIL)	37 OzN (MOPS) 16 OzN (SIL)	37 OzN (MOPS) 5 OzN (PCK)	37 OzN (MOPS) 11 OzN (SIL) 3 OzN (PCK)
Program Opieka wytchnieniowa	4 osoby (MOPS)	7 osób (MOPS) 12 osób (PCK)	8 osób (MOPS) 21 osób (PCK)	17 osób (MOPS) 10 osób (PCK) 14 osób (SIL)
Program "Korpus Wsparcia Seniora"	-	36 seniorów 65+	36 seniorów 65+	33 seniorów 60+
Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Lubartowie (DDPS)	48 osób (46 posiłków, 13 kąpielowe /pralnicze)	46 osób (43 posiłki, 14 kąpielowe /pralnicze)	44 osób (41 posiłków, 15 kąpielowe /pralnicze)	38 osób (34 posiłki, 13 usługi higieniczne /kąpielowe)
Inne	30 OzN projekt aktywizacyjny PFRON (SIL) 30 OzN projekt aktywizacyjny ROPS (SIL) 78 osób szkolenia zawodowe (SIL)	30 OzN projekt aktywizacyjny PFRON (SIL) 48 OzN projekt aktywizacyjny ROPS (SIL) 70 osób szkolenia zawodowe (SIL)	30 OzN projekt aktywizacyjny PFRON (SIL) 50 OzN projekt aktywizacyjny ROPS (SIL) 8 osób szkolenia zawodowe (SIL)	68 OzN projekt aktywizacyjny ROPS (SIL) 133 osób szkolenia zawodowe (SIL)

Źródło: MOPS w Lubartowie, PCK Lubartów oraz SIL Lubartów

System wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów w mieście Lubartów obejmuje szeroki zakres usług opiekuńczych, programów specjalistycznych i form aktywizacji realizowanych przez różne instytucje.

W 2024 roku z usług opiekuńczych korzysta 60 osób, co stanowi liczbę nieco niższą niż w latach wcześniejszych. Programy dedykowane osobom z niepełnosprawnościami, takie jak „Asystent osobisty osoby

z niepełnosprawnością” oraz „Opieka wytechnieniowa”, obejmują większą liczbę uczestników niż w poprzednich latach, przy zaangażowaniu kilku podmiotów – MOPS, SIL i PCK. W szczególności w 2024 roku wsparcie asystenckie otrzymują osoby zarówno z MOPS, jak i SIL oraz PCK, a z „Opieki wytechnieniowej” korzysta łącznie więcej osób niż w latach 2021-2023. Seniorzy objęci są m.in. programem „Korpus Wsparcia Seniora”, w którym w 2024 roku uczestniczy 33 mieszkańców, oraz ofertą Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Lubartowie, który obejmuje wsparciem 38 uczestników. Dodatkowo wiele osób z niepełnosprawnościami bierze udział w projektach aktywizacyjnych i szkoleniach zawodowych realizowanych przez SIL, które w 2024 roku obejmują większą liczbę uczestników niż w latach poprzednich. Wszystkie te działania tworzą szeroki system wsparcia dostosowany do różnych potrzeb mieszkańców wymagających pomocy i aktywizacji.

W 2024 r. Gmina Miasto Lubartów zawarła porozumienie ze Stowarzyszeniem MANKO, przystąpiła do programu „Gmina Przyjazna Seniorom”, na podstawie, którego mieszkańcy Lubartowa w wieku 60+ mogą ubiegać się o „Ogólnopolską Kartę Seniora”. Posiadanie Karty uprawnia do zniżek na terenie całego kraju, tj. w kinach, teatrach, sanatoriach, restauracjach, gabinetach kosmetycznych i innych punktach usługowych. W 2024 r. wydano 493 Ogólnopolskich Kart Seniora.

Łącznie dane te pokazują, że podejmowane są kompleksowe działania na rzecz seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami, aby zapewnić tym osobom bezpieczeństwo, samodzielność i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

2.1.11. Przeciwdziałanie przemocy domowej

Zgodnie z ustawą z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej gmina tworzy system przeciwdziałania przemocy, w tym realizuje programy mające na celu ochronę osób doznających przemocy oraz zmniejszenie jej negatywnych skutków. W ramach tych działań funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny w Lubartowie, którego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań różnych instytucji i specjalistów, diagnozowanie problemu przemocy, podejmowanie działań w środowisku dotkniętym przemocą oraz rozpowszechnianie działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy. Zespół działa w oparciu o przepisy ustawy oraz porozumienia, co umożliwia skuteczną współpracę i zapewnia realną pomoc osobom doznającym przemocy. Poniższe zestawienie przedstawia dane z lat 2021-2024 dotyczące posiedzeń ZI, spotkań grup, objętych pomocą osób oraz prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”.

Tabela 29. Przeciwdziałanie przemocy domowej w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Posiedzenia ZI	5	5	9	7
Liczba spotkań grup roboczych / diagnostyczno-pomocowych	496	485	509	456

	2021	2022	2023	2024
Liczba osób objętych: działaniami ukierunkowanymi na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie / procedurą „Niebieskie Karty” w tym:	273	259	258	269
- kobiety	84	85	80	83
- mężczyźni	90	88	77	84
- dzieci	99	86	101	102
Liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”	82	79	80	85
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta A” (w danym roku)	60	71	72	72
Osoby doznające przemocy				
- kobiety	32	37	46	48
- mężczyźni	5	7	5	5
- dzieci	25	29	64	68
Osoby stosujące przemoc				
- kobiety	13	13	29	22
- mężczyźni	35	50	64	72

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ZI w Lubartowie

Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego wahała się od 5 w 2021 roku do 7 w 2024. Liczba spotkań diagnostyczno-pomocowych (grup roboczych – nazewnictwo zgodnie z obowiązującą wówczas ustawą) utrzymywała się na poziomie od 496 w 2021 roku do 456 w 2024 spotkań rocznie. Działaniami ukierunkowanymi na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie / procedurą „Niebieskie Karty” objęto od 273 w 2021 do 269 w 2024 osób rocznie, w tym 99 dzieci w 2021 a 102 w 2024.

Roczna liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” wahała się od 82 w 2021 do 85 w 2024, natomiast liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta A” wynosiła od 60 w 2021 roku do 72 w 2024. W odniesieniu do osób doznających przemocy liczba kobiet wzrosła z 32 w 2021 roku do 48 w 2024 roku, liczba mężczyzn pozostawała niska i stosunkowo niezmienna, natomiast liczba dzieci doświadczających przemocy wzrosła z 25 w 2021 roku do 68 w 2024 roku. Zwiększenie danych liczbowych wynika ze zmiany przepisów,

gdzie dzieci będące świadkami przemocy domowej zostały uznane, jako osoby doznające przemocy ponadto w tym okresie wdrożono Standardy Ochrony Małoletnich, co obliguje do wdrożenia procedury. W przypadku osób stosujących przemoc liczba kobiet wahała się od 13 osób w 2021 do 22 w 2024, a liczba mężczyzn systematycznie rosła z 35 w 2021 do 72 w 2024.

W analizowanym okresie prowadzono systematyczne działania mające na celu ochronę osób doświadczających przemocy, jak również monitorowanie i reagowanie wobec osób stosujących przemoc. Dzięki współpracy specjalistów z różnych dziedzin, koordynowanej przez Zespół Interdyscyplinarny, podejmowane działania były wieloaspektowe, zróżnicowane i dostosowane do potrzeb konkretnych rodzin, co pozwalało skutecznie przeciwdziałać zjawisku przemocy na terenie Gminy Miasto Lubartów.

Podsumowując, dane potwierdzają konieczność utrzymania kompleksowego systemu ochrony przed przemocą domową, obejmującego prewencję, skuteczną interwencję oraz wsparcie psychologiczne i edukacyjne, z uwzględnieniem rosnącej liczby dzieci dotkniętych przemocą.

2.1.12. Uzależnienia i profilaktyka

Zagadnienie uzależnień oraz działań profilaktycznych stanowi jeden z obszarów lokalnej polityki społecznej. Problemy alkoholowe w rodzinach stanowią istotny czynnik ryzyka trudności ekonomicznych, wychowawczych i społecznych. Nadużywanie alkoholu przez członków rodziny prowadzi często do pogorszenia sytuacji materialnej, zaniedbań wychowawczych, konfliktów rodzinnych i występowania przemocy domowej. W związku z tym rodziny dotknięte problemem alkoholowym stanowią grupę wymagającą stałego wsparcia instytucjonalnego.

Tabela 30. Rodziny objęte pomocą społeczną z powodu problemów alkoholowych w latach 2021-2024

	liczba rodzin	liczba osób w tych rodzinach
2021	29	37
2022	37	58
2023	31	39
2024	27	37

Źródło: Sprawozdania MRiPS-03 za lata 2021-2024

Analiza danych przedstawionych w tabeli wskazuje, że liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu problemów alkoholowych w latach 2021-2024 wahała się od 29 rodzin w 2021 roku do 27 rodzin w 2024 roku. Pomoc udzielana tym rodzinom obejmuje świadczenia finansowe, pomoc w naturze oraz wsparcie specjalistyczne.

Dane pochodzące Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubartowie ukazują stopień wykorzystania systemu wsparcia, zmieniające się potrzeby mieszkańców oraz zakres współpracy międzyinstytucjonalnej.

Tabela 31. Uzależnienia i profilaktyka⁷ w latach 2021-2024

Punkt konsultacyjno-informacyjny przy ul. 3 Maja 24A	2021	2022	2023	2024
Liczba konsultacji	236	302	262	285
Liczba osób korzystających z konsultacji	52	82	92	103
w tym:				
osoby z problemem alkoholowym	32	54	61	79
osoby współuzależnione oraz DDA	9	17	21	25
osoby doznające przemocy	6	10	8	10
osoby stosujące przemoc	3	3	2	3

Punkt konsultacyjno-informacyjny przy ul. Lubelska 79 lok. C	2021	2022	2023	2024
Liczba konsultacji	57	258	250	258
Liczba osób korzystających z konsultacji	11	44	38	35
w tym:				
osoby uzależnione bądź nadużywające substancji psychotropowych	6	32	26	14
osoby z problemem uzależnień behawioralnych	bd.	3	3	4
osoby bliskie – partnerów/rodziców	5	9	9	17

Źródło: MKRPA w Lubartowie

⁷ Niektóre osoby korzystają z obydwu punktów informacyjnych. Część z tych osób pozostaje pod systematyczną opieką psychologa nawet 2-3 lata od skończenia swojego podstawowego leczenia – pozostając dzięki temu w trwałej abstinencji. Te osoby stanowią około 30% korzystających z pomocy. Forma pomocy psychologicznej dla osób uzależnionych i ich rodzin cieszy się dużym zainteresowaniem.

Tabela 32. Posiedzenia komisji MKRPA w Lubartowie w latach 2021-2024

Posiedzenia komisji	2021	2022	2023	2024
Liczba wniosków złożonych do MKRPA	23	65	65	60
w tym przez:				
Komenda Powiatowa Policji w Lubartowie	9	19	18	11
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie	6	18	12	16
Zespół Interdyscyplinarny w Lubartowie	0	6	22	10
I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Lubartowie	5	5	1	4
Sąd Rejonowy w Lubartowie	0	0	1	0
Inne (osoby bliskie, członkowie rodzin)	3	17	11	19
Liczba wezwanych uczestników postępowania	37	82	72	77
Liczba uczestników, którzy zgłosili się na posiedzenie MKPRA	bd.	50	43	45
Liczba wezwanych świadków postępowania	bd.	32	25	21
Liczba świadków, którzy zgłosili się na posiedzenie MKPRA	bd.	28	22	20
Liczba osób skierowanych do Biegłego Sądowego w celu wydania opinii	bd.	37	27	30
Liczba wydanych opinii przez Bieglą Sądową	31	32	23	27
Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w Lubartowie o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	27	48	31	30

Źródło: MKRPA w Lubartowie

Dane z punktów konsultacyjno-informacyjnych ujawniają wyraźny wzrost zainteresowania pomocą psychologiczną i terapeutyczną. W punkcie przy ul. 3 Maja 24A liczba konsultacji utrzymywała się na podwyższonym poziomie, przechodząc od 236 w roku 2021 do 285 w 2024. Jednocześnie systematycznie rosła liczba osób korzystających z pomocy, z 52 w roku 2021 do 103 w 2024. Największą grupę stanowiły osoby z problemem alkoholowym, których liczba zwiększała się z 32 do 79, co wskazuje na utrzymujące się duże zapotrzebowanie na wsparcie w obszarze uzależnienia od alkoholu. Wśród zgłaszających się obserwowano także

wzrost liczby osób współuzależnionych oraz Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA), a także osób doznających lub stosujących przemoc.

W punkcie przy ul. Lubelskiej 79 lok. C zauważalna jest zmienność zarówno w ogólnej liczbie konsultacji, jak i liczbie osób korzystających z pomocy. Największy wzrost aktywności punktu odnotowano w 2022 roku, kiedy liczba konsultacji zwiększyła się ponad czterokrotnie względem roku 2021, osiągając poziom 258. W kolejnych latach zainteresowanie utrzymywało się na zbliżonym poziomie. Wśród korzystających obecne były osoby uzależnione od substancji psychotropowych, osoby z problemem uzależnień behawioralnych oraz bliscy osób uzależnionych.

Analiza działalności MKRPA w Lubartowie, wskazuje na istotne zmiany w liczbie i strukturze wniosków kierowanych do komisji. W latach 2021–2022 nastąpił wyraźny wzrost liczby składanych wniosków, z 23 do 65, a w kolejnych latach poziom ten utrzymywał się na zbliżonym pułapie. Wnioski napływały z różnych instytucji, w tym przede wszystkim z Komendy Powiatowej Policji w Lubartowie oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubartowie.

Względnie wysoka pozostaje również liczba uczestników i świadków wzywanych na posiedzenia komisji, co odzwierciedla złożony charakter postępowań oraz konieczność weryfikacji sytuacji zgłaszanych osób. Widoczna jest także regularna współpraca z biegłym sądowym, do którego kierowano corocznie od 37 osób w 2022 r. do 30 osób w 2024. Liczba wydawanych opinii utrzymywała się na podobnym poziomie. Systematycznie kierowano również wnioski do Sądu Rejonowego w Lubartowie o zobowiązanie osób do podjęcia leczenia odwykowego.

W Lubartowie funkcjonuje kilka inicjatyw samopomocowych oraz placówek wsparcia, które oferują mieszkańcom pomoc w obszarze uzależnień, a także wsparcie psychologiczne i rodzinne. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu działająca przy SP ZOZ prowadzi systematyczne konsultacje w dni powszednie.

Na terenie miasta aktywne są również organizacje i grupy wsparcia. Stowarzyszenia „Nadzieja” oraz „ODNOWA” organizują spotkania Anonimowych Alkoholików (AA) dla osób uzależnionych, a także grupy Al-Anon skierowane do osób współuzależnionych. Dodatkowe mityngi AA prowadzone są także przez wspólnotę Anonimowych Alkoholików. Spotkania odbywają się cyklicznie, zapewniając stały dostęp do wsparcia

Dodatkowo Franciszkańskie Dzieło Promocji Młodzieży i Rodziny „Alwernia” prowadzi bezpłatną poradnię młodzieżowo-rodzinną, oferując pomoc psychologiczną, ogólną i logopedyczną. Wszystkie działania tworzą lokalny system wsparcia i profilaktyki społecznej.

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubartowie
ul. Cicha 14, 21-100 Lubartów
Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu,
- Stowarzyszenie „Nadzieja” Klub Abstynenta
ul. 3 Maja 24A, 21-100 Lubartów
Grupa AA (dla osób uzależnionych od alkoholu)
Miting grupa Al.-Anon (dla osób współuzależnionych),

- Stowarzyszenie „ODNOWA”
ul. Lubelska 32, 21-100 Lubartów,
- Grupy wsparcia:
 - Anonimowi Alkoholicy „Grupa Droga do Wolności w Lubartowie”
ul. Lubelska 97a, 21-100 Lubartów
Grupa AA (dla osób uzależnionych od alkoholu),
 - Anonimowi Alkoholicy „Grupa w samo południe”
ul. Lubelska 32, 21-100 Lubartów
Grupa AA (dla osób uzależnionych od alkoholu),
 - Grupa wsparcia dla osób współuzależnionych
ul. Lubelska 32, 21-100 Lubartów,
 - Grupa Al.-Anon (dla osób współuzależnionych)
Grupa wsparcia dla osób uzależnionych
ul. Słowackiego 6, 21-100 Lubartów
Grupa AA (dla osób uzależnionych od alkoholu),
- ALWERNIA Franciszkańskie Dzieło Promocji Młodzieży i Rodziny
ul. Lubelska 32, 21-100 Lubartów,
- Bezpłatna Poradnia Młodzieżowo-Rodzinna „Alwernia”
Salka przy Klasztorze Braci Mniejszych Kapucynów
Poradnictwo psychologiczne, poradnictwo ogólne, poradnictwo logopedyczne.

W prognozach przyszłych działań można uwzględnić możliwość stworzenia dziennego oddziału terapeutycznego dla osób z problemem uzależnień. Taka forma wsparcia mogłaby uzupełnić dotychczasową ofertę pomocową, ułatwiając regularne korzystanie z terapii i zapewniając bardziej ciągłą opiekę w miejscu zamieszkania. Dzięki temu mieszkańcy potrzebujący wsparcia mieliby łatwiejszy dostęp do specjalistycznej pomocy dostosowanej do codziennego funkcjonowania.

Na podstawie przedstawionych danych obserwuje się wzrost korzystania z pomocy w obu punktach konsultacyjnych, zwłaszcza w obszarze problemów alkoholowych oraz wsparcia dla osób współuzależnionych i doświadczających przemocy. Utrzymuje się zapotrzebowanie na opiekę długoterminową, a zainteresowanie pomocą psychologiczną pozostaje wysokie. Dane potwierdzają potrzebę dalszego rozwijania lokalnego systemu profilaktyki i terapii uzależnień, w tym wzmacniania programów edukacyjnych, zwiększania dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz kontynuowania współpracy z instytucjami oświatowymi i organizacjami pozarządowymi.

2.1.13. Inicjatywy obywatelskie i społeczne

Rozwój aktywności obywatelskiej oraz zaangażowania społecznego mieszkańców Miasta Lubartów stanowi ważny element lokalnej polityki społecznej i kulturalnej. Działania w tym obszarze koncentrują się na wspieraniu inicjatyw oddolnych, rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi, promowaniu aktywności seniorów oraz upowszechnianiu dostępu do kultury i edukacji. Analiza danych z lat 2021-2024 pozwala dostrzec stopniowy wzrost zainteresowania działaniami społecznymi oraz rozwój form uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym.

Tabela 33. Inicjatywy obywatelskie i społeczne w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Budżet Obywatelski (kwota przeznaczona na projekty)	410 000,00 zł	410 000,00 zł	420 000,00 zł	700 000,00 zł udział 1 872 mieszkańców, 7 projektów

Źródło: Opracowanie własne MOPS na podstawie danych Urzędu Miasta Lubartów

Budżet obywatelski pozwala realizować inicjatywy odpowiadające na potrzeby lokalnej społeczności. W 2024 roku Gmina Miasto Lubartów, na realizację projektów w ramach budżetu obywatelskiego, przeznaczyła środki w wysokości 700 000 zł. W głosowaniu, które obejmowało siedem zgłoszonych projektów, udział wzięło 1 872 mieszkańców, co pokazuje rosnące zainteresowanie możliwością współdecydowania o wydatkowaniu środków miejskich.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w 2024 roku była realizowana w oparciu o obowiązujące przepisy dotyczące działalności pożytku publicznego i wolontariatu oraz na podstawie przyjętego Programu współpracy Gminy Miasto Lubartów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Program wyznaczał główne kierunki współdziałania z sektorem pozarządowym, określając zasady i formy współpracy zarówno w wymiarze finansowym, jak i niefinansowym, a także wskazując obszary, w których planowano realizację zadań publicznych.

Tabela 34. Wysokość środków finansowych na realizację zadań publicznych w latach 2021-2024

Sfera zadań publicznych wg konkursów	2021	2022	2023	2024
Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej; Turystyka i krajoznawstwo, Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym – działalność rekreacyjna	641 750,00	622 969,78	660 000,00	710 000,00

Sfera zadań publicznych wg konkursów	2021	2022	2023	2024
Ochrona i promocja zdrowia	25 000,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00
Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie; Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym - działalności kulturalno-edukacyjnej	83 000,00	95 000,00	90 000,00	90 000,00
Promocja Miasta	119 000,00	150 000,00	149 999,97	120 000,00
Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	80 000,00	127 160,00	125 000,00	125 000,00
Pomoc społeczna (konkurs w 2018 r. i 2021 r.)	765 566,66	0,00	0,00	0,00
Razem	1 714 316,66	1 020 129,78	1 049 999,97	1 070 000,00

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Gminy Miasto Lubartów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2001-2024 rok

W 2024 roku wysokość środków przekazanych organizacjom pozarządowym pozostaje na poziomie zbliżonym do lat poprzednich, wykazując jednocześnie pewne przesunięcia między poszczególnymi sferami zadań publicznych. Największy udział w ogólnej puli przeznaczono na działalność związaną ze wspieraniem kultury fizycznej, turystyki oraz aktywności osób w wieku emerytalnym, gdzie odnotowano wzrost finansowania w porównaniu z rokiem 2023. Środki przeznaczone na tę sferę zwiększały się systematycznie od 2022 roku, osiągając w 2024 wartość wyższą niż w latach poprzednich, co wskazuje na utrzymujące się znaczenie działań sportowych i rekreacyjnych w lokalnej polityce społecznej.

Stały poziom finansowania utrzymano w obszarze ochrony i promocji zdrowia, gdzie od kilku lat nie obserwuje się zmian. W porównywalnej wysokości przeznaczane są środki na kulturę, edukację oraz działalność kulturalno-edukacyjną dla seniorów, które w 2024 roku utrzymały poziom zbliżony do tego z lat 2022-2023. W zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym widoczna jest kontynuacja zwiększonego poziomu finansowania wprowadzonego w 2022 roku – środki utrzymano na takim samym poziomie jak w 2023, co pokazuje trwałe zapotrzebowanie na działania profilaktyczne i interwencyjne.

W 2024 roku zmniejszono natomiast pulę środków przeznaczonych na promocję miasta w porównaniu z dwoma poprzednimi latami, powracając do poziomu sprzed 2022 roku. Łączna wysokość środków przeznaczonych na zadania publiczne w 2024 roku była wyższa niż w latach 2022 i 2023, co odzwierciedla zmieniające się priorytety finansowe i strukturę współpracy z trzecim sektorem.

Aby uzyskać pełniejszy obraz sytuacji społecznej, niezbędne jest również uwzględnienie subiektywnej perspektywy mieszkańców Miasta Lubartów. Ich opinie pozwalają lepiej zrozumieć codzienne wyzwania, odczuwalne problemy oraz oczekiwania wobec instytucji wsparcia, a także umożliwiają skonfrontowanie danych liczbowych z doświadczeniami społeczności lokalnej. Włączenie głosu mieszkańców stanowi naturalne uzupełnienie diagnozy problemów społecznych i pozwala lepiej dostosować działania pomocowe do rzeczywistych potrzeb społeczności.

Podsumowując, działania w obszarze współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz realizacji budżetu obywatelskiego w 2024 roku wskazują na konsekwentne wspieranie inicjatyw społecznych i angażowanie mieszkańców w życie miasta. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi umożliwia realizację zadań publicznych w różnych sferach, zapewniając zarówno wsparcie finansowe, jak i niefinansowe, a jednocześnie pozwala na monitorowanie efektów tych działań. Równocześnie budżet obywatelski, ze znaczącym wzrostem środków i rosnącym zainteresowaniem mieszkańców udziałem w głosowaniu, daje społeczności lokalnej realny wpływ na kształtowanie życia miasta. Łącznie oba mechanizmy wspierają aktywność obywatelską, wzmacniają więzi społeczne oraz przyczyniają się do poprawy jakości życia w mieście, tworząc spójny system partycypacji i wsparcia lokalnej społeczności.

2.2. Problemy społeczne w opinii mieszkańców Miasta Lubartów

W związku z pracami nad opracowaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubartów na lata 2026-2034, zwrócono się do mieszkańców z prośbą o udział w badaniu ankietowym. Celem badania było uzyskanie opinii oraz wskazanie potrzeb dotyczących kwestii społecznych występujących na terenie miasta. Zaznaczono, że zebrane informacje posłużą wyłącznie do sporządzenia analiz i zostaną wykorzystane przy tworzeniu strategii.

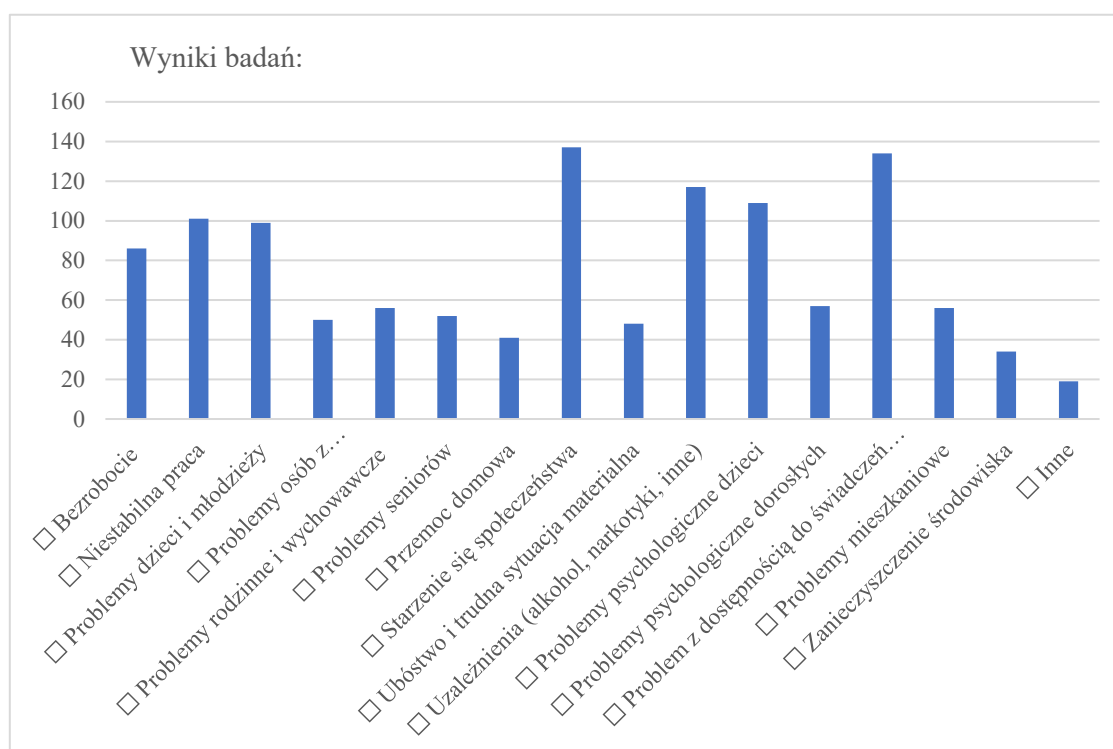
W badaniu ankietowym udział wzięły łącznie 293 osoby, w tym 197 kobiet i 96 mężczyzn. Respondenci reprezentowali szeroki przekrój wiekowy – od osób młodych po seniorów. Najliczniejszą grupą byli mieszkańcy w wieku 35-44 lat (74 osoby), a następnie osoby w przedziałach wiekowych 45-54 lat (66 osób) oraz 25-34 lat (55 osób). Wśród starszych respondentów odnotowano 45 osób w wieku 65 lat i więcej oraz 34 osoby w wieku 55-64 lat. Najmniej liczną grupę stanowili młodzi dorośli w wieku 18-24 lat (19 osób).

Z punktu widzenia statusu zawodowego, dominującą grupę stanowili respondenci aktywni zawodowo – pracujący (199 osób). Kolejne grupy to emeryci i renciści (57 osób), osoby bezrobotne (20 osób), uczniowie i studenci (15 osób), a także niewielka liczba osób deklaruujących inny status zawodowy (2 osoby).

Poniżej zaprezentowano wyniki:

Mieszkańców zapytano: „Jakie Pani/Pana zadaniem są obecnie najważniejsze problemy społeczne w Lubartowie?

Wykres 3. Najważniejsze problemy społeczne w Lubartowie w opinii mieszkańców Lubartowa

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii mieszkańców wyrażonych w ankietach badawczych

Analiza wyników ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców Miasta Lubartów pozwala zidentyfikować problemy społeczne, które są obecnie postrzegane jako najbardziej istotne w życiu lokalnej społeczności. Najczęściej wskazywanymi trudnościami są: starzenie się społeczeństwa (137 wskazań), problemy z dostępnością do świadczeń medycznych (134 wskazania) oraz uzależnienia od alkoholu, narkotyków lub innych substancji (117 wskazań). Wysoką pozycję wśród problemów zajmują również problemy psychologiczne dzieci (109) oraz niestabilność zatrudnienia (101), co może świadczyć o rosnącej wrażliwości mieszkańców na kwestie zdrowia psychicznego i bezpieczeństwa ekonomicznego.

Kolejną grupę zagadnień stanowią problemy dzieci i młodzieży (99 wskazań), problemy psychologiczne dorosłych (57) oraz trudności rodzinne i wychowawcze (56). Wyniki te wskazują, że mieszkańcy dostrzegają potrzebę wzmacniania wsparcia psychologicznego, profilaktyki uzależnień oraz pomocy rodzinom w kryzysie wychowawczym. Zwraca uwagę także znacząca liczba wskazań dotyczących problemów seniorów (52) i ubóstwa (48), co potwierdza, że kwestie związane z sytuacją ekonomiczną i starzeniem się społeczeństwa pozostają istotnym wyzwaniem dla lokalnej polityki społecznej.

Stosunkowo mniejsza, choć wciąż zauważalna, liczba mieszkańców wskazała na problemy związane z bezrobociem (86), mieszkaniem (56) czy zanieczyszczeniem środowiska (34). W kategorii „inne” (19 odpowiedzi) znalazły się pojedyncze uwagi dotyczące m.in. braku miejsc rekreacji, niewystarczającej oferty kulturalnej oraz potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Uzyskane wyniki wskazują, że mieszkańcy Lubartowa

w sposób kompleksowy postrzegają problemy społeczne, łącząc kwestie ekonomiczne, zdrowotne i środowiskowe, z potrzebą poprawy jakości życia i dostępności usług publicznych.

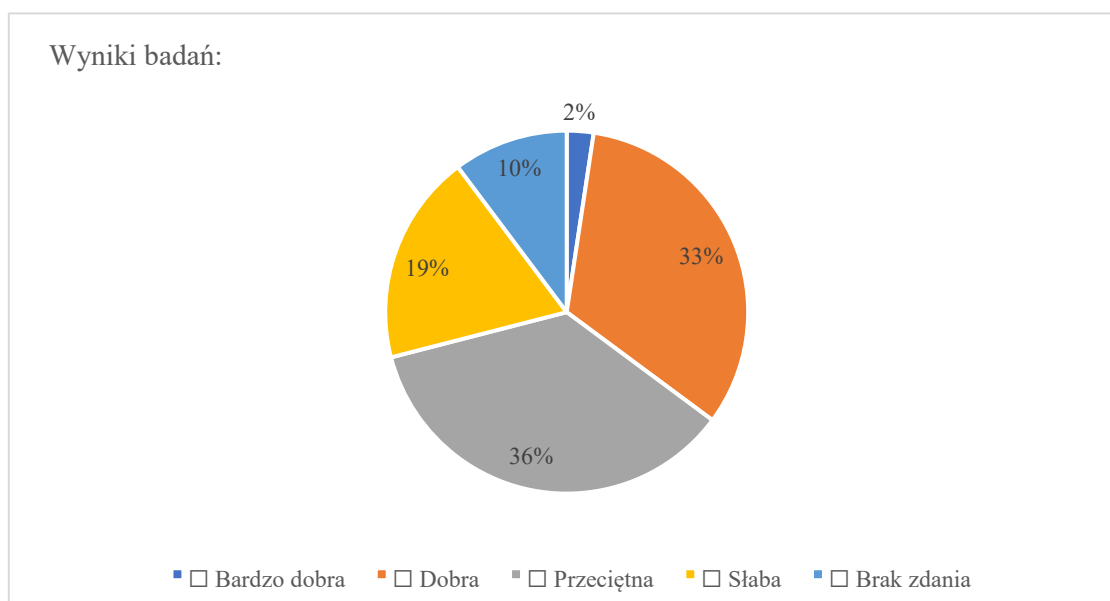
Wyniki badania opinii mieszkańców Miasta Lubartów potwierdzają, że lokalna społeczność dostrzega złożony charakter problemów społecznych, obejmujących zarówno kwestie ekonomiczne, jak i zdrowotne czy wychowawcze. Najwięcej wskazań dotyczyło problemów o charakterze strukturalnym – starzenia się społeczeństwa, trudności w dostępie do świadczeń medycznych oraz uzależnienia. Zwraca to uwagę na potrzebę kontynuowania działań ukierunkowanych na poprawę opieki zdrowotnej, wsparcie profilaktyki uzależnień oraz rozwój oferty usług dla seniorów.

Równocześnie wysokie miejsce wśród problemów zajmują kwestie dotyczące kondycji psychicznej dzieci i dorosłych oraz niestabilności zatrudnienia. Wyniki te wskazują na rosnącą świadomość znaczenia zdrowia psychicznego i poczucia bezpieczeństwa socjalnego wśród mieszkańców. Należy zatem rozwijać działania w zakresie pomocy specjalistycznej, w tym psychologicznej i społecznej, zwłaszcza dla rodzin z dziećmi i osób znajdujących się w sytuacji zawodowej niepewności.

Mieszkańcy Lubartowa wykazują dużą wrażliwość społeczną, dostrzegając problemy seniorów, rodzin i osób ubogich. Jednocześnie stosunkowo mniejsza liczba wskazań w obszarze bezrobocia czy problemów mieszkaniowych, może oznaczać, że działania lokalnych instytucji w tych sferach przynoszą efekty. Wnioski z badania podkreślają jednak konieczność dalszego integrowania polityki społecznej, zdrowotnej i edukacyjnej, tak aby skutecznie odpowiadać na zmieniające się potrzeby mieszkańców i przeciwdziałać pogłębianiu się wykluczenia społecznego.

Mieszkańców zapytano: Jak ocenia Pan/Pani dostępność i jakość usług społecznych dla dzieci?

Wykres 4. Dostępność i jakość usług społecznych dla dzieci w opinii mieszkańców Lubartowa

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii mieszkańców wyrażonych w ankietach badawczych

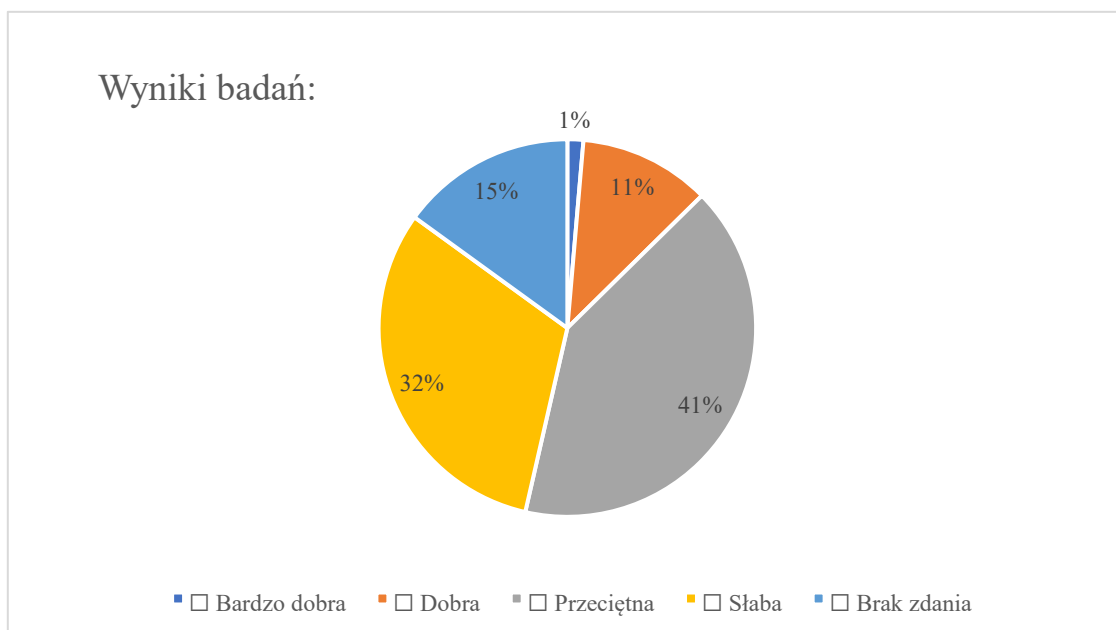
Wyniki badania opinii mieszkańców wskazują, że ocena dostępności i jakości usług społecznych dla dzieci w Gminie Miasto Lubartów jest zróżnicowana, choć dominują opinie pozytywne. Większość respondentów uznała poziom tych usług za dobry (96 osób) lub przeciętny (105 osób), co łącznie stanowi zdecydowaną większość odpowiedzi. Stosunkowo niewielka liczba ankietowanych wskazała ocenę bardzo dobrą (7 osób), natomiast słabą jakość usług wskazało 55 osób, a 30 respondentów nie miało zdania w tej kwestii.

Otrzymane wyniki sugerują, że oferta usług społecznych dla dzieci jest postrzegana jako funkcjonująca na poziomie zadowalającym, ale wymagająca dalszego rozwoju i doskonalenia. Najczęściej wskazywane oceny „dobre” i „przeciętne” mogą świadczyć o istnieniu sprawnie działających placówek i form wsparcia, takich jak przedszkola, szkoły czy programy opiekuńczo-wychowawcze, przy jednoczesnym odczuciu niedoborów w zakresie dostępności specjalistycznych usług np. psychologicznych, terapeutycznych czy opieki popołudniowej.

Wnioski z badania wskazują na potrzebę dalszego inwestowania w rozwój usług dla dzieci – zarówno w aspekcie ilościowym (zwiększanie dostępności), jak i jakościowym (podnoszenie kompetencji kadry, indywidualizacja wsparcia). Ważne jest również rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami oświatowymi, pomocą społeczną i organizacjami pozarządowymi, aby skuteczniej odpowiadać na złożone potrzeby dzieci i rodzin w środowisku lokalnym.

Mieszkańców zapytano: Jak ocenia Pan/Pani dostępność i jakość usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami?

Wykres 5. Dostępność i jakość usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w opinii mieszkańców Lubartowa

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii mieszkańców wyrażonych w ankietach badawczych

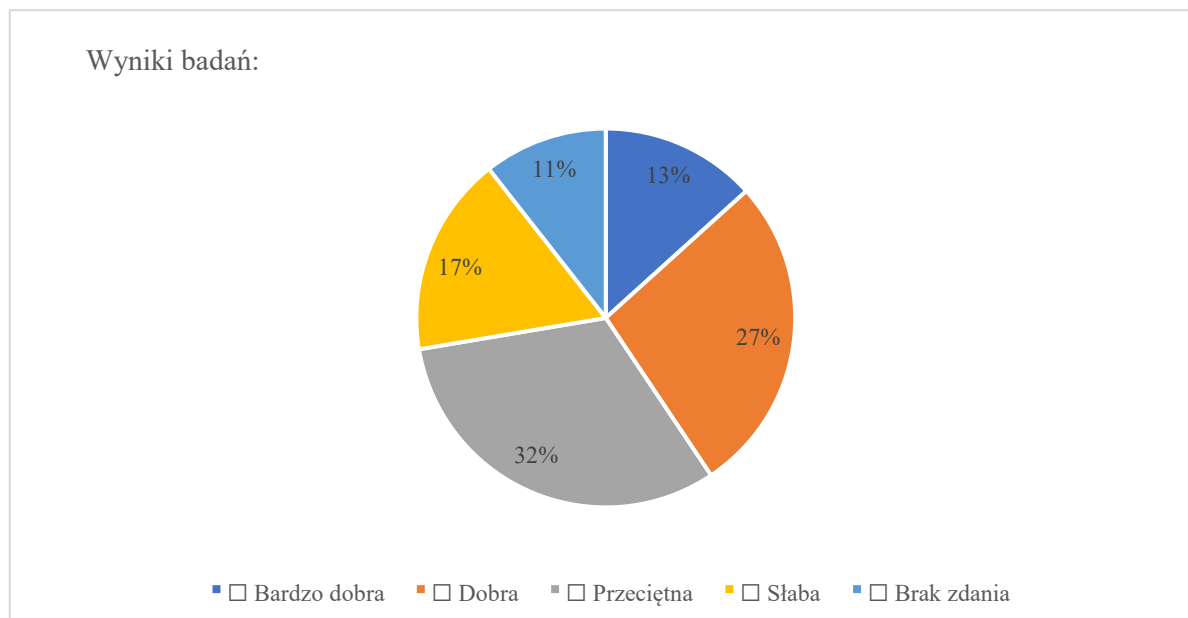
Ocena dostępności i jakości usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami wskazuje na istnienie znacznych rezerw w tym obszarze. Zdecydowana większość respondentów określiła poziom tych usług jako przeciętny (120 osób) lub słaby (92 osoby). Tylko 33 osoby uznały usługi za dobre, a zaledwie 4 ankietowanych wystawiło ocenę bardzo dobrą. Ponadto 44 osoby nie miały zdania w tej kwestii, co może świadczyć o ograniczonej wiedzy lub braku bezpośredniego kontaktu z tego rodzaju wsparciem.

Uzyskane wyniki wskazują, że mieszkańcy dostrzegają niedostateczną dostępność i jakość usług dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami. Może to dotyczyć zarówno barier architektonicznych i komunikacyjnych, jak i ograniczonej liczby programów wspierających samodzielność, aktywizację zawodową czy integrację społeczną. Wyzwania mogą obejmować również niedostatek specjalistycznych form pomocy – takich jak rehabilitacja, usługi asystenckie czy wsparcie psychologiczne – a także niewystarczającą koordynację działań między instytucjami.

Wnioski z badania podkreślają konieczność dalszego rozwijania lokalnego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. Niezbędne jest zwiększanie dostępności usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych i asystenckich oraz wzmocnienie działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej tej grupy mieszkańców. Znaczenie ma również współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi i instytucjami publicznymi, aby zapewnić osobom z niepełnosprawnościami realną możliwość aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym miasta.

Mieszkańców zapytano: Jak ocenia Pan/Pani dostępność i jakość usług społecznych dla seniorów?

Wykres 6. Dostępność i jakość usług społecznych dla seniorów w opinii mieszkańców Lubartowa

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii mieszkańców wyrażonych w ankietach badawczych

Ocena mieszkańców dotycząca dostępności i jakości usług społecznych dla seniorów jest zróżnicowana, jednak przeważają opinie wskazujące na potrzebę dalszego doskonalenia oferty wsparcia. Największa grupa

respondentów uznała poziom tych usług za przeciętny (93 osoby), natomiast 80 osób oceniło go jako dobry, a 39 osób jako bardzo dobry. Jednocześnie 50 ankietowanych wskazało na słabą dostępność i jakość usług, a 31 osób nie miało zdania w tej kwestii.

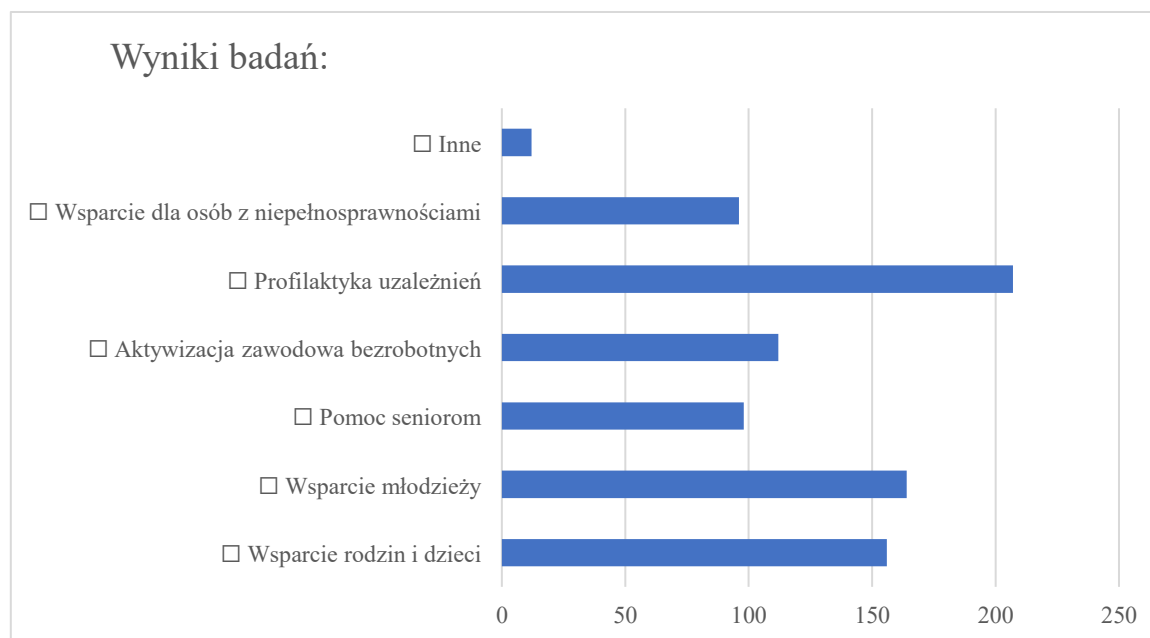
Wyniki te sugerują, że mimo istnienia w mieście form wsparcia dla osób starszych takich jak zajęcia dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku, działalność Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Lubartowie czy programów w ramach rządowych inicjatyw (np. „Korpus Wsparcia Seniora”) – mieszkańcy nadal dostrzegają potrzebę rozwoju tego obszaru. W szczególności dotyczy rozszerzenia oferty zajęć aktywizujących i integracyjnych, a także lepszego dostosowania usług społecznych do indywidualnych potrzeb seniorów.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika również, że pozytywne oceny mogą być efektem zauważalnych działań miasta na rzecz poprawy jakości życia osób starszych, jednak nadal istnieje grupa seniorów, którzy mają ograniczony dostęp do wsparcia z powodu barier zdrowotnych, finansowych lub komunikacyjnych.

Podsumowując, badanie wskazuje na potrzebę kontynuowania i rozwijania polityki senioralnej w Lubartowie poprzez zwiększanie dostępności usług społecznych, rozwój oferty kulturalno-edukacyjnej, promowanie aktywnego starzenia się oraz wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi i środowiskami seniorskimi.

Mieszkańców zapytano: Jakie działania powinny być priorytetem miasta w najbliższych latach?

Wykres 7. Działania priorytetowe miasta w najbliższych latach w opinii mieszkańców Lubartowa

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii mieszkańców wyrażonych w ankietach badawczych

Z analizy wyników ankiety wynika, że mieszkańcy Lubartowa dostrzegają szerokie spektrum potrzeb społecznych, jednak szczególnie mocno akcentują konieczność wzmocnienia działań w zakresie profilaktyki uzależnień oraz wsparcia dzieci i młodzieży. Najwięcej respondentów, bo 207 osób, wskazało profilaktykę

uzależnień jako priorytet na najbliższe lata, co potwierdza rosnącą świadomość problemów związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i ich konsekwencjami dla życia rodzinnego i społecznego.

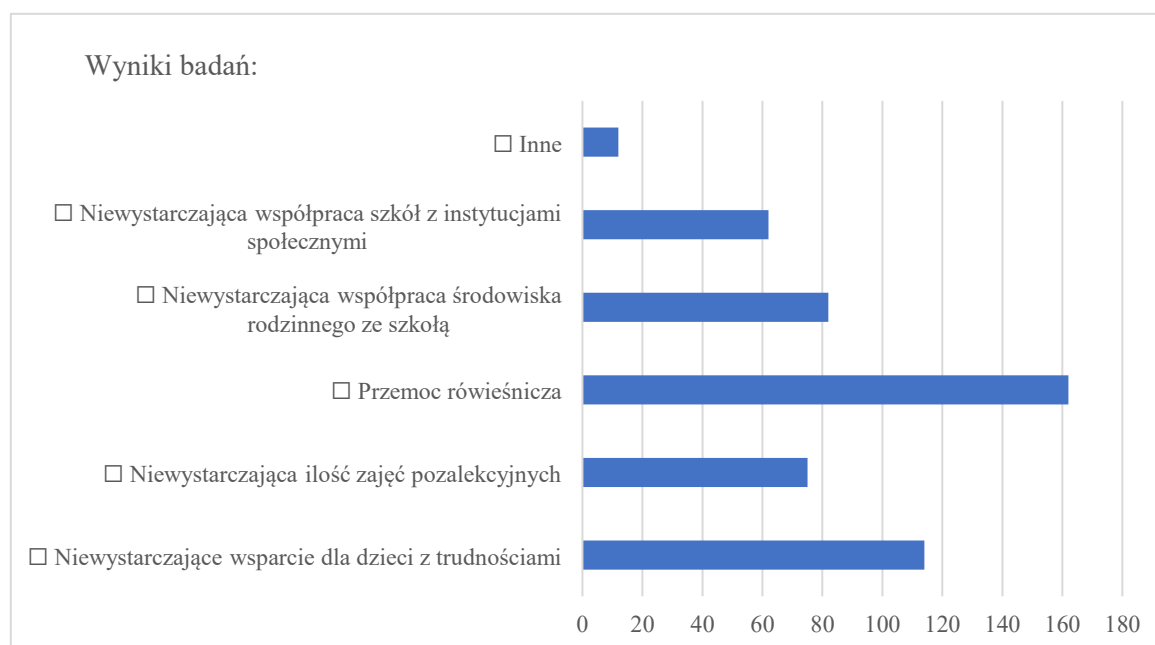
Na drugim miejscu znalazło się wsparcie młodzieży (164 wskazania), co może świadczyć o dostrzeganiu potrzeby zwiększenia dostępności oferty edukacyjnej, rozwojowej i psychologicznej dla młodych mieszkańców miasta. Wysokie poparcie uzyskały również działania na rzecz rodzin i dzieci (156 osób), które są fundamentem lokalnej polityki społecznej i wymagają stałego wsparcia w obliczu problemów wychowawczych, ekonomicznych oraz zmian społeczno-kulturowych.

Kolejnymi obszarami uznanymi za istotne są aktywizacja zawodowa bezrobotnych (112 wskazań) oraz pomoc seniorom (98 wskazań), co potwierdza, że mieszkańcy oczekują kompleksowych działań sprzyjających integracji społecznej i zawodowej różnych grup wiekowych. Nieco mniejsze, lecz nadal znaczące zainteresowanie dotyczyło wsparcia osób z niepełnosprawnościami (96 osób) – co wskazuje na potrzebę utrzymania i rozwoju działań na rzecz dostępności oraz integracji tej grupy.

Wnioski z badania jednoznacznie wskazują, że w opinii mieszkańców najważniejsze jest inwestowanie w profilaktykę, edukację i wsparcie rodzin, a także zapewnienie skutecznej pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Kierunki te są spójne z celami lokalnej polityki społecznej i powinny stanowić podstawę planowania działań w najbliższych latach.

Mieszkańców zapytano: Jakie problemy w zakresie edukacji w Lubartowie uważa Pan/Pani za najpilniejsze?

Wykres 8. Najpilniejsze problemy w zakresie edukacji w opinii mieszkańców Lubartowa

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii mieszkańców wyrażonych w ankietach badawczych

W opinii mieszkańców Lubartowa najpilniejszym wyzwaniem w obszarze edukacji jest przemoc rówieśnicza, którą wskazało aż 162 respondentów. Wynik ten świadczy o rosnącej świadomości problemu agresji wśród dzieci i młodzieży oraz potrzebie wdrażania skuteczniejszych działań profilaktycznych, wychowawczych i interwencyjnych w placówkach oświatowych. Zjawisko to, obok przemocy fizycznej, obejmuje także przemoc psychiczną i cyberprzemoc, które znacząco wpływają na poczucie bezpieczeństwa i dobrostan uczniów.

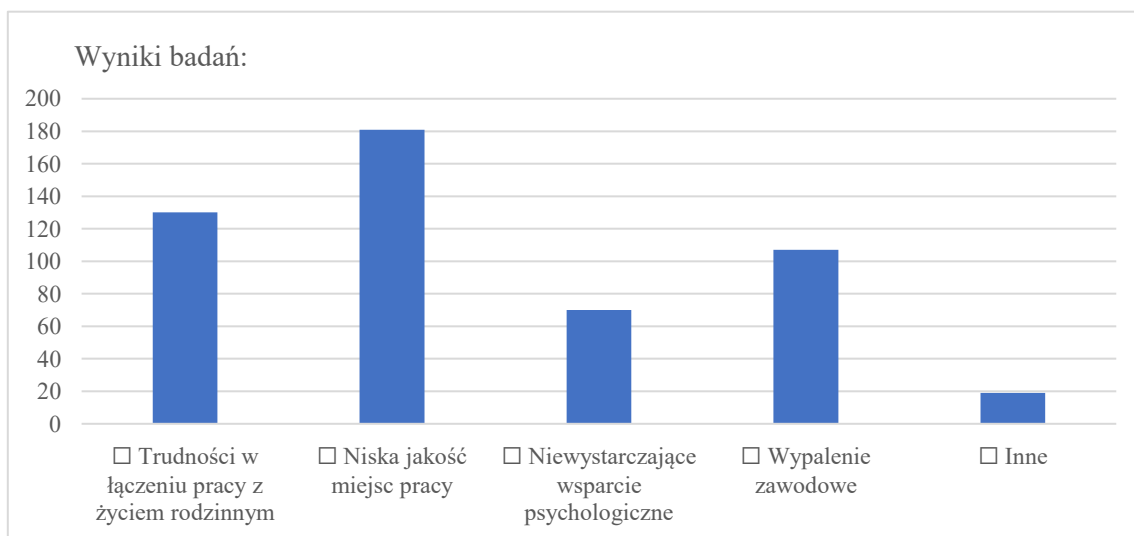
Drugim najczęściej wskazywanym problemem było niewystarczające wsparcie dla dzieci z trudnościami edukacyjnymi (114 wskazań). Respondenci zwracali uwagę na potrzebę zwiększenia dostępności pomocy psychologiczno-pedagogicznej, indywidualizacji nauczania oraz szerszego wykorzystania nowoczesnych metod wspierania uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Wysokie znaczenie ma także niewystarczająca współpraca środowiska rodzinnego ze szkołą (82 wskazania), co wskazuje na konieczność zacieśnienia relacji między rodzicami a placówkami oświatowymi w celu skuteczniejszego rozwiązywania problemów wychowawczych i edukacyjnych.

Kolejne obszary, takie jak brak wystarczającej liczby zajęć pozalekcyjnych (75 odpowiedzi) oraz ograniczona współpraca szkół z instytucjami społecznymi (62 wskazania), pokazują potrzebę rozwoju działań wspierających rozwój zainteresowań uczniów, integrację społeczną oraz budowanie sieci współpracy między szkołami, organizacjami pozarządowymi i instytucjami pomocy społecznej.

Podsumowując, mieszkańcy Lubartowa dostrzegają, że system edukacji wymaga wzmocnienia w obszarze bezpieczeństwa uczniów, wsparcia psychologiczno-pedagogicznego i współpracy środowisk lokalnych. Rozwijanie działań profilaktycznych, programów przeciwdziałania przemocy oraz lepsza komunikacja między szkołą, rodziną i instytucjami wsparcia stanowią główne kierunki poprawy jakości edukacji w mieście.

Mieszkańców zapytano: Z jakimi problemami najczęściej borykają się osoby pracujące w Lubartowie?

Wykres 9. Problemy osób pracujących w opinii mieszkańców Lubartowa

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii mieszkańców wyrażonych w ankietach badawczych

Z odpowiedzi mieszkańców Lubartowa wynika, że osoby aktywne zawodowo zmagają się przede wszystkim z niską jakością miejsc pracy, na co wskazało aż 181 respondentów. Problem ten może dotyczyć zarówno niskiego poziomu wynagrodzeń, braku stabilności zatrudnienia, jak i ograniczonych możliwości rozwoju zawodowego. Wynik ten potwierdza, że mimo dostępności pracy, jej warunki często nie spełniają oczekiwań mieszkańców i nie zapewniają poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego.

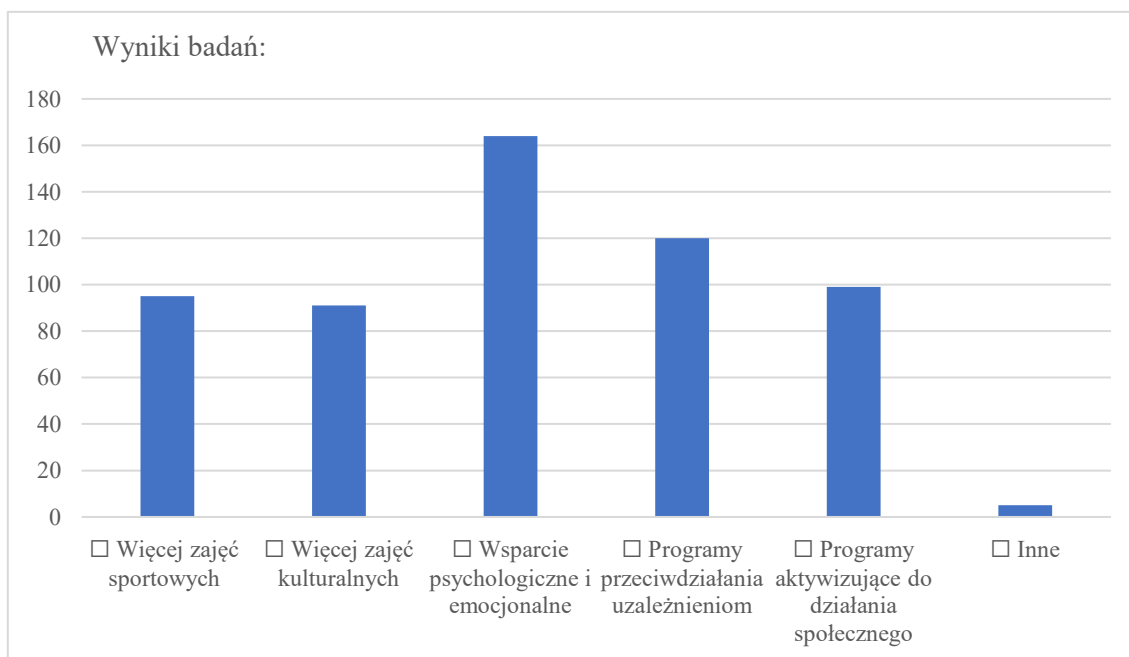
Drugim najczęściej wskazywanym problemem były trudności w łączeniu obowiązków zawodowych z życiem rodzinnym (130 odpowiedzi). To zjawisko może wynikać z niewystarczającej liczby elastycznych form zatrudnienia, braku dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi i osobami starszymi, a także z presji związanej z wydłużonym czasem pracy. Wskazuje to na potrzebę działań wspierających *work-life balance*, w tym rozwoju usług społecznych i programów wspierających rodziny pracujące.

Kolejnymi problemami, które zgłaszali mieszkańcy, były wypalenie zawodowe (107 wskazań) oraz niewystarczające wsparcie psychologiczne (70 wskazań). Wyniki te odzwierciedlają rosnące znaczenie zdrowia psychicznego w środowisku pracy oraz potrzebę podejmowania działań profilaktycznych w zakresie dobrostanu psychicznego pracowników.

Podsumowując, opinie mieszkańców Lubartowa wskazują, że wyzwaniem dla osób pracujących są poprawa jakości zatrudnienia, wspieranie równowagi między życiem zawodowym, a prywatnym oraz wzmocnienie wsparcia psychologicznego. Realizacja działań w tych obszarach może przyczynić się do zwiększenia satysfakcji zawodowej, ograniczenia stresu i poprawy jakości życia mieszkańców.

Mieszkańców zapytano: Jakie formy wsparcia powinny być kierowane do młodzieży w Lubartowie?

Wykres 10. Formy wsparcia dla młodzieży w opinii mieszkańców Lubartowa

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii mieszkańców wyrażonych w ankietach badawczych

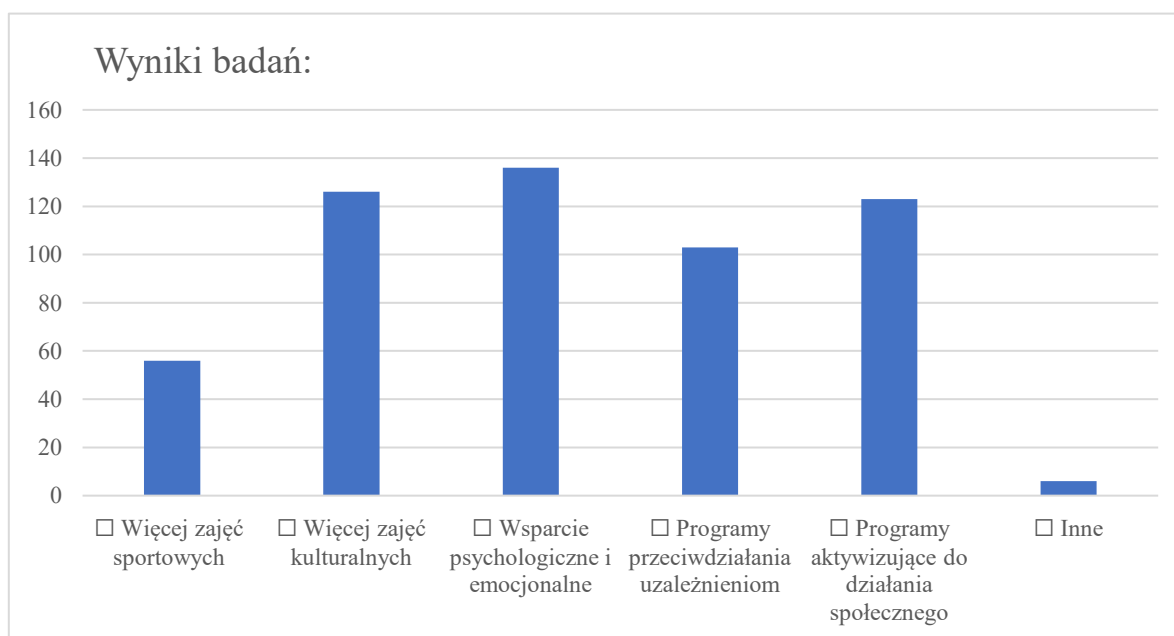
Respondenci jednoznacznie wskazują, że najważniejszym rodzajem wsparcia dla młodzieży w Lubartowie jest wsparcie psychologiczne i emocjonalne, które zaznaczyło 164 osoby. Wynik ten odzwierciedla rosnącą świadomość problemów związanych ze zdrowiem psychicznym młodych mieszkańców oraz potrzebę zapewnienia dostępu do profesjonalnej pomocy psychologicznej, poradnictwa i działań wspierających rozwój emocjonalny.

Na drugim miejscu znalazły się programy przeciwdziałania uzależnieniom (120 wskazań), co potwierdza, że mieszkańcy dostrzegają ryzyko związanego z nadużywaniem substancji psychoaktywnych wśród młodzieży oraz potrzebę działań profilaktycznych w szkołach i środowisku lokalnym. Istotne są także formy wsparcia umożliwiające aktywne spędzanie czasu, takie jak zajęcia sportowe (95 wskazań), kulturalne (91 wskazań) oraz programy aktywizujące do działania społecznego (99 wskazań).

Wnioski płynące z badania wskazują, że działania miasta powinny obejmować kompleksowe wsparcie młodzieży – zarówno w zakresie profilaktyki i rozwoju emocjonalnego, jak i poprzez aktywizację społeczną, sportową i kulturalną. Skoncentrowanie się na tych obszarach pozwoli nie tylko przeciwdziałać problemom zdrowotnym i uzależnieniom, ale także wspierać rozwój kompetencji społecznych i integrację młodych mieszkańców w lokalnej społeczności.

Mieszkańców zapytano: Jakie formy wsparcia powinny być kierowane do osób dorosłych w Lubartowie?

Wykres 11. Formy wsparcia dla dorosłych w opinii mieszkańców Lubartowa

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii mieszkańców wyrażonych w ankietach badawczych

Respondenci wskazali, że dla dorosłych mieszkańców Lubartowa najważniejsze jest wsparcie psychologiczne i emocjonalne, które zaznaczyło 136 osób. Wynik ten podkreśla rosnącą świadomość znaczenia

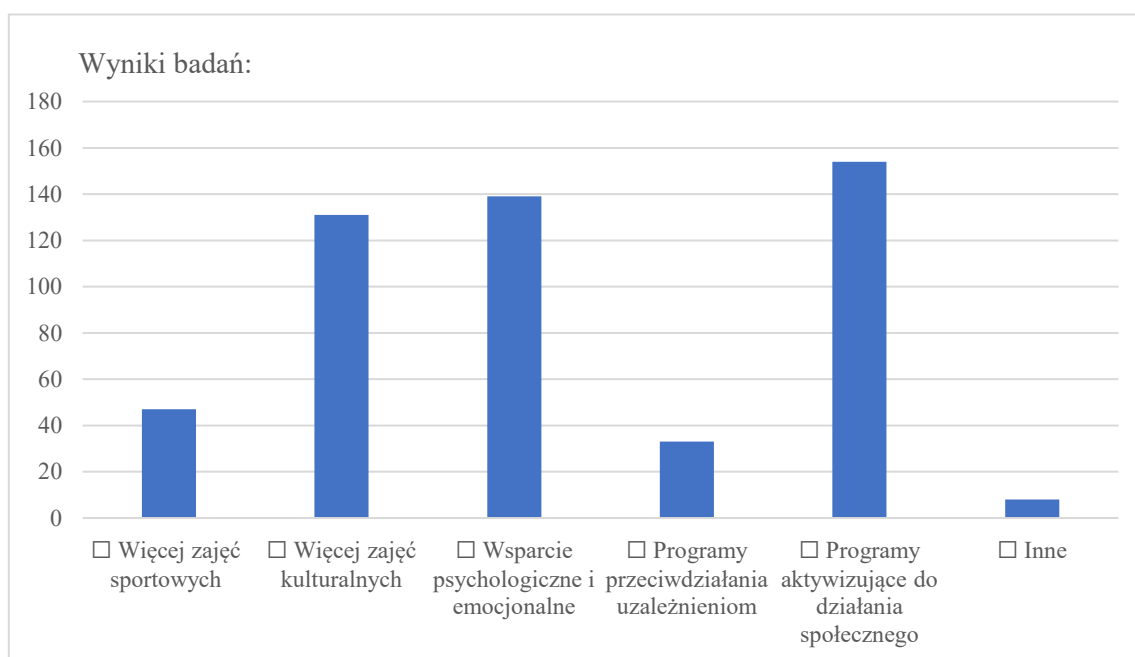
zdrowia psychicznego wśród dorosłych oraz potrzebę dostępności poradnictwa, wsparcia psychologicznego i działań profilaktycznych w miejscu zamieszkania i pracy.

Na drugim miejscu znalazły się zajęcia kulturalne (126 wskazań) oraz programy aktywizujące do działania społecznego (123 wskazania), co wskazuje na potrzebę tworzenia przestrzeni do integracji społecznej, rozwijania zainteresowań i wzmocnienia więzi lokalnej społeczności. Programy przeciwdziałania uzależnieniom (103 wskazania) również zostały wskazane jako istotny element wsparcia, co odzwierciedla znaczenie profilaktyki w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa społecznego dorosłych mieszkańców.

Wnioski płynące z badania sugerują, że działania miasta powinny obejmować kompleksowe wsparcie dorosłych, koncentrując się na zdrowiu psychicznym, profilaktyce uzależnień oraz aktywizacji społecznej i kulturalnej. Rozwijanie takich form wsparcia sprzyja poprawie jakości życia mieszkańców, integracji społecznej i zwiększeniu poczucia bezpieczeństwa w społeczności lokalnej.

Mieszkańców zapytano: Jakie formy wsparcia powinny być kierowane do seniorów w Lubartowie?

Wykres 12. Formy wsparcia dla seniorów w opinii mieszkańców Lubartowa

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii mieszkańców wyrażonych w ankietach badawczych

Według mieszkańców Lubartowa, seniorzy powinni otrzymywać przede wszystkim programy aktywizujące do działania społecznego, które wskazało 154 osoby. Wynik ten podkreśla znaczenie angażowania osób starszych w życie lokalnej społeczności, wspierania ich aktywności, integracji międzypokoleniowej oraz poczucia przynależności społecznej.

Na drugim miejscu mieszkańcy wskazali wsparcie psychologiczne i emocjonalne (139 wskazań), co świadczy o potrzebie działań przeciwdziałających samotności, izolacji społecznej oraz wspierających zdrowie

psychiczne seniorów. Równie istotne okazały się zajęcia kulturalne (131 wskazań), które umożliwiają rozwijanie zainteresowań, integrację i aktywne spędzanie czasu.

Mniej osób wskazało na zajęcia sportowe (47 wskazań) i programy przeciwdziałania uzależnieniom (33 wskazania), co może wynikać z niższego postrzegania tych potrzeb wśród seniorów lub ograniczonej dostępności takich form wsparcia.

Analiza wyników badań ankietowych oraz danych statystycznych wskazuje, że jednym z wyzwań społecznych w Gminie Miasto Lubartów jest proces starzenia się społeczeństwa. Problem ten został najczęściej wskazany przez respondentów – aż 137 osób uznało go za najważniejszy. Tendencje demograficzne potwierdzają te odczucia: obserwowany jest nie tylko spadek ogólnej liczby ludności, ale także wyraźne zmniejszenie liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście udziału seniorów. W naturalny sposób przekłada się to na rosnące potrzeby w zakresie wsparcia osób starszych – zarówno opiekuńczego, jak i aktywizującego.

Podsumowując, wyniki ankiety wskazują na potrzebę kompleksowego, zintegrowanego podejścia do polityki społecznej w Lubartowie. Konieczne jest równoczesne podejmowanie działań w kilku obszarach: wsparcie psychologiczne, aktywizacja społeczna, wsparcie rodzin i dzieci, działania na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, profilaktyka uzależnień oraz rozwój oferty kulturalnej. Dostosowanie programów do potrzeb różnych grup wiekowych i zawodowych mieszkańców, a także uwzględnienie ich opinii i doświadczeń w planowaniu działań, pozwoli skuteczniej reagować na wyzwania społeczne, zwiększać integrację lokalnej społeczności i poprawiać jakość życia mieszkańców.

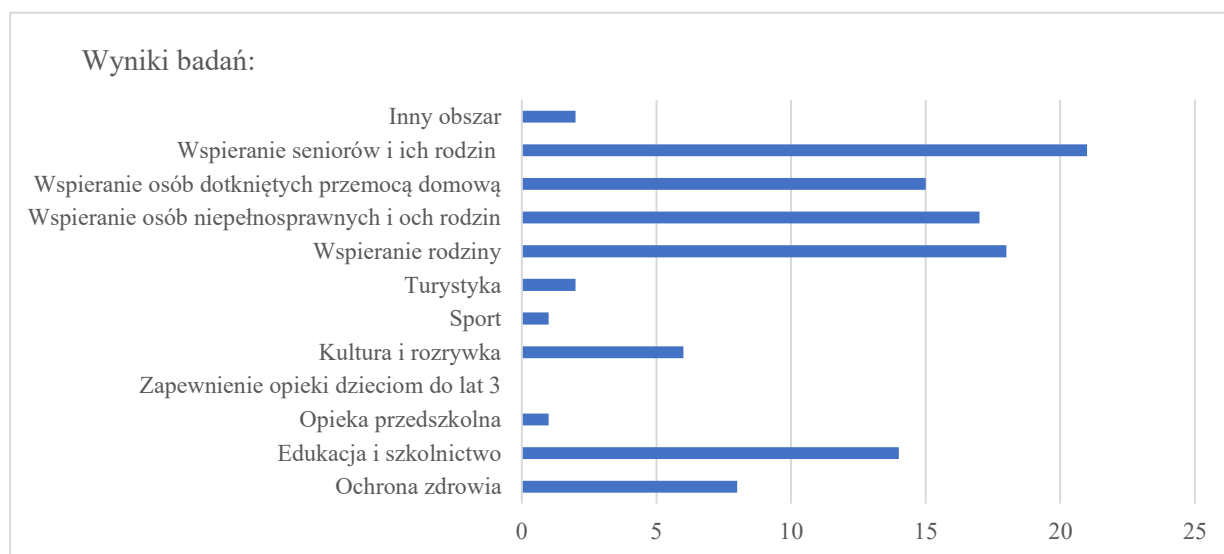
2.3. Wyniki opinii specjalistów na temat skali problemów społecznych

Współpraca przedstawicieli instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz innych lokalnych podmiotów odgrywa kluczową rolę w tworzeniu dokumentu, który będzie realnie odpowiadał na potrzeby mieszkańców miasta.

W związku z istotnym charakterem poruszanych zagadnień, w dniu 16 września 2025 r. odbyło się spotkanie fokusowe, podczas którego omówiono kwestie mające bezpośredni wpływ na dalszy przebieg prac projektowych. Celem spotkania było poznanie opinii lokalnych ekspertów na temat usług dedykowanych mieszkańcom Miasta Lubartów – takich, które odpowiadają na ich codzienne potrzeby: socjalne, zdrowotne, edukacyjne, rozwojowe, a także związane ze sportem, kulturą oraz spędzaniem czasu wolnego. W celu lepszej identyfikacji problemów oraz dopasowania przyszłych działań do rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej, podczas spotkania przeprowadzono ankietę. Jej wyniki przedstawiono poniżej.

Specjalistów zapytano: Który z poniżej wymienionych obszarów wymaga Pani/Pana zdaniem największego zainteresowania w rozwoju usług społecznych.

Wykres 13. Obszary wymagające największej uwagi w rozwoju usług społecznych w opinii specjalistów

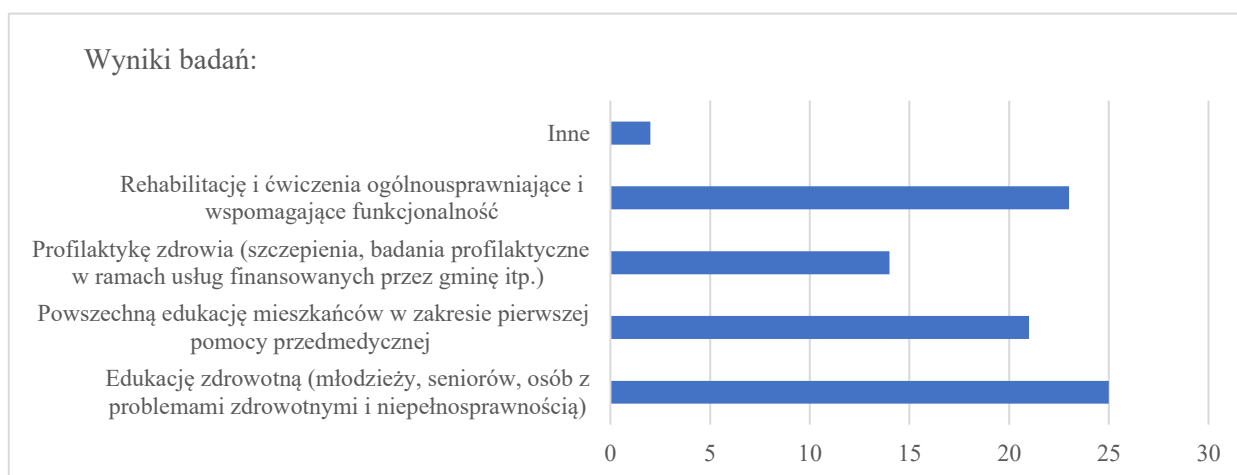

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii specjalistów wyrażonych w ankietach badawczych

Specjaliści jako najważniejsze obszary usług społecznych wskazali wsparcie seniorów, rodzin oraz osób z niepełnosprawnościami. Duże znaczenie przypisali także edukacji i pomocy osobom dotkniętym przemocą domową. Obszary takie jak opieka przedszkolna czy kultura uzyskały znacznie mniej wskazań, co sugeruje, że obecnie priorytetem są podstawowe formy wsparcia społecznego.

Specjalistów zapytano: Jaki Pani/Pana zdaniem zakres usług społecznych powinien wypełniać obszar ochrony zdrowia (poza świadczeniami medycznymi dostępnymi i finansowanymi obecnie w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia).

Wykres 14. Oczekiwania wobec usług społecznych poza systemem NFZ w opinii specjalistów

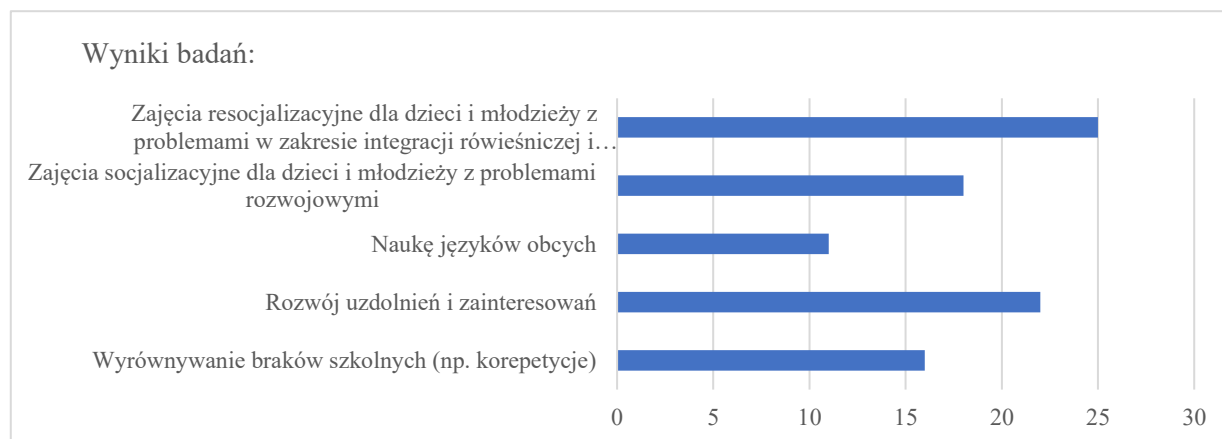

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii specjalistów wyrażonych w ankietach badawczych

Wyniki potwierdzają silną potrzebę działań edukacyjno-profilaktycznych oraz wspierających funkcjonalność mieszkańców, zwłaszcza seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Eksperti wskazali lukę w ofercie nie tyle medycznej, co wspierającej zdrowie i samodzielność w życiu codziennym.

Specjalistów zapytano: Jaki Pani/Pana zdaniem zakres usług społecznych powinien wypełniać obszar edukacji?

Wykres 15. Preferowany zakres usług społecznych w edukacji w opinii specjalistów

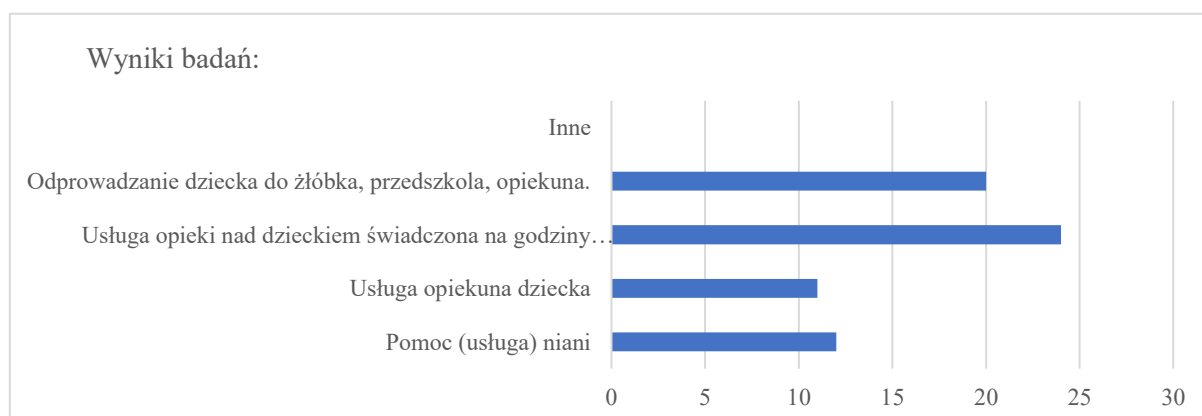

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii specjalistów wyrażonych w ankietach badawczych

Edukacja społeczna i wychowawcza została uznana za szczególnie istotną. Eksperti zwracają uwagę na potrzebę wsparcia dzieci i młodzieży z problemami adaptacyjnymi, ale również rozwijania ich potencjału. Równoważenie wsparcia i rozwoju to ważny sygnał dla planowania oferty edukacyjnej poza szkołą.

Specjalistów zapytano: Jaki Pani/Pana zdaniem zakres usług społecznych powinien wypełniać obszar opieki nad dziećmi do lat trzech oraz dziećmi w wieku przedszkolnym?

Wykres 16. Preferowany zakres usług społecznych w opiece nad dziećmi w opinii specjalistów

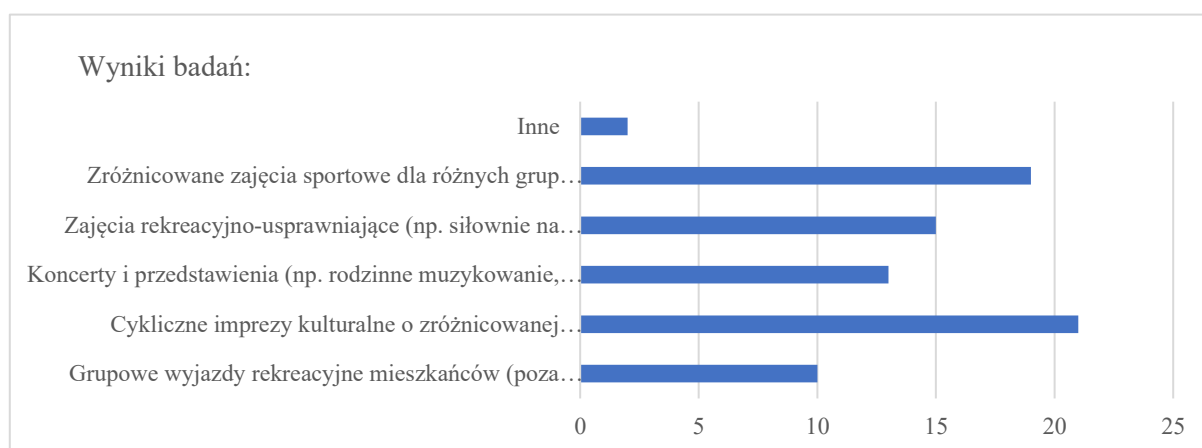

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii specjalistów wyrażonych w ankietach badawczych

Specjaliści wskazali na konieczność elastycznej, krótkoterminowej i doraźnej formy opieki nad małymi dziećmi. Rodzice potrzebują wsparcia w godzeniu życia zawodowego z rodzicielstwem.

Specjalistów zapytano: Jaki Pani/Pana zdaniem zakres usług społecznych powinien wypełniać obszar kultury, turystyki, sportu i rekreacji.

Wykres 17. Preferowany zakres usług społecznych w kulturze, sporcie i turystyce w opinii specjalistów

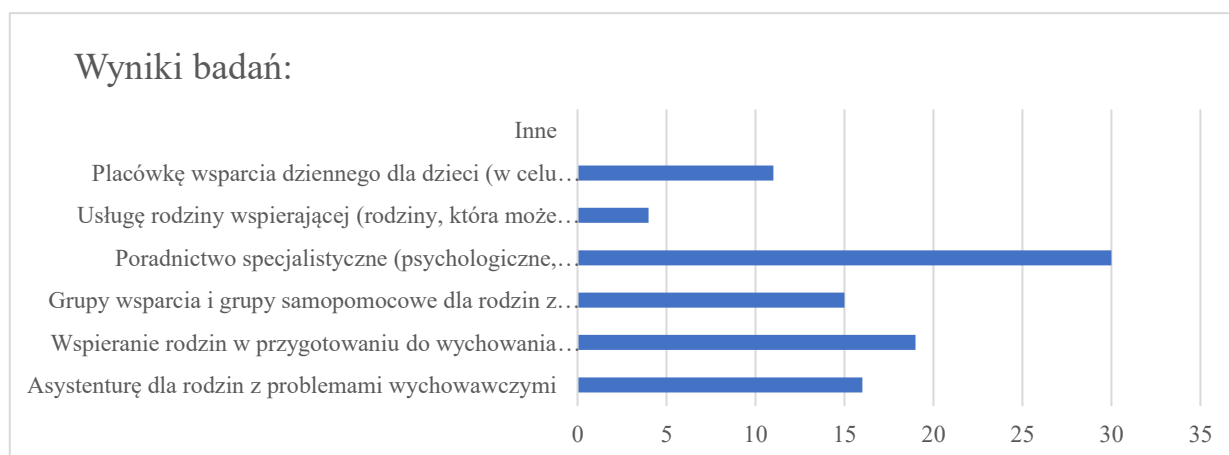

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii specjalistów wyrażonych w ankietach badawczych

Aktywności kulturalne i rekreacyjne powinny być bardziej dostępne i angażujące lokalną społeczność. Wysoka liczba wskazań pokazuje, że mieszkańcy potrzebują nie tylko rozrywki, ale także integracji międzypokoleniowej i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Specjalistów zapytano: Jaki Pani/Pana zdaniem zakres usług społecznych powinien wypełniać obszar wspierania rodziny

Wykres 18. Preferowany zakres usług społecznych w obszarze wspierania rodziny w opinii specjalistów

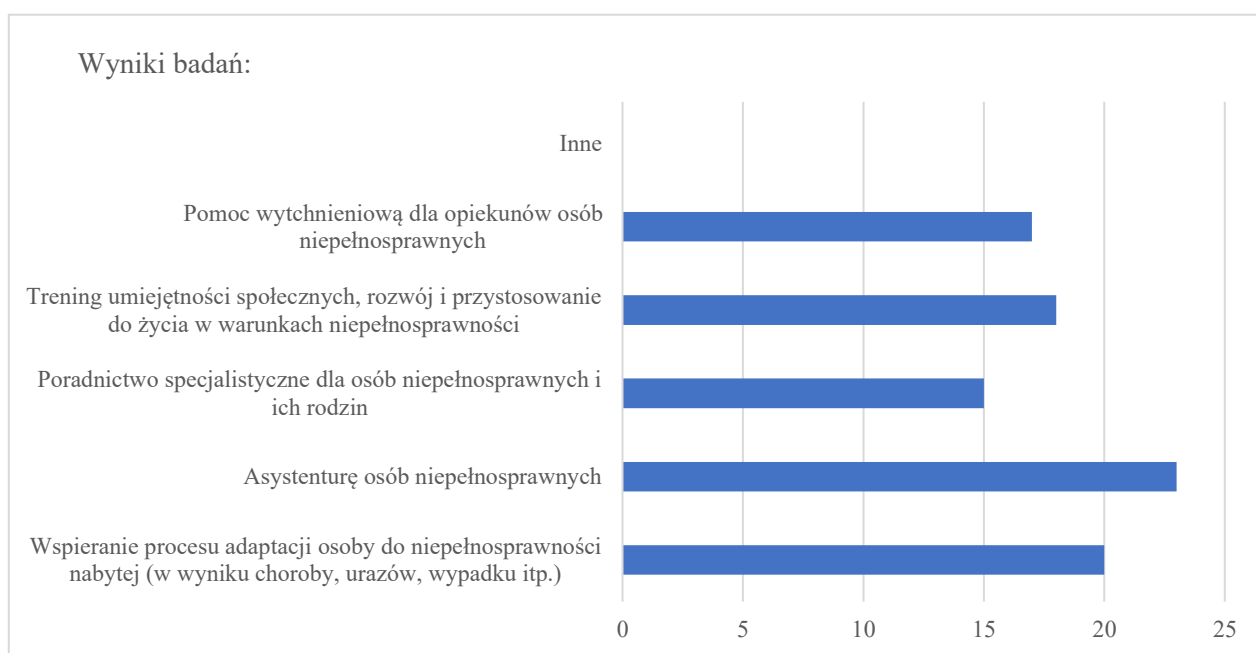

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii specjalistów wyrażonych w ankietach badawczych

Respondenci podkreślili potrzebę profesjonalnego wsparcia rodzin, zwłaszcza w sytuacjach kryzysów wychowawczych. Wysoka liczba wskazań na poradnictwo w tym zakresie podsuwa myśl, że mieszkańcy często nie mają gdzie zwrócić się po pomoc lub nie mają wystarczającej wiedzy, jak radzić sobie z trudnościami wychowawczymi.

Specjalistów zapytano: Jaki Pani/Pana zdaniem zakres usług społecznych powinien wypełniać obszar wspierania osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Wykres 19. Preferowany zakres usług społecznych w obszarze wspierania osób niepełnosprawnych w opinii specjalistów

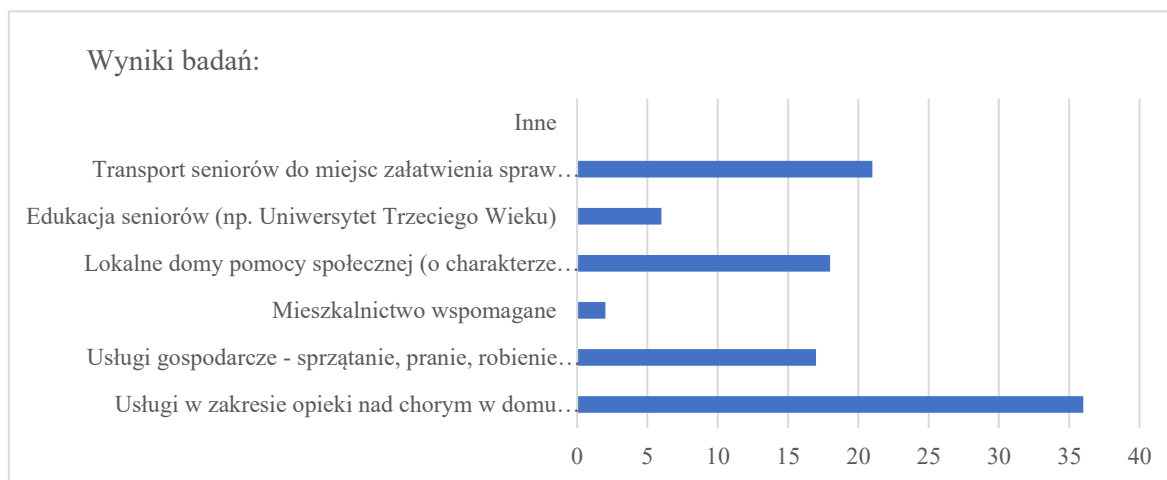

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii specjalistów wyrażonych w ankietach badawczych

Eksperci podkreślili potrzebę zapewnienia osobom z niepełnosprawnością realnego wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym poprzez asystentów. Obok wsparcia fizycznego, ważne jest także wzmocnienie psychiczne i społeczne, co umożliwi im samodzielne życie.

Specjalistów zapytano: Jaki Pani/Pana zdaniem zakres usług społecznych powinien wypełniać obszar wspierania osób w wieku senioralnym i ich rodzin.

Wykres 20. Preferowany zakres usług społecznych w obszarze wspierania seniorów i ich rodzin w opinii specjalistów

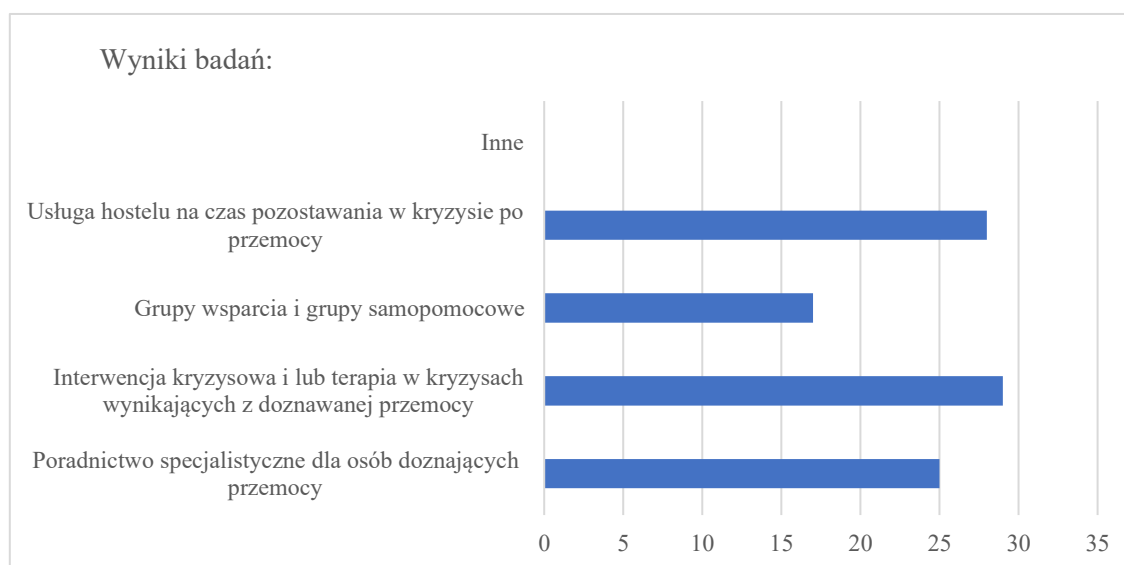

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii specjalistów wyrażonych w ankietach badawczych

Największym priorytetem okazała się opieka domowa. Mieszkańcy chcą starzeć się w swoim miejscu zamieszkania, ale potrzebują w tym wsparcia. Znacząca liczba wskazań na transport pokazuje, że barierą dla seniorów są także ograniczenia mobilności i dostęp do podstawowych usług.

Specjalistów zapytano: Jaki Pani/Pana zdaniem zakres usług społecznych powinien wypełniać obszar wspierania osób dotkniętych przemocą domową.

Wykres 21. Preferowany zakres usług społecznych w obszarze wsparcia osób dotkniętych przemocą domową w opinii specjalistów

Źródło: Badanie własne na podstawie opinii specjalistów wyrażonych w ankietach badawczych

Eksperci jednoznacznie wskazali na potrzebę rozwinięcia szybkiej i skutecznej pomocy interwencyjnej dla osób doświadczających przemocy domowej. Istotne są również miejsca schronienia (hostele) oraz długofalowe wsparcie psychologiczne i prawne.

Ponadto podczas spotkania fokusowego, w pracach grupowych przeprowadzono analizę problemów społecznych i potrzeb społecznych. W wyniku dyskusji i wymiany doświadczeń pomiędzy przedstawicielami instytucji działających w obszarze polityki społecznej zidentyfikowano obszary problemowe oraz potrzeby, których rozwiązanie leży w kompetencjach gminy. Wnioski ze spotkania stanowią istotny materiał diagnostyczny i wyznaczają kierunki działań ujętych w niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W obszarze przeciwdziałania przemocy w domowej, w tym wobec dzieci, uczestnicy wskazali na potrzebę właściwej diagnozy sytuacji dziecka, rozwijania kompetencji służb lokalnych oraz wzmocnienia współpracy międzyinstytucjonalnej. Gmina może w tym zakresie realizować działania edukacyjne i profilaktyczne, tworzyć punkty interwencji kryzysowej, organizować grupy wsparcia, szkolenia i spotkania merytoryczne, a także podnosić świadomość mieszkańców w zakresie ochrony praw dziecka i przeciwdziałania przemocy.

W obszarze profilaktyki uzależnień, realizowanym w ramach zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wskazano na potrzebę intensyfikacji działań motywujących do leczenia, zwiększenia dostępności grup wsparcia oraz poszerzenia oferty terapeutycznej. Podkreślono znaczenie edukacji profilaktycznej w zakresie uzależnień od alkoholu, środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych oraz rozwijania lokalnych punktów konsultacyjno-informacyjnych i psychoterapeutycznych.

W obszarze edukacji i wychowania zwrócono uwagę na rosnące znaczenie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego dla uczniów, rodziców i nauczycieli. Zidentyfikowano potrzebę zwiększenia dostępności specjalistów, realizacji programów psychoedukacyjnych, organizacji „Szkół dla Rodziców” oraz prowadzenia superwizji i grup wsparcia dla nauczycieli. Uczestnicy spotkania wskazali również na potrzebę przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy, oraz rozwijania oferty zajęć pozalekcyjnych i kulturalnych jako alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

W obszarze pomocy społecznej podkreślono znaczenie pracy socjalnej, rozwijania usług opiekuńczych, wspierania rodzin niewydolnych wychowawczo, a także organizacji świetlic środowiskowych i projektów socjalnych. Wskazano również na potrzebę zwiększenia dostępności do specjalistów (psychologów, terapeutów, psychiatrów) oraz organizowania bezpłatnego transportu dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.

W odniesieniu do osób starszych eksperci zwrócili uwagę na konieczność przeciwdziałania izolacji i wykluczeniu społecznemu seniorów, organizowania zajęć aktywizujących, edukacyjnych i rekreacyjnych oraz rozwijania wolontariatu osób dorosłych. Ważne jest także promowanie edukacji cyfrowej i zdrowotnej, w tym nauki obsługi nowych technologii oraz udzielania pierwszej pomocy.

W obszarze kultury, sportu i turystyki wskazano na potrzebę szerszej promocji oferty kulturalnej, integracji działań instytucji kultury i szkół oraz rozwijania nowych, atrakcyjnych form uczestnictwa w kulturze.

Działania te sprzyjają integracji społecznej, rozwijaniu zainteresowań mieszkańców oraz budowaniu więzi i poczucia wspólnoty wśród lokalnej społeczności.

Wyniki spotkania fokusowego oraz przeprowadzonego w jego trakcie badania potwierdziły zróżnicowane potrzeby społeczne mieszkańców Miasta Lubartów, a także konieczność dalszego rozwoju usług w wielu obszarach, takich jak edukacja, wsparcie rodzin, osób z niepełnosprawnościami, seniorów oraz osób doświadczających przemocy. Opinie lokalnych ekspertów wskazują nie tylko na istniejące braki, ale także na potencjalne kierunki rozwoju, które powinny znaleźć odzwierciedlenie w planowanych działaniach strategicznych.

2.4. Problemy społeczne w opinii mieszkańców i ekspertów

Pogłębiona diagnoza problemów społecznych Gminy Miasto Lubartów została opracowana na podstawie dwóch źródeł danych jakościowych: opinii mieszkańców oraz wypowiedzi specjalistów i lokalnych ekspertów. Jej celem było wskazanie najpilniejszych wyzwań społecznych wpływających na jakość życia i codzienne funkcjonowanie mieszkańców. Analiza objęła wyniki ankiety przeprowadzonej wśród 293 mieszkańców oraz wnioski zebrane podczas spotkania fokusowego z udziałem ekspertów. Zgromadzony materiał został pogrupowany w nadrzędne obszary tematyczne, które posłużyły jako podstawa do wyznaczenia Celów Strategicznych i Kierunków Działań w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Lubartów na lata 2026-2034.

1. Problemy ekonomiczne i zawodowe

Ta grupa obejmuje kwestie związane z rynkiem pracy, stabilnością zatrudnienia oraz wyzwaniami w codziennym funkcjonowaniu ekonomicznym.

Tabela 35. Problemy ekonomiczne i zawodowe – opinie mieszkańców i ekspertów

Zagadnienie (Mieszkańcy)	Liczba odpowiedzi	Zagadnienie (Eksperti)	Liczba odpowiedzi
Trudności w łączeniu pracy z życiem rodzinnym	165	Edukacja i szkolnictwo (pośrednio)	14
Niestabilna praca	101	Rehabilitacja i ćwiczenia (wsparcie powrotu do pracy)	23
Niska jakość miejsc pracy	100	Edukacja zdrowotna	25
Bezrobocie	86		

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Lubartowie na podstawie przeprowadzonych ankiet.

Mieszkańcy Lubartowa za istotne problemy uważają kwestie związane z rynkiem pracy, wskazując na niestabilną pracę (101 odpowiedzi) i bezrobocie (86 odpowiedzi). Co więcej, w grupie osób pracujących dominują trudności w łączeniu obowiązków zawodowych z życiem rodzinnym (165 odpowiedzi) oraz niska jakość dostępnych miejsc pracy (100 odpowiedzi). Choć eksperci nie skupiali się bezpośrednio na bezrobociu, ich wskazania na edukację i szkolnictwo (14 odpowiedzi) mogą pośrednio wspierać poprawę kompetencji zawodowych. Warto podkreślić, że długotrwałe bezrobocie pozostaje znaczącym problemem w mieście, stanowiąc ponad 60% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych w 2024 roku, co wymaga ukierunkowanych działań aktywizacyjnych.

2. Wyzwania demograficzne i wsparcie osób niesamodzielnych

Ta grupa koncentruje się na skutkach zmian demograficznych (starzenie się populacji) oraz potrzebach seniorów i osób z niepełnosprawnościami.

Tabela 36. Wyzwania demograficzne i wsparcie osób niesamodzielnych – opinie mieszkańców i ekspertów

Zagadnienie (Mieszkańcy)	Liczba odpowiedzi	Zagadnienie (Eksperti)	Liczba odpowiedzi
Starzenie się społeczeństwa	137	Usługi opieki nad chorym w domu	36
Programy aktywizujące do działania społecznego	154	Asystentura osób z niepełnosprawnościami	23
Pomoc seniorom	98	Wspieranie seniorów i ich rodzin	21
Problemy seniorów	52	Transport seniorów	21

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Lubartowie na podstawie przeprowadzonych ankiet.

Starzenie się społeczeństwa to dominujący problem w opinii mieszkańców (137 odpowiedzi), potwierdzany przez statystyki demograficzne, wskazujące na wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Eksperti bezpośrednio przełożyli to na konieczność rozwoju Usług w zakresie opieki nad chorym w domu (36 odpowiedzi). Ponadto, długa choroba (213 rodzin w 2024 r.) i niepełnosprawność (163 rodziny w 2024 r.) pozostają głównymi przyczynami ubiegania się o pomoc, co uzasadnia priorytetowe traktowanie asystentury osób z niepełnosprawnościami (23 odpowiedzi) oraz innych form wsparcia, w tym Programów aktywizujących do działania społecznego dla seniorów (154 odpowiedzi). Wzrost liczby słuchaczy UTW (z 87 do 145 w latach 2021–2024) potwierdza popyt na takie usługi.

3. Trudności w funkcjonowaniu społecznym

Ta grupa obejmuje zagadnienia związane z funkcjonowaniem rodzin, zdrowiem psychicznym dzieci i dorosłych, uzależnieniami oraz przemocą.

Tabela 37. Zaburzenia społeczne, zdrowie psychiczne i problemy rodzinne – opinie mieszkańców i ekspertów

Zagadnienie (Mieszkańcy)	Liczba odpowiedzi	Zagadnienie (Eksperci)	Liczba odpowiedzi
Przemoc rówieśnicza	162	Poradnictwo specjalistyczne	30
Uzależnienia (alkohol, narkotyki, inne)	117	Interwencja kryzysowa/terapia	29
Niewystarczające wsparcie dla dzieci z trudnościami	114	Usługa hostelu na czas pozostawania w kryzysie	28
Problemy psychologiczne dzieci	109	Zajęcia resocjalizacyjne dla młodzieży	25

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Lubartowie na podstawie przeprowadzonych ankiet

Problemy związane ze zdrowiem psychicznym oraz trudnościami w funkcjonowaniu społecznym są oceniane jako szczególnie poważne. Mieszkańcy wskazali na przemoc rówieśniczą (162 odpowiedzi) oraz uzależnienia (117 odpowiedzi). Potrzeba ta jest uwypuklana przez statystyki, które pokazują wzrost liczby interwencji domowych (do 856 w 2024 r.) oraz aktywność punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu (wzrost do 103 osób w 2024 r.). Eksperci wskazują na ważną rolę poradnictwa specjalistycznego (30 odpowiedzi) dla rodzin oraz interwencji kryzysowej/terapii i usługi hostelu (29 i 28 odpowiedzi) dla osób doświadczających przemocy domowej.

Analiza opinii mieszkańców i specjalistów w kontekście danych statystycznych Gminy Miasto Lubartów jednoznacznie potwierdza konieczność zintegrowanego i wielowymiarowego podejścia do lokalnej polityki społecznej. Wyróżnione grupy problemowe stanowią podstawę dla założeń strategicznych i celów Strategii. Wyczerpują one zarówno wyzwania strukturalne (starzenie się populacji, długotrwałe bezrobocie), jak i wyzwania interwencyjne (przemoc, uzależnienia, dysfunkcje rodzinne). Opinie te znajdują bezpośrednie odzwierciedlenie w celach Strategicznych, które mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, rozwój usług dla osób niesamodzielnych oraz wzmocnienie rodzin i przeciwdziałanie zaburzeniom, a także rozwoju lokalnej sieci współpracy międzyinstytucjonalnej. Wdrożenie zaplanowanych kierunków działań jest niezbędne, aby osiągnąć prognozowane zmiany do 2034 roku, w tym szeroko rozumianego bezpieczeństwa mieszkańców, które dotyczą najistotniejszych sfer życia i egzystencji.

Zaobserwowane zmiany w strukturze problemów społecznych wskazują na potrzebę dostosowania lokalnej polityki społecznej do nowych wyzwań, szczególnie w obszarze zdrowia, opieki nad osobami

niesamodzielnymi oraz wsparcia rodzin z dziećmi. Wskazane jest rozwijanie usług środowiskowych i specjalistycznych form pomocy, które umożliwią długofalowe towarzyszenie rodzinom w przezwyciężaniu trudności życiowych. Niezbędne pozostaje również wzmacnianie działań profilaktycznych i edukacyjnych, ukierunkowanych na ograniczanie zjawisk uzależnień, przemocy oraz bezradności wychowawczej. Podejmowanie zintegrowanych działań w ramach współpracy instytucji pomocowych, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej pozwoli na skuteczniejsze reagowanie na zmieniające się potrzeby mieszkańców oraz przeciwdziałanie marginalizacji grup szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2.5. Zasoby Gminy Miasto Lubartów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Kwestie związane z rozwiązywaniem problemów społecznych leżą w kompetencjach instytucji pomocy oraz integracji społecznej, których działalność obejmuje liczne obszary życia społecznego. Dostępność tych podmiotów oraz zakres ich oddziaływania stanowią istotny element lokalnego systemu wsparcia. Poniżej przedstawiono zestawienie instytucji uprawnionych do prowadzenia działań interwencyjnych i profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania oraz rozwiązywania problemów społecznych.

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie - pełni funkcję koordynatora działań mających na celu realizację strategii przeciwdziałania problemom społecznym na terenie Gminy Miasto Lubartów, obejmując planowanie, monitorowanie oraz wdrażanie odpowiednich działań pomocowych, zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Lubartowie – świadczy wsparcie dla osób wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu, oferując zajęcia opiekuńcze, terapeutyczne i wspomagające integrację społeczną. Placówka realizuje działania mające na celu poprawę jakości życia swoich uczestników, wspierając ich samodzielność oraz aktywność społeczną na terenie Gminy Miasto Lubartów.
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubartowie – działa na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i ich skutkom społecznym. Komisja prowadzi działania profilaktyczne mające na celu zdiagnozowanie problemu, wspiera osoby dotknięte problemem alkoholowym oraz ich rodziny, a także koordynuje lokalne programy interwencyjne i edukacyjne, mające na celu ograniczenie negatywnych skutków nadużywania alkoholu w społeczności lokalnej.
- Zespół Interdyscyplinarny w Lubartowie – realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- Komenda Powiatowa Policji w Lubartowie – odpowiada za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Powiatu, w tym Gminy Miasto Lubartów. W zakresie działań społecznych

współpracuje z innymi służbami, w tym z zespołami interdyscyplinarnymi, w celu przeciwdziałania przemocy domowej, wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zapewnienia bezpieczeństwa dzieci i rodzin w sytuacjach kryzysowych.

- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Lubartowie – wspiera osoby i rodziny w trudnej sytuacji społecznej, pełniąc funkcje nadzorcze, wychowawcze i resocjalizacyjne. Zespół podejmuje działania profilaktyczne i interwencyjne, współpracując z instytucjami pomocy społecznej oraz zespołami interdyscyplinarnymi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, wspierania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Mickiewicza w Lubartowie - wspiera społeczność lokalną poprzez udostępnianie zbiorów książkowych, czasopism oraz materiałów edukacyjnych i multimedialnych. Placówka organizuje także zajęcia edukacyjne, warsztaty i spotkania integracyjne, wspierając rozwój wiedzy, kompetencji czytelniczych i aktywność społeczną mieszkańców Miasta.
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lubartowie to jednostka miejska odpowiedzialna za rozwijanie i wspieranie aktywności sportowej oraz rekreacyjnej mieszkańców, zarządzająca lokalnymi obiektami takimi jak basen, stadion, boiska czy korty tenisowe. Placówka organizuje różnorodne wydarzenia sportowe, rodzinne i rekreacyjne, oferuje zajęcia dla dzieci i młodzieży, a także współpracuje z klubami, szkołami i organizacjami pozarządowymi, tworząc przyjazne warunki do aktywnego spędzania czasu i integracji społecznej.
- Muzeum Ziemi Lubartowskiej w Lubartowie – instytucja dbająca o zachowanie i popularyzację dziedzictwa historycznego oraz kulturowego regionu, mieszcząca się w zabytkowym dworze przy ul. Kościuszki. Placówka gromadzi i prezentuje zbiory związane z historią, etnografią, sztuką ludową i życiem codziennym mieszkańców dawnych ziem lubartowskich, a także organizuje wystawy czasowe, spotkania edukacyjne i działania popularyzatorskie.
- Punkt Informacji Turystycznej w Lubartowie – placówka wspierająca mieszkańców i turystów w poznawaniu miasta i jego okolic, oferująca mapy, broszury, przewodniki oraz informacje o atrakcjach, wydarzeniach, bazie noclegowej i gastronomicznej. Placówka umożliwia zwiedzanie Lubartowa z przewodnikiem, udział w grach miejskich oraz zakup regionalnych pamiątek, publikacji i rękodzieła, pełniąc ważną rolę w promocji lokalnego dziedzictwa i wspieraniu turystyki.
- Lubartowski Ośrodek Kultury w Lubartowie – działa na rzecz wspierania i rozwijania aktywności kulturalnej mieszkańców Miasta. Placówka organizuje wydarzenia artystyczne, warsztaty edukacyjne, zajęcia dla dzieci i młodzieży oraz projekty integracyjne, przyczyniając się do budowania więzi społecznych i wspierania rozwoju lokalnej społeczności.
- Szkoły Podstawowe na terenie Gminy Miasto Lubartów - zapewniają edukację ogólnokształcącą dzieci w wieku 6–15 lat, wspierając ich rozwój intelektualny, społeczny i emocjonalny. Placówki realizują programy dydaktyczne, wychowawcze i profilaktyczne, a także współpracują z instytucjami pomocy

społecznej i organizacjami lokalnymi w celu wspierania uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

- Przedszkola na terenie Gminy Miasto Lubartów – zapewniają opiekę i wychowanie dzieci w wieku przedszkolnym, wspierając ich wszechstronny rozwój poznawczy, emocjonalny i społeczny. Placówki realizują programy edukacyjne i wychowawcze, a także współpracują z lokalnymi instytucjami i organizacjami w celu wsparcia dzieci i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej.
- Uniwersytet Trzeciego Wieku w Lubartowie – wspiera aktywność edukacyjną, kulturalną i społeczną osób w wieku senioralnym. Placówka organizuje zajęcia edukacyjne, warsztaty, wykłady oraz spotkania integracyjne, sprzyjając rozwijaniu zainteresowań, aktywności społecznej oraz poprawie jakości życia seniorów.
- NGO:
 - Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział Rejonowy w Lubartowie – aktywnie działa na rzecz swoich członków, organizuje wycieczki krajoznawcze, spotkania rekreacyjno-wypoczynkowe, wyjazdy do teatru oraz okolicznościowe wydarzenia. Związek oferuje zajęcia rehabilitacyjne, gimnastykę w basenie, kursy obsługi komputera oraz wieczorki taneczne, sprzyjające integracji i aktywnemu spędzaniu czasu.
 - Polski Czerwony Krzyż oddział w Lubartowie – organizacja działająca na rzecz wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, udzielająca pomocy materialnej, medycznej oraz edukacyjnej, a także prowadząca działania profilaktyczne i edukacyjne w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa.
 - Stowarzyszenie Integracji Lokalnej „SIL” w Lubartowie – organizacja wspierająca rozwój społeczności lokalnej poprzez programy edukacyjne, kulturalne i integracyjne, realizujące projekty adresowane do rodzin, dzieci, osób starszych oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
 - Klub Abstynenta „Nadzieja” w Lubartowie – Klub wspiera członków w osiąganiu stałej abstynencji oraz w kształtowaniu kultury życia wolnego od alkoholu, a także niesie wszechstronną pomoc w rozwoju osobistym i przywracaniu właściwej postawy w rodzinie, środowisku pracy i najbliższym otoczeniu. Klub promuje samokształcenie indywidualne i grupowe w zakresie norm moralno-etycznych ze szczególnym uwzględnieniem istoty uzależnienia od alkoholu, a także udziela informacji i wsparcia osobom spoza klubu, zachęcając do podjęcia leczenia odwykowego. Klub propaguje idee trzeźwości na terenie Lubartowa i gminy Lubartów, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży.
 - Stowarzyszenie „Odnowa” przy Kościele o. Kapucynów w Lubartowie – celem stowarzyszenia jest wspieranie społeczności poprzez przeciwdziałanie uzależnieniom i innym problemom społecznym, udzielanie wszechstronnej pomocy rodzinom. Stowarzyszenie promuje trzeźwy i zdrowy styl życia, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, wspiera rozwój osobisty oraz edukację

mieszkańców, aktywizuje zawodowo osoby bez pracy i zagrożone wykluczeniem, a także integruje społeczność lokalną poprzez działania kulturalne, sportowe i rekreacyjne.

- Alwernia Franciszkańskie Dzieło Promocji Młodzieży i Rodziny – stowarzyszenie promuje młodzież i rodzinę, integruje młodych ludzi z Lubartowa oraz odpowiada na potrzeby ich rodzin, organizuje aktywny wypoczynek, promuje młodych artystów i dba o kulturę fizyczną, a także prowadzi akcje charytatywne. Stowarzyszenie działa pod patronatem Braci Mniejszych Kapucynów.
- Fundacja „Stella” im. Agaty Orłowskiej prowadzi ośrodek rehabilitacji dla dzieci i dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną i ruchową, oferując terapie indywidualne i grupowe, zabiegi fizykalne oraz szeroki zakres ćwiczeń usprawniających motorykę i samodzielność. Fundacja diagnozuje pacjentów, dobiera odpowiednie metody rehabilitacji i monitoruje postępy terapii.
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Niech się Serce Obudzi” im. Jana Pawła II działa na rzecz dzieci z miasta i powiatu lubartowskiego, prowadząc działania edukacyjne, wychowawcze i materialne. Stowarzyszenie wspiera integrację dzieci z różnych środowisk, pomaga dzieciom niepełnosprawnym oraz zagrożonym wykluczeniem społecznym, a także rozwija wrażliwość społeczną na potrzeby innych.
- Stowarzyszenie „Sąsiedzi” aktywizuje społeczność lokalną do działań w zakresie kultury, sportu, rekreacji oraz wspiera członków w realizacji ich zadań zawodowych i społecznych. Stowarzyszenie udziela pomocy polskim szkołom i uczniom, inicjuje działania w obszarach edukacji, kultury i pomocy osobom niepełnosprawnym, prowadzi działalność charytatywną.
- Hospicjum Św. Anny – Lubartowskie Stowarzyszenie – świadczy opiekę paliatywną i wsparcie dla osób terminalnie chorych oraz ich rodzin.

2.6. Analiza możliwości i ograniczeń (SWOT)

Na podstawie zebranych danych analitycznych (Diagnoza 2021-2024) poniżej przedstawiono analizę SWOT, identyfikującą czynniki wpływające na możliwości realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Lubartów.

Mocne strony (S)

1. Gmina posiada rozbudowaną i sprawnie funkcjonującą sieć instytucji wsparcia społecznego.
2. Dostępny jest szeroki wachlarz świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, odpowiadający na różnorodne potrzeby.
3. Istnieje aktywna i efektywna współpraca z organizacjami pozarządowymi, co umożliwia wspieranie seniorów, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie.
4. Gmina dysponuje rozbudowaną infrastrukturą edukacyjno-kulturalną i rekreacyjną sprzyjającą integracji społecznej.

5. Odnotowano systematyczny spadek liczby rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2021-2024, co świadczy o stabilizacji części gospodarstw domowych.
6. Gmina zapewnia dostępność do specjalistycznych programów wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami.
7. Potwierdzona jest aktywność obywatelska i współudział mieszkańców, wyrażone przez widoczne zainteresowanie Budżetem Obywatelskim.
8. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON systematycznie rośnie, co wskazuje na potencjalny rozwój lokalnej przedsiębiorczości.
9. Wzrost liczby odwiedzających Miejską Bibliotekę Publiczną, co świadczy o jej rosnącej roli kulturalno-edukacyjnej.
10. Punkty Konsultacyjno-Informacyjne oferujące poradnictwo dla osób z problemem alkoholowym.
11. Gmina realizuje zintegrowane i aktywne działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i uzależnieniom, wspierane przez ZI i MKRPA.
12. Zróżnicowana oferta sportowa i rekreacyjna MOSIR.
13. Utrzymuje się stabilna infrastruktura edukacyjna z zachowaniem 3 szkół podstawowych i stałej liczby placówek przedszkolnych.
14. Systematyczna poprawa wskaźników bezrobocia.
15. Działalność LOK skutecznie angażuje mieszkańców poprzez poszerzaną ofertę zajęć stałych.
16. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.
17. Działalność Punktu Informacji Turystycznej aktywnie promuje miasto i region.
18. Istnieje Program współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi, który wyznacza główne kierunki współdziałania.
19. Realizacja projektów socjalnych dedykowanych konkretnym grupom.
20. Działalność MKRPA w rozwiązywanie problemów alkoholowych.
21. Stabilność w bezpieczeństwie publicznym, z ogólną tendencją spadkową w wielu kategoriach przestępczości.
22. Różnorodne usługi będące w ofercie DDPS.
23. Funkcjonowanie Uniwersytetu Trzeciego Wieku, z rosnącą liczbą słuchaczy, wspiera aktywność edukacyjną seniorów.

Słabe strony (W)

1. Utrzymująca się perspektywa starzenia się społeczeństwa.
2. Skala problemów uzależnień.
3. Ograniczone zasoby mieszkalnictwa socjalnego.
4. Długotrwałe bezrobocie stanowi ponad 60% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych.
5. Dominacja długotrwałej choroby i niepełnosprawności wśród korzystających z pomocy społecznej.

6. Niedostateczna współpraca środowiska rodzinnego ze szkołą w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.
7. Niewystarczające zasoby w obszarze wsparcia psychologicznego dzieci i dorosłych.
8. Niedobór elastycznych i krótkoterminowych form opieki nad małymi dziećmi (do lat 3).
9. Niewystarczająca ilość zajęć pozalekcyjnych i kulturalnych jako alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.
10. Niewystarczające wsparcie psychologiczne w miejscu pracy oraz problem wypalenia zawodowego wśród osób aktywnych zawodowo.
11. Ujemny przyrost naturalny.

Szanse (O)

1. Dostęp do programów rządowych i funduszy strukturalnych UE umożliwia pozyskanie środków na rozwój usług społecznych.
2. Możliwość rozwoju i zacieśnienia współpracy międzyinstytucjonalnej dla kompleksowego reagowania na problemy.
3. Wzrost świadomości społecznej i edukacja w zakresie zdrowia psychicznego może ograniczyć skalę uzależnień i problemów emocjonalnych.
4. Możliwość wykorzystania Budżetu Obywatelskiego do realizacji projektów odpowiadających na zdiagnozowane lokalne potrzeby.
5. Rozwój wsparcia środowiskowego pozwala na bardziej zindywidualizowane i skuteczne formy pomocy.
6. Potencjał wykorzystania nowych technologii i narzędzi cyfrowych.
7. Możliwość rozwijania idei wolontariatu wśród młodzieży i seniorów, co wzmacnia spójność społeczną i rozszerza zasoby pomocowe miasta.
8. Wzrost zainteresowania pomocą psychologiczną w punktach konsultacyjnych stwarza szansę na poszerzenie oferty terapeutycznej.
9. Szansa na rozwój aktywizacji zawodowej długotrwale bezrobotnych poprzez kontrakty socjalne typu B i szkolenia odpowiadające potrzebom rynku.
10. Rozszerzenie działań pedagogicznych dla rodziców w celu wzmocnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny.
11. Promowanie zasobów kulturalnych miasta i zwiększenie integracji społeczności lokalnej.
12. Możliwość zwiększenia partycypacji społecznej w rozwiązywaniu problemów, co prowadzi do budowania spójnej, otwartej i solidarnej wspólnoty.
13. Możliwość inicjowania i realizacji wspólnych projektów społecznych przez lokalne instytucje.
14. Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i kulturalnych jako alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.
15. Wspieranie rozwoju uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży.

16. Możliwość rozwoju usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami oraz pomocy wychowawczej dla ich opiekunów.
17. Szansa na poprawę bezpieczeństwa społecznego poprzez intensyfikację działań profilaktycznych i edukacyjnych.
18. Wspieranie działań na rzecz integracji seniorów i przeciwdziałania ich izolacji.
19. Możliwość promowania miasta jako miejsca przyjaznego i otwartego na współpracę międzyregionalną.
20. Szeroki zakres działalności LOK i Biblioteki, Muzeum do dalszej aktywizacji kulturalnej mieszkańców.
21. Potencjał nagradzania inicjatyw społecznych realizowanych przez instytucje lokalne i mieszkańców, jako motywacja do dalszego działania.
22. Możliwość wsparcia dzieci z trudnościami.
23. Szansa na wzrost bezpieczeństwa mieszkańców poprzez szeroki zakres szkoleń.

Zagrożenia (T)

1. Narastające problemy demograficzne (starzenie się społeczeństwa i spadek liczby mieszkańców) zwiększają obciążenie systemu opiekuńczego.
2. Utrwalenie zjawiska dziedziczenia ubóstwa i bierności zawodowej w rodzinach długotrwale korzystających z pomocy społecznej.
3. Pojawienie się nowych form uzależnień.
4. Ryzyko pogłębiania się nierówności społecznych i wykluczenia ekonomicznego.
5. Ryzyko ograniczania środków finansowych na realizację programów społecznych.
6. Zwiększone obciążenie instytucji publicznych w sytuacjach kryzysowych.
7. Nasilająca się przemoc rówieśnicza zagraża bezpieczeństwu i dobrostanowi uczniów.
8. Brak odpowiedniej liczby mieszkań socjalnych w stosunku do liczby wniosków osób oczekujących na przydział lokalu.
9. Nasilanie się trudności w łączeniu pracy z życiem rodzinnym, co może prowadzić do wypalenia zawodowego i pogłębiania dysfunkcji rodzinnych.
10. Potencjalne osłabienie spójności i lokalnej aktywności społeczności w wyniku spadku liczby mieszkańców.
11. Rosnąca liczba interwencji związanych z przemocą domową.
12. Trudności w aktywizacji długotrwale bezrobotnych.
13. Ryzyko niedostatecznej liczby specjalistów w instytucjach pomocowych.
14. Ryzyko wzrostu liczby rodzin w trudnej sytuacji materialnej.
15. Problem wypalenia zawodowego wśród osób pracujących, obniżający ogólną wydajność pracy.
16. Nasilający się problem izolacji społecznej i samotności wśród seniorów.

Analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń Gminy Miasto Lubartów pozwala na kompleksowe spojrzenie na funkcjonowanie systemu wsparcia społecznego oraz określenie obszarów wymagających dalszego rozwoju i wsparcia.

Miasto Lubartów dysponuje dobrze rozwiniętym systemem wsparcia społecznego, obejmującym szeroką ofertę świadczeń, usług oraz infrastrukturę edukacyjną, kulturalną i rekreacyjną. Ważnym atutem jest aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi, stabilnie działające placówki edukacyjne, rosnąca aktywność mieszkańców oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Gmina realizuje skuteczne programy wsparcia, zarówno dla seniorów, jak i osób z niepełnosprawnościami, a także prowadzi liczne działania profilaktyczne i interwencyjne w obszarze przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom. Zauważalny jest także spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz poprawa wskaźników bezrobocia, co świadczy o postępującej stabilizacji społecznej i ekonomicznej.

Pomimo wielu pozytywnych tendencji, w gminie utrzymują się poważne problemy społeczne, m.in. starzenie się populacji. Występują też wyraźne ograniczenia w zasobach mieszkaniowych oraz niewystarczająca ilość usług społecznych skierowanych do osób z niepełnosprawnościami i seniorów. Mieszkańcy wskazują na niską jakość miejsc pracy, trudności w godzeniu pracy z życiem rodzinnym oraz niedostateczną współpracę środowiska rodzinnego ze szkołami. Zauważalny jest również niedobór wsparcia psychologicznego oraz niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych.

Gmina ma możliwość korzystania z licznych programów rządowych oraz funduszy unijnych, co stwarza realną szansę na dalszy rozwój usług społecznych i rozwój usług adresowanych do poszczególnych grup lokalnej społeczności oraz wzmocnienie działań profilaktycznych. Rosnąca świadomość społeczna w zakresie zdrowia psychicznego

oraz aktywność mieszkańców umożliwiają rozwój projektów partycypacyjnych, wolontariatu i inicjatyw międzypokoleniowych. Istnieje także potencjał do poszerzania oferty wsparcia środowiskowego dla seniorów i osób niesamodzielnych, rozwoju usług asystenckich oraz poprawy bezpieczeństwa poprzez działania edukacyjne. Wzmacnianie współpracy między MOPS, PUP, szkołami i NGO może zwiększyć skuteczność pomocy rodzinom wymagającym wsparcia instytucjonalnego.

Analiza SWOT wskazuje na dużą siłę instytucjonalną systemu wsparcia społecznego w Gminie Miasto Lubartów oraz aktywne uczestnictwo społeczności lokalnej i organizacji pozarządowych, które tworzą solidną bazę do realizacji polityki społecznej. Jednocześnie utrzymujące się wyzwania demograficzne, ekonomiczne i społeczne wymagają dalszego wdrażania działań profilaktycznych, interwencyjnych i aktywizujących. Szanse, jakie niesie rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej, dostęp do funduszy zewnętrznych i wykorzystanie nowych technologii, pozwalają skutecznie adresować wsparcie adekwatne do potrzeb mieszkańców. Równocześnie zagrożenia związane ze starzeniem się społeczeństwa, wykluczeniem ekonomicznym oraz nasilaniem się problemów psychologicznych wskazują na konieczność kompleksowego, wielowymiarowego podejścia do polityki społecznej. Wszelkie działania winne być zatem ukierunkowane na integrację, profilaktykę i wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodziny.

3. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Założenia strategiczne stanowią pomost między diagnozą problemów społecznych a wyznaczonymi celami strategicznymi i są ukierunkowane na osiągnięcie wizji Gminy Miasto Lubartów jako spójnej, otwartej i solidarnej wspólnoty lokalnej. Aby sprostać wyzwaniom demograficznym, ekonomicznym i społecznym (starzenie się populacji, uzależnienia, przemoc), Strategia koncentruje się na interwencjach bezpośrednich oraz na wzmacnianiu mechanizmów partnerskich i partycypacyjnych, niezbędnych do skutecznej realizacji wszystkich działań.

1. Zapewnienie stabilności materialnej i dochodowej rodzin

Kontynuacja dostępu do świadczeń przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa finansowego rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji. Działania te pozwolą na stabilizację dochodową beneficjentów, co przełoży się na większą zdolność do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych oraz poprawę ogólnej jakości życia. W dłuższej perspektywie spodziewane jest zmniejszenie liczby rodzin wymagających intensywnego wsparcia.

2. Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych i przeciwdziałanie niestabilności zatrudnienia

Realizacja programów motywacyjnych, szkoleń oraz indywidualnych ścieżek aktywizacji zawodowej przyczyni się do wzrostu poziomu zatrudnienia wśród osób trwale pozostających bez pracy. Zwiększenie kompetencji zawodowych oraz wsparcie psychospołeczne powinny doprowadzić do poprawy samodzielności ekonomicznej uczestników programów. Spodziewanym efektem będzie także ograniczenie zjawiska niestabilnego zatrudnienia poprzez wzrost świadomości pracowników i ich przygotowania do wejścia na rynek pracy.

3. Rozwój wsparcia środowiskowego

Rozbudowa usług środowiskowych pozwoli na wydłużenie okresu samodzielnego funkcjonowania osób starszych i z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym. Przewiduje się zmniejszenie liczby osób kierowanych do placówek całodobowej opieki oraz poprawę poczucia bezpieczeństwa i jakości życia seniorów. Rozszerzenie usług środowiskowych pozytywnie wpłynie także na odciążenie rodzin pełniących funkcje opiekuńcze.

4. Przeciwdziałanie izolacji społecznej seniorów poprzez wzmacnianie ich aktywności

Intensyfikacja działań aktywizujących, edukacyjnych i rekreacyjnych doprowadzi do zwiększenia uczestnictwa seniorów w życiu społecznym i ograniczenia zjawiska samotności. Wzrost liczby inicjatyw lokalnych oraz programów opartych na wolontariacie sprzyjał będzie budowaniu więzi międzypokoleniowych i podniesieniu ogólnej kondycji psychospołecznej osób starszych.

5. Wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny poprzez poradnictwo pedagogiczne i psychologiczne

Upowszechnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa przyczyni się do poprawy kompetencji wychowawczych rodziców oraz efektywnego radzenia sobie przez rodziny z problemami emocjonalnymi. Spodziewany jest spadek liczby przypadków zaniedbań opiekuńczych oraz poprawa relacji rodzinnych, co w dłuższej perspektywie wpłynie na zmniejszenie zapotrzebowania na interwencje kryzysowe oraz zmniejszanie liczby dzieci w pieczy zastępczej.

6. Organizacja wyspecjalizowanego wsparcia dla dzieci i młodzieży z trudnościami rozwojowymi, edukacyjnymi i emocjonalnymi

Zwiększenie dostępu do pomocy psychologiczno-pedagogicznej i zajęć specjalistycznych pozwoli na wcześniejsze diagnozowanie trudności oraz skuteczniejszą terapię. W rezultacie można oczekiwać poprawy funkcjonowania dzieci w środowisku szkolnym, zmniejszenia liczby niepowodzeń edukacyjnych oraz wzrostu dobrostanu psychicznego młodych osób.

7. Intensyfikacja działań interwencyjnych i profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Rozwój systemu szybkiego reagowania oraz wzmocnienie współpracy interdyscyplinarnej przełoży się na skuteczniejsze identyfikowanie przypadków przemocy i udzielanie natychmiastowej pomocy osobom pokrzywdzonym. Przewiduje się wzrost liczby zgłoszeń, co oznacza większą gotowość mieszkańców do korzystania ze wsparcia, oraz stopniowy spadek długotrwałych przypadków przemocy domowej dzięki skuteczniejszym działaniom prewencyjnym. Dodatkowo, prowadzenie kampanii społecznych zwiększy świadomość społeczną na temat przemocy domowej, promując odpowiednie reakcje świadków i zachęcając osoby doznające przemocy do poszukiwania pomocy.

8. Rozwój lokalnego systemu profilaktyki i terapii uzależnień

Zintensyfikowane działania edukacyjne oraz większa dostępność terapii powinny doprowadzić do zwiększenia świadomości mieszkańców w zakresie zagrożeń wynikających z różnego rodzaju uzależnień. Oczekuje się wzrostu liczby osób kompleksowo zdiagnozowanych, podejmujących leczenie oraz spadku zachowań ryzykownych, szczególnie wśród młodzieży. Długoterminowo działania te mogą zmniejszyć koszty społeczne i zdrowotne związane z uzależnieniami.

9. Zniwelowanie przemocy rówieśniczej i poprawa bezpieczeństwa w placówkach oświatowych

Poprzez wdrożenie kampanii edukacyjnych, warsztatów i programów przeciwdziałania cyberprzemocy przewiduje się sukcesywne zmniejszenie skali przemocy rówieśniczej. W placówkach oświatowych poprawi się atmosfera oraz poczucie bezpieczeństwa uczniów, co może wpłynąć na ich lepsze wyniki edukacyjne i dobrostan psychiczny. Wzrost świadomości nauczycieli i rodziców w zakresie zagrożeń cyfrowych przyczyni się do szybszego reagowania na pojawiające się problemy.

10. Wzmacnianie partnerstwa lokalnego, współpracy międzyinstytucjonalnej oraz partycypacji społecznej

Rozwijanie partnerstwa między instytucjami, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami doprowadzi do powstawania nowych inicjatyw społecznych, lepszego przepływu informacji

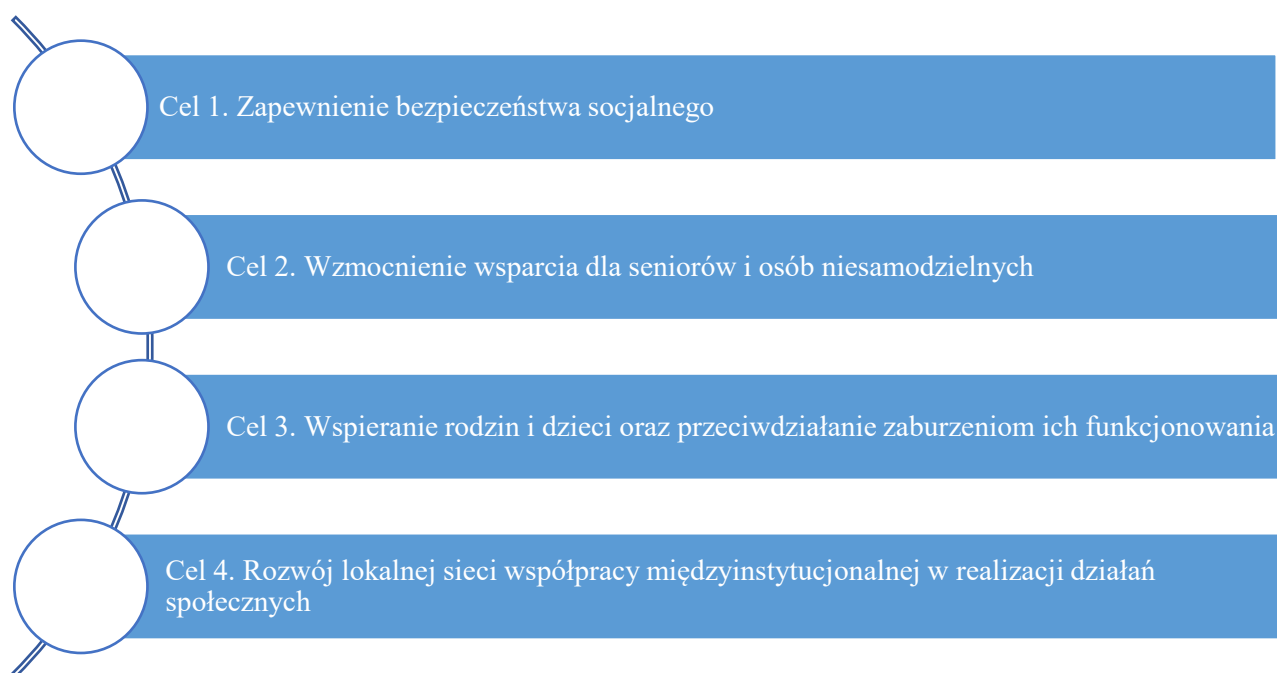
oraz efektywniejszego wykorzystywania zasobów lokalnych. Wzrost partycypacji społecznej przełoży się na większe poczucie sprawczości mieszkańców i wzmocnienie kapitału społecznego.

11. Budowanie spójności i więzi społecznych

Wzbogacenie oferty rekreacyjno-kulturalnej oraz jeszcze lepsze wykorzystanie lokalnej infrastruktury przyczyni się do zwiększenia integracji mieszkańców oraz wzmocnienia tożsamości lokalnej. Organizacja wydarzeń masowych i lokalnych projektów kultury wpłynie na rozwój aktywności społecznej i rodzinnej. Spodziewanym efektem jest również wzrost atrakcyjności miasta jako miejsca do życia i spędzania czasu wolnego.

4. Cele strategiczne i kierunki działań

Cele strategiczne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Lubartów na lata 2026-2034 zostały opracowane w oparciu o metodologię SMART, natomiast ich monitorowanie będzie realizowane przy użyciu wskaźników CREAM. Strategia koncentruje się na czterech głównych obszarach: zapewnieniu bezpieczeństwa socjalnego, wzmocnieniu opieki środowiskowej i usług dla osób niesamodzielnych, wspieraniu rodzin i dzieci, a także przeciwdziałaniu dysfunkcjom społecznym, a także rozwojowi lokalnej sieci współpracy międzyinstytucjonalnej.

Realizacja założonych celów stanowi odpowiedź na realne potrzeby mieszkańców, zidentyfikowane na podstawie danych statystycznych, wyników badań ankietowych oraz ocen specjalistów. Dokument uwzględnia również proces starzenia się społeczeństwa oraz wyzwania związane z uzależnieniami, przemocą domową i trudnościami edukacyjnymi dzieci i młodzieży.

Cel strategiczny 1: Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego

Cel ten koncentruje się na przeciwdziałaniu ubóstwu, zapewnieniu stabilności materialnej oraz aktywizacji zawodowej mieszkańców Gminy Miasto Lubartów.

Kierunki działań:

K.1.1. Zapewnienie świadczeń pomocowych pieniężnych i niepieniężnych

Wskaźniki realizacji:

- Liczba osób objętych wsparciem;
- Liczba przyznanych świadczeń pieniężnych;
- Wartość przyznanych świadczeń;
- Liczba udzielonych świadczeń niepieniężnych;
- Wartość udzielonych świadczeń niepieniężnych;
- Liczba udzielonych porad specjalistycznych i pracy socjalnej.

K.1.2. Diagnoza środowiska rodzinnego dzieci i młodzieży

Wskaźniki realizacji:

- Liczba przeprowadzonych diagnoz środowisk rodzinnych;
- Liczba dzieci i młodzieży z indywidualnym planem pomocy;
- Liczba spotkań z opiekunami/rodzicami;
- Liczba nadzorów.

K.1.3. Aktywizacja zawodowa mieszkańców miasta

Wskaźniki realizacji:

- Liczba programów aktywizacyjnych;
- Liczba osób skierowanych do programów aktywizacyjnych;
- Liczba osób uczestniczących w programach aktywizacyjnych;
- Liczba podpisanych kontraktów socjalnych typu B;
- Liczba szkoleń;
- Liczba osób które podjęły aktywność zawodową.

K.1.4. Zwiększenie zasobów mieszkaniowych Gminy

Wskaźniki realizacji:

- Liczba mieszkań socjalnych, treningowych i wspomaganych;
- Liczba osób korzystających z mieszkań socjalnych, treningowych i wspomaganych;
- Liczba osób oczekujących na mieszkania socjalne, treningowe i wspomagane.

K.1.5. Zapewnienie ochrony mieszkańców w sytuacji zagrożenia konfliktem zbrojnym

Wskaźniki realizacji:

- Liczba przeprowadzonych szkoleń z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej;
- Liczba kampanii informacyjnych zwiększających świadomość mieszkańców dotyczących zagrożeń konfliktem zbrojnym;
- Liczba przeprowadzonych symulacji i próbnych alarmów;
- Liczba wyznaczonych miejsc udzielenia doraźnego schronienia oraz liczba dostępnych budowli ochronnych.

Cel strategiczny 2: Wzmocnienie wsparcia dla seniorów i osób niesamodzielnych

Cel odpowiada na rosnące potrzeby osób starszych i z niepełnosprawnościami, w związku z procesem starzenia się społeczeństwa oraz zwiększającym się zapotrzebowaniem na wsparcie opiekuńcze.

Kierunki działań:

K.2.1. Rozwój wsparcia środowiskowego

Wskaźniki realizacji:

- Liczba skierowanych osób;
- Liczba środowisk objętych wsparciem;
- Formy wsparcia.

K.2.2. System wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnościami

Wskaźniki realizacji:

- Liczba rządowych programów;
- Liczba projektów unijnych i socjalnych;
- Liczba osób objętych wsparciem;
- Kwota środków pozyskanych z funduszy zewnętrznych.

K.2.3. Wzmocnienie integracji środowiska seniorów i osób z niepełnosprawnościami

Wskaźniki realizacji:

- Liczba warsztatów, treningów, wystaw, spotkań tematycznych;
- Liczba uczestników.

K.2.4. Organizacja spotkań profilaktycznych

Wskaźniki realizacji:

- Liczba spotkań profilaktycznych;
- Liczba uczestników.

K.2.5. Rozwój infrastruktury dla seniorów

Wskaźniki realizacji:

- Ilość placówek wsparcia i rodzaj;
- Liczba miejsc w placówkach;
- Liczba uczestników.

K.2.6. Wspieranie organizacji senioralnych i osób niesamodzielnych w pozyskiwaniu środków zewnętrznych

Wskaźniki realizacji:

- Liczba projektów.

K.2.7. Zapewnienie całodobowej opieki instytucjonalnej

Wskaźniki realizacji:

- Liczba osób skierowanych ;
- Liczba osób umieszczonych;
- Liczba osób objętych opieką instytucjonalną.
- Wydatki gminy.

Cel strategiczny 3: Wsparcie rodzin i dzieci oraz przeciwdziałanie zaburzeniom ich funkcjonowania

Cel ten koncentruje się na wzmacnianiu funkcji rodziny, zapewnieniu bezpieczeństwa dzieciom oraz przeciwdziałaniu problemom społecznym, takim jak przemoc domowa i uzależnienia.

Kierunki działań:

K.3.1. Instytucjonalne wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny

Wskaźniki realizacji:

- Liczba rodzin i dzieci objętych wsparciem;
- Liczba działań profilaktycznych i wychowawczych.

K.3.2. Promowanie rodzinnego stylu życia

Wskaźniki realizacji:

- Liczba wydarzeń;
- Liczba uczestniczących rodzin;
- Liczba rodzin wspierających.

K.3.3. Organizacja imprez kulturalno-rekreacyjno-sportowych i alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla rodzin

Wskaźniki realizacji:

- Liczba wydarzeń;
- Liczba uczestników.

K.3.4. Intensyfikacja działań pedagogicznych dla rodziców i opiekunów

Wskaźniki realizacji:

- Liczba działań pedagogicznych;
- Liczba rodziców.

K.3.5. Organizacja wsparcia dla dzieci z trudnościami rozwojowymi, w tym edukacyjnymi i emocjonalnymi

Wskaźniki realizacji:

- Liczba zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, dydaktyczno-wyrównawczych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne;
- Liczba działań profilaktycznych;
- Liczba dzieci objętych wsparciem specjalistycznym (psychologicznym, pedagogicznym, logopedycznym i innym).

K.3.6. Organizacja wsparcia dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami

Wskaźniki realizacji:

- Liczba zajęć dodatkowych;
- Liczba środowisk objętych programami;
- Liczba grup wsparcia;
- Liczba rodziców uczestniczących w grupach wsparcia;
- Liczba dzieci z niepełnosprawnościami objętych wsparciem.

K.3.7. Profilaktyka uzależnień

Wskaźniki realizacji:

- Liczba działań edukacyjnych;
- Liczba działań profilaktycznych;
- Liczba osób diagnozowanych;
- Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe.

K.3.8. Przeciwdziałanie przemocy domowej

Wskaźniki realizacji:

- Liczba działań profilaktycznych;
- Liczba przeprowadzonych procedur NK;
- Liczba rodzin objętych wsparciem;
- Liczba interwencji kryzysowych (art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

K.3.9. Zniwelowanie przemocy rówieśniczej poprzez działania edukacyjne i profilaktyczne

Wskaźniki realizacji:

- Liczba działań;
- Liczba mediacji;
- Liczba kampanii, pogadanek, warsztatów, projektów;
- Liczba uczestników.

Cel strategiczny 4: Rozwój lokalnej sieci współpracy międzyinstytucjonalnej w realizacji działań społecznych

Cel ten zakłada wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz społecznością lokalną w zakresie planowania i realizacji działań na rzecz mieszkańców Gminy Miasto Lubartów. Dążenie to ma na celu zwiększenie skuteczności podejmowanych inicjatyw społecznych, lepsze wykorzystanie dostępnych zasobów oraz stworzenie spójnego systemu wsparcia opartego na partnerstwie i wzajemnym zaufaniu.

Kierunki działań:

K.4.1. Promowanie i nagradzanie inicjatyw społecznych realizowanych przez instytucje lokalne i mieszkańców

Wskaźniki realizacji:

- Liczba wyróżnionych inicjatyw;
- Liczba wyróżnionych osób.

K.4.2. Inicjowanie i realizacja wspólnych projektów społecznych przez instytucje lokalne

Wskaźniki realizacji:

- Liczba zrealizowanych wspólnych projektów i przedsięwzięć;
- Liczba instytucji uczestniczących w partnerstwie.

K.4.3. Promowanie zasobów kulturalnych miasta

Wskaźniki realizacji:

- Liczba wydarzeń.

K.4.4. Promocja miasta jako miejsca przyjaznego i otwartego na współpracę międzyregionalną

Wskaźniki realizacji:

- Liczba miast partnerskich;
- Liczba wydarzeń.

K.4.5. Rozwijanie idei wolontariatu

Wskaźniki realizacji:

- Liczba grup wolontariackich;
- Liczba inicjatyw wolontariackich.

Realizacja wszystkich czterech celów strategicznych umożliwi kompleksowe wsparcie mieszkańców Gminy Miasto Lubartów na różnych etapach życia – od dzieci i młodzieży, przez osoby dorosłe, po seniorów i osoby z niepełnosprawnościami. Rozbudowane wskaźniki pozwolą monitorować postęp działań, identyfikować obszary wymagające korekty oraz oceniać skuteczność interwencji. W ten sposób strategia zapewni odpowiedź na rzeczywiste potrzeby mieszkańców, zwiększy ich bezpieczeństwo socjalne, wzmocni opiekę środowiskową oraz przyczyni się do poprawy jakości życia w Gminie Miasto Lubartów poprzez rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej i partycypacji społecznej.

5. System wdrażania, monitorowania i ramy finansowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Lubartów na lata 2026-2034 będzie wdrażana poprzez realizację zintegrowanych programów, projektów (w tym projektów socjalnych) oraz konkretnych zadań realizowanych przez podmioty i instytucje współpracujące na poziomie Gminy.

Koordynatorem Strategii będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie, który jest jednostką zobowiązaną zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do realizacji tego zadania w obszarze Gminy.

Wdrażanie Strategii opiera się na szerokiej współpracy partnerskiej:

- Partnerzy wewnętrzni/lokalni: Urząd Miasta, jednostki oświatowe, Sąd Rejonowy i Prokuratura, KPP, Straż Pożarna, placówki ochrony zdrowia.
- Współpraca interdyscyplinarna: Zespół Interdyscyplinarny oraz Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, MOPS, placówki oświatowe.
- Organizacje pozarządowe i inne podmioty: Włączanie organizacji pozarządowych, sponsorów, darczyńców oraz przedsiębiorców w realizację celów strategii.

Narzędzia i metody realizacji działań

Działania będą realizowane w ramach programów o charakterze obligatoryjnym i fakultatywnym, zbieżnych z założeniami niniejszej strategii:

Rodzaj Programu / Działania	Cel Strategiczny, który wspiera	Charakterystyka
Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miasto Lubartów	Wzmocnienie roli rodziny (Cel 3)	Obejmuje wsparcie dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w tym asystenturę.
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Lubartów	Przeciwdziałanie przemocy domowej (Cel 3)	Obejmuje działania Zespołu Interdyscyplinarnego i procedury „Niebieskie Karty”.
Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lubartów	Przeciwdziałanie uzależnieniom (Cel 3)	Działania realizowane przez MKRPA, edukacja i kierowanie na leczenie.
Lokalne projekty socjalne	Minimalizacja wykluczenia ekonomicznego (Cel 1)	Projekty socjalne, aktywizacja zawodowa klientów MOPS we współpracy z PUP.
Programy osłonowe	Usługi dla niesamodzielnych (Cel 2)	Wdrażanie programów rządowych (np. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, Korpus Wsparcia Seniorów, Posiłek w szkole i w domu).

Rodzaj Programu / Działania	Cel Strategiczny, który wspiera	Charakterystyka
Wolontariat i Inicjatywy Obywatelskie	Rozwój sieci współpracy (Cel 4)	Obejmuje inicjowanie wspólnych projektów międzyinstytucjonalnych, rozwijanie idei wolontariatu, promowanie zasobów kulturalnych, promocję współpracy międzyregionalnej oraz nagradzanie inicjatyw społecznych. Działania te służą budowaniu spójnej, otwartej i solidarnej wspólnoty lokalnej.

Źródła: Opracowanie własne MOPS w Lubartowie

Część działań będzie realizowana przez instytucje miejskie (np. MOPS, jednostki oświatowe), natomiast znacząca część działań, zwłaszcza w zakresie rozwoju usług społecznych, będzie zlecana. Zlecanie zadań publicznych będzie możliwe w trybie określonym w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (promując organizacje pozarządowe) oraz ustawy Prawo zamówień publicznych.

W procesie wdrażania promowane będą metody: partycypacyjne (włączające interesariuszy), aktywizujące (wzmacniające osoby z grup ryzyka), profilaktyczne (zapobiegające problemom) oraz niwelujące (rozwiązujące problemy).

5.1. Źródła finansowania

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Lubartów na lata 2026-2034 zakłada racjonalne i zrównoważone planowanie środków finansowych niezbędnych do realizacji celów strategicznych. Budżet będzie opracowywany w perspektywie rocznej, co umożliwi stałe monitorowanie wydatków oraz elastyczne reagowanie na zmieniające się potrzeby społeczne.

Finansowanie działań w ramach Strategii będzie pochodziło z następujących źródeł:

- Środki własne Gminy Miasto Lubartów – podstawowy komponent budżetu, obejmujący świadczenia socjalne, funkcjonowanie instytucji wsparcia społecznego oraz dotacje dla NGO.
- Dotacje celowe z budżetu państwa – przeznaczone na częściowe finansowanie wybranych zadań, takich jak dożywianie dzieci czy wsparcie rodzin w trudnej sytuacji.
- Środki zewnętrzne i fundusze strukturalne UE – wspierające inwestycje w tym rozwój usług opiekuńczych, mieszkalnictwo socjalne, a także programy aktywizacyjne i profilaktyczne (np. projekty finansowane z Funduszu Solidarnościowego).

Środki finansowe będą kierowane przede wszystkim na działania związane z bezpieczeństwem socjalnym mieszkańców oraz ograniczaniem wykluczenia ekonomicznego. Priorytetowo traktowane będą programy wsparcia rodzin, dożywiania oraz świadczeń społecznych. Istotną część budżetu przeznaczy się na rozwój usług dla osób niesamodzielnych, w tym opieki środowiskowej oraz wsparcia osób starszych

i z niepełnosprawnościami. Zaplanowano również finansowanie działań profilaktycznych wzmacniających prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci.

Realizacja Strategii będzie monitorowana, a regularne przeglądy umożliwią dostosowywanie wydatków do bieżących potrzeb. Budżety poszczególnych jednostek organizacyjnych będą przygotowywane corocznie zgodnie z wytycznymi do budżetu Gminy, tak aby zapewnić realizację celów strategicznych. Dzięki temu Strategia gwarantuje równowagę między adekwatnością wsparcia, efektywnością finansową a stabilnością działań.

5.2. Monitorowanie i ewaluacja

Monitorowanie wdrażania Strategii będzie procesem ciągłym, prowadzonym w oparciu o określone, mierzalne wskaźniki. Wskaźniki odzwierciedlają poziom realizacji wszystkich czterech celów strategicznych.

1. Coroczny monitoring: MOPS będący koordynatorem Strategii będzie inicjował coroczne spotkanie celem omówienia z Członkami Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubartów stopnia realizacji wszystkich celów strategicznych.

2. Okresowa ewaluacja: Planowane jest przeprowadzenie oceny śródkresowej (po 5 latach) i końcowej (po 9 latach) w celu weryfikacji adekwatności i efektywności osiągniętych rezultatów, a także ewentualna konieczność aktualizacji Strategii.

Cel ewaluacji: Ocena ta ma na celu zweryfikowanie adekwatności, efektywności oraz zasięgu wprowadzanych zmian, a także udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy wdrażane działania przyczyniły się do rozwiązywania lokalnych problemów, w tym do wzmocnienia spójności społecznej i partycypacji obywatelskiej.

5.3. Aktualizacja Strategii

Strategia ma charakter dokumentu wieloletniego (na lata 2026-2034) i co do zasady nie powinna ulegać zmianom w zakresie celów strategicznych i wskaźników realizacji. Aktualizacja jest jednak możliwa i niezbędna w przypadku:

1. Pojawienia się nieprzewidzianych okoliczności lub nowych problemów społecznych niezdiagnozowanych pierwotnie.
2. Istotnych zmian w przepisach prawa, które regulują zakres zadań gminy lub zasady finansowania.

Aktualizacja Strategii może odbywać się nie częściej niż raz do roku, i następuje w trybie przewidzianym dla jej uchwalenia. Aktualizację strategii może zaproponować zarówno organ wykonawczy gminy, jak i rada gminy, a także jednostki organizacyjne, mieszkańcy i partnerzy społeczni w ramach konsultacji. Podstawą prawną są przepisy ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy o pomocy społecznej, które nakładają na gminę obowiązek monitorowania i dostosowywania strategii do zmieniających się potrzeb społecznych.

6. Spis rysunków, tabel i wykresów

Spis rysunków

Rysunek 1 Mapa – Gmina Miasto Lubartów	10
--	----

Spis tabel

Tabela 1. Liczba mieszkańców Miasta Lubartów w latach 2016-2024 wg. GUS.....	11
Tabela 2. Demografia.....	13
Tabela 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2021-2024.....	14
Tabela 4. Bezrobotni zarejestrowani w PUP w Lubartowie w latach 2021-2024	15
Tabela 5. Liczba mieszkań w Gminie Miasto Lubartów oraz średnia powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę w latach 2021-2024	17
Tabela 6. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych i dodatki mieszkaniowe w latach 2021-2024.....	17
Tabela 7. Szkolnictwo podstawowe w Gminie Miasto Lubartów w latach 2016-2024 wg. GUS.....	19
Tabela 8. Uczniowie w szkołach podstawowych na terenie miasta Lubartów w latach 2021-2024	20
Tabela 9. Działania na rzecz uczniów/dzieci w miejskich placówkach oświatowych w latach 2021-2024.....	21
Tabela 10. Urodzenia i zgony w Gminie Miasto Lubartów w latach 2021-2024.....	22
Tabela 11. Poradnie i gabinety opieki medycznej oraz przychodnie specjalistyczne zakresie zdrowia psychicznego i uzależnień na terenie Miasta Lubartów	23
Tabela 12. Działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Mickiewicza w Lubartowie w latach 2021-2024	25
Tabela 13. Wydarzenia kulturalne organizowane przez Lubartowski Ośrodek Kultury w Lubartowie w latach 2021-2024	26
Tabela 14. Liczba wydarzeń organizowanych przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lubartowie w latach 2021-2024	28
Tabela 15. Frekwencja zwiedzających Muzeum Ziemi Lubartowskiej w Lubartowie w latach 2021-2024.....	29
Tabela 16. Przestępstwa w mieście Lubartów w latach 2021-2024	30
Tabela 17. Liczba mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2021-2024.....	32
Tabela 18. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze w latach 2021-2024	32
Tabela 19. Liczba osób objętych wsparciem w latach 2021-2024	33
Tabela 20. Rodziny wychowujące dzieci i objęte wsparciem pomocy społecznej z powodu trudnej sytuacji w latach 2021-2024.....	35
Tabela 21. Dzieci pochodzące z Lubartowa i przebywające w pieczy zastępczej w latach 2021-2024.....	35
Tabela 22. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2021-2024	36
Tabela 23. Realizacja Programu Lubartowskiej Karty Dużej Rodziny 3+ i Rodziny Zastępczej w latach 2021-2024.....	37
Tabela 24. Rodziny z problemem długotrwałej choroby objęte wsparciem pomocy społecznej w Gminie Miasto Lubartów w latach 2021-2024	37
Tabela 25. Rodziny z problemem niepełnosprawności objęte pomocą społeczną w latach 2021-2024.....	38
Tabela 26. Rodziny emerytów i rencistów objętych wsparciem przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie w latach 2021-2024	39
Tabela 27. Liczba osób otrzymujących świadczenia opiekuńcze w latach 2021-2024	39
Tabela 28. Wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami / seniorów w latach 2021-2024	40
Tabela 29. Przeciwdziałanie przemocy domowej w latach 2021-2024.....	41
Tabela 30. Rodziny objęte pomocą społeczną z powodu problemów alkoholowych w latach 2021-2024.....	43
Tabela 31. Uzależnienia i profilaktyka w latach 2021-2024	44
Tabela 32. Posiedzenia komisji MKRPA w Lubartowie w latach 2021-2024.....	45
Tabela 33. Inicjatywy obywatelskie i społeczne w latach 2021-2024.....	48
Tabela 34. Wysokość środków finansowych na realizację zadań publicznych w latach 2021-2024.....	48
Tabela 35. Problemy ekonomiczne i zawodowe – opinie mieszkańców i ekspertów	68
Tabela 36. Wyzwania demograficzne i wsparcie osób niesamodzielnych – opinie mieszkańców i ekspertów	69
Tabela 37. Zaburzenia społeczne, zdrowie psychiczne i problemy rodzinne – opinie mieszkańców i ekspertów	70

Spis wykresów

Wykres 1. Populacja mieszkańców Gminy Miasto Lubartów w latach 2016-2024	12
Wykres 2. Piramida wieku mieszkańców Gminy Miasto Lubartów	12
Wykres 3. Najważniejsze problemy społeczne w Lubartowie w opinii mieszkańców Lubartowa	51
Wykres 4. Dostępność i jakość usług społecznych dla dzieci w opinii mieszkańców Lubartowa	52
Wykres 5. Dostępność i jakość usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w opinii mieszkańców Lubartowa ..	53
Wykres 6. Dostępność i jakość usług społecznych dla seniorów w opinii mieszkańców Lubartowa	54
Wykres 7. Działania priorytetowe miasta w najbliższych latach w opinii mieszkańców Lubartowa	55
Wykres 8. Najpilniejsze problemy w zakresie edukacji w opinii mieszkańców Lubartowa	56
Wykres 9. Problemy osób pracujących w opinii mieszkańców Lubartowa	57
Wykres 10. Formy wsparcia dla młodzieży w opinii mieszkańców Lubartowa	58
Wykres 11. Formy wsparcia dla dorosłych w opinii mieszkańców Lubartowa	59
Wykres 12. Formy wsparcia dla seniorów w opinii mieszkańców Lubartowa	60
Wykres 13. Obszary wymagające największej uwagi w rozwoju usług społecznych w opinii specjalistów	62
Wykres 14. Oczekiwania wobec usług społecznych poza systemem NFZ w opinii specjalistów	62
Wykres 15. Preferowany zakres usług społecznych w edukacji w opinii specjalistów	63
Wykres 16. Preferowany zakres usług społecznych w opiece nad dziećmi w opinii specjalistów	63
Wykres 17. Preferowany zakres usług społecznych w kulturze, sporcie i turystyce w opinii specjalistów	64
Wykres 18. Preferowany zakres usług społecznych w obszarze wspierania rodziny w opinii specjalistów	64
Wykres 19. Preferowany zakres usług społecznych w obszarze wspierania osób niepełnosprawnych w opinii specjalistów	65
Wykres 20. Preferowany zakres usług społecznych w obszarze wspierania seniorów i ich rodzin w opinii specjalistów ...	66
Wykres 21. Preferowany zakres usług społecznych w obszarze wsparcia osób dotkniętych przemocą domową w opinii specjalistów	66

Cel strategiczny 1: Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego

Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny / współodpowiedzialny	Termin realizacji	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji
K.1.1. Zapewnienie świadczeń pomocowych pieniężnych i niepieniężnych	MOPS	2026-2034	Budżet Gminy, środki z programów krajowych i UE	Liczba osób objętych wsparciem; Liczba przyznanych świadczeń pieniężnych; Wartość przyznanych świadczeń; Liczba udzielonych świadczeń niepieniężnych; Wartość udzielonych świadczeń niepieniężnych; Liczba udzielonych porad specjalistycznych i pracy socjalnej.
K.1.2. Diagnoza środowiska rodzinnego dzieci i młodzieży	MOPS, Placówki oświatowe, MOSiR, Placówki ochrony zdrowia, Sąd Rejonowy, ZI, PCPR, NGO	2026-2034	Budżet Gminy, środki z programów edukacyjno- społecznych	Liczba przeprowadzonych diagnoz środowisk rodzinnych; Liczba dzieci i młodzieży z indywidualnym planem pomocy; Liczba spotkań z opiekunami/rodzicami; Liczba nadzorów.

Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny / współodpowiedzialny	Termin realizacji	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji
K.1.3. Aktywizacja zawodowa mieszkańców miasta	MOPS, NGO (PCK, SIL i inne), PUP	2026-2034	Budżet Państwa, Budżet Gminy, Fundusz Pracy, środki UE	Liczba programów aktywizacyjnych; Liczba osób skierowanych do programów aktywizacyjnych; Liczba osób uczestniczących w programach aktywizacyjnych; Liczba podpisanych kontraktów socjalnych typu B; Liczba szkoleń; Liczba osób które podjęły aktywność zawodową.
K.1.4. Zwiększenie zasobów mieszkaniowych Gminy	Urząd Miasta	2026-2034	Budżet Gminy, programy rządowe	Liczba mieszkań socjalnych, treningowych i wspomaganych; Liczba osób korzystających z mieszkań socjalnych, treningowych i wspomaganych; Liczba osób oczekujących na mieszkania socjalne, treningowe i wspomagane.

Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny / współodpowiedzialny	Termin realizacji	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji
K.1.5. Zapewnienie ochrony mieszkańców w sytuacji zagrożenia konfliktem zbrojnym	UM, Straż Pożarna, NGO (PCK, SIL i inne), MOPS, Nadzór Budowlany, KPP, Ochrona zdrowia	2026-2034	Budżet Państwa, Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	Liczba przeprowadzonych szkoleń z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej; Liczba kampanii informacyjnych zwiększających świadomość mieszkańców dotyczących zagrożeń konfliktem zbrojnym; Liczba przeprowadzonych symulacji i próbnych alarmów; Liczba wyznaczonych miejsc udzielenia doraźnego schronienia oraz liczba dostępnych budowli ochronnych.

Cel strategiczny 2: Wzmocnienie wsparcia dla seniorów i osób niesamodzielnych

Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny / współodpowiedzialny	Termin realizacji	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji
K.2.1. Rozwój wsparcia środowiskowego	MOPS, LOK, Biblioteka, MOSiR, NGO (PCK, SIL i inne), Placówki ochrony zdrowia, Hospicjum, ŚDS	2026-2034	Budżet Gminy, dotacje UE	Liczba skierowanych osób; Liczba środowisk objętych wsparciem; Formy wsparcia.
K.2.2. System wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnościami	MOPS, NGO (SIL, PCK i inne)	2026-2034	Budżet Państwa, środki UE, Budżet Gminy	Liczba rządowych programów; Liczba projektów unijnych i socjalnych; Liczba osób objętych wsparciem; Kwota środków pozyskanych z funduszy zewnętrznych.
K.2.3. Wzmocnienie integracji środowiska seniorów i osób z niepełnosprawnościami	LOK, Biblioteka, MOPS, UTW, Polski Związek Emerytów, Rencistów I Inwalidów, MOSiR, NGO (PCK, SIL i inne)	2026-2034	Budżet Państwa, Budżet Gminy, UE	Liczba warsztatów, treningów, wystaw, spotkań tematycznych; Liczba uczestników.
K.2.4. Organizacja spotkań profilaktycznych	KPP, MKRPA, Sąd Rejonowy, MOPS, Placówki ochrony zdrowia	2026-2034	Budżet Państwa, Budżet Gminy, środki programowe	Liczba spotkań profilaktycznych; Liczba uczestników.

Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny / współodpowiedzialny	Termin realizacji	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji
K.2.5. Rozwój infrastruktury dla seniorów	Urząd Miasta, MOPS, NGO	2026-2034	Środki UE, Budżet Gminy	Ilość placówek wsparcia i rodzaj; Liczba miejsc w placówkach; Liczba uczestników.
K.2.6. Wspieranie organizacji senioralnych i osób niesamodzielnych w pozyskiwaniu środków zewnętrznych	Urząd Miasta, MOPS, NGO	2026-2034	Budżet Gminy, środki UE	Liczba projektów.
K.2.7. Zapewnienie całodobowej opieki instytucjonalnej	MOPS, Hospicjum, COM	2026-2034	Budżet Gminy, dotacje państwowe	Liczba osób skierowanych; Liczba osób umieszczonych; Liczba osób objętych opieką instytucjonalną; Wydatki gminy.

Cel strategiczny 3: Wspieranie rodzin i dzieci oraz przeciwdziałanie zaburzeniom ich funkcjonowania

Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny / współodpowiedzialny	Termin realizacji	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji
K.3.1. Instytucjonalne wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny	MOPS, MOSiR, LOK, Sąd Rejonowy, KPP, NGO (PCK i inne), Placówki oświatowe	2026-2034	Budżet Gminy, środki UE	Liczba rodzin i dzieci objętych wsparciem; Liczba działań profilaktycznych i wychowawczych.
K.3.2. Promowanie rodzinnego stylu życia	Urząd Miasta, MKRPA, MOPS, ZI, MOSiR, LOK, Biblioteka, Placówki oświatowe, NGO (PCK, Nadzieja, Alwernia i inne)	2026-2034	Budżet Gminy, środki UE	Liczba wydarzeń; Liczba uczestniczących rodzin; Liczba rodzin wspierających.
K.3.3. Organizacja imprez kulturalno-rekreacyjno-sportowych i alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla rodzin	MOSiR, LOK, Biblioteka, Placówki oświatowe, MOPS, NGO (SIL, PCK i inne)	2026-2034	Budżet Gminy, dotacje UE	Liczba wydarzeń; Liczba uczestników.
K.3.4. Intensyfikacja działań pedagogicznych dla rodziców i opiekunów	Placówki oświatowe, Sąd Rejonowy, ZI, MOPS, Biblioteka, NGO	2026-2034	Budżet Gminy	Liczba działań pedagogicznych; Liczba rodziców.

Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny / współodpowiedzialny	Termin realizacji	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji
K.3.5. Organizacja wsparcia dla dzieci z trudnościami rozwojowymi, w tym edukacyjnymi i emocjonalnymi	Placówki oświatowe, Urząd Miasta – Wydział Oświaty, MOPS, LOK, Biblioteka, NGO (PCK, SIL, Stella, Alwernia i inne)	2026-2034	Budżet Gminy, środki UE	Liczba zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, dydaktyczno-wyrównawczych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne; Liczba działań profilaktycznych; Liczba dzieci objętych wsparciem specjalistycznym (psychologicznym, pedagogicznym, logopedycznym i innym).
K.3.6. Organizacja wsparcia dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami	UM, Placówki oświatowe, MOPS, NGO (Stella i inne)	2026-2034	Budżet Państwa, Budżet Gminy, środki UE	Liczba zajęć dodatkowych; Liczba środowisk objętych programami; Liczba grup wsparcia; Liczba rodziców uczestniczących w grupach wsparcia; Liczba dzieci z niepełnosprawnościami objętych wsparciem.
K.3.7. Profilaktyka uzależnień	MOPS, Policja, MKRPA, ZI, Placówki oświatowe, NGO (Nadzieja, Odnowa i inne)	2026-2034	Budżet Gminy, środki UE	Liczba działań edukacyjnych; Liczba działań profilaktycznych; Liczba osób diagnozowanych; Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe.

Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny / współodpowiedzialny	Termin realizacji	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji
K.3.8. Przeciwdziałanie przemocy domowej	MOPS, KPP, Sąd Rejonowy, ZI, Placówki ochrony zdrowia, Placówki oświatowe, MKRPA	2026-2034	Budżet Państwa, Budżet Gminy	Liczba działań profilaktycznych; Liczba przeprowadzonych procedur NK; Liczba rodzin objętych wsparciem; Liczba interwencji kryzysowych (art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).
K.3.9. Zniwelowanie przemocy rówieśniczej poprzez działania edukacyjne i profilaktyczne	Placówki oświatowe, UM, KPP, Sąd Rejonowy	2026-2034	Budżet Gminy, środki UE	Liczba działań; Liczba mediacji; Liczba kampanii, pogadanek, warsztatów, projektów; Liczba uczestników.

Cel strategiczny 4: Rozwój lokalnej sieci współpracy międzyinstytucjonalnej w realizacji działań społecznych

Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny / współodpowiedzialny	Termin realizacji	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji
K.4.1. Promowanie i nagradzanie inicjatyw społecznych realizowanych przez instytucje lokalne i mieszkańców	Urząd Miasta	2026-2034	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	Liczba wyróżnionych inicjatyw; Liczba wyróżnionych osób.
K.4.2. Inicjowanie i realizacja wspólnych projektów społecznych przez instytucje lokalne	Urząd Miasta, MOPS, Placówki oświatowe, Biblioteka, MOSiR, LOK, MKRPA, NGO	2026-2034	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	Liczba zrealizowanych wspólnych projektów i przedsięwzięć; Liczba instytucji uczestniczących w partnerstwie.
K.4.3. Promowanie zasobów kulturalnych miasta	Biblioteka, LOK, Placówki oświatowe, UTW, Polski Związek Emerytów, Rencistów I Inwalidów, NGO (PCK i inne), MOPS	2026-2034	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne,	Liczba wydarzeń.
K.4.4. Promocja miasta jako miejsca przyjaznego i otwartego na współpracę międzyregionalną	UM, Placówki oświatowe, NGO (PCK i inne), MOSiR, LOK, Biblioteka	2026-2034	Budżet Gminy, Środki UE	Liczba miast partnerskich; Liczba wydarzeń.

Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny / współodpowiedzialny	Termin realizacji	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji
K.4.5. Rozwijanie idei wolontariatu	Placówki oświatowe, MOSiR, Biblioteka, LOK, MOPS, UTW, Polski Związek Emerytów, Rencistów I Inwalidów, NGO (PCK, Lubartowskie Stowarzyszenie Hospicjum Św. Anny i inne)	2026-2034	Budżet Państwa, Budżet Gminy, środki UE	Liczba grup wolontariackich; Liczba inicjatyw wolontariackich.

Wyniki głosowania

Głosowano w sprawie: przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Lubartów na lata 2026-2034”

ZA: 19, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 2, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne:

ZA (19)

Krystyna Bajda, Aleksandra Berger, Robert Błaszczak, Anna Furtak-Filip, Ryszard Gierach, Ewa Grabek, Grzegorz Jaworski, Krystyna Jeziorska, Tomasz Krówczyński, Przemysław Kural, Piotr Kusyk, Anna Kuszner, Artur Kuśmierzak, Edyta Lewtak, Elżbieta Mizio, Marek Polichańczuk, Krzysztof Sroka, Teresa Wolińska, Andrzej Zieliński

WSTRZYMUJĘ SIĘ (2)

Beata Pasikowska, Paweł Sokół

Głosowanie zakończono w dniu: 29 stycznia 2026, o godz. 18:15